Τῦ σοφωτάτυ

ΦΙΛΗ ΣΤΙΧΟΙ

ΙΑΜΒΙΚΟΙ

ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ,

μετὰ παραφράσεως

ΙΩΑΧ. ΤΟΥ ΚΑΜΕΡΑΡΙΑΔΟΥ.

Sapientissimi

PHILE VERSVS

IAMBICI

De Animalium proprietate, cum Auctario IOACH. CAMERARII.

Exposita eodem metro versuum Latinorum a GREGOR. BERSMANO *Annabergensi.*

Ex Typographeo H. Commelini,

CIↃ IↃ XCVI.

Illustriss. ac generosiss. Principi

DN. FRIDERICO IIII.

COMITI PALATINO AD RHENVM, S. ROMANI

Imperij Archidapifero & Electori, Duci Bauariæ, &c. Domino suo clementiss.

VCANVM, inter sui temporis poetas, & versuum concinnitate, & sono carminis excelluisse adeo illum quidem existimant, vt orationis elegantia coæuos facile superaret omnes: tametsi, quod ad natiuam Latini sermonis puritatem, & veram poetæ laudem atque præstantiam attinet, nequaquam cum felicioris seculi poetis, minime vero cum Maronis maiestate putetur conferendus. Huius cum aliæ memorantur ὑπομνήματα insignes; quarum nimirum ætatis illius oratio, non sine affectatione quadam, ferax & plena; tum hæc in primis:

Iuppiter est, quodcunque vides, quocunque moueris.

Ita enim se res habet, vt, quoquo te, secundum versus huius sententiam, vertens, oculos circumferas, tota hæc rerum vniuersitas, cum structuræ admirabilis artificio ac pulchritudine, tum partium singularum distributione atque ordine, theatrum sit ac testimonium Dei opificis atque architecti euidentissimum

tissimum. Est autem, in hac mentis & oculorum nostrorum caligine, natura rerum penitus perspici nequit, quod ipsarum causæ contemplantibus minime sint obuiæ atque expositæ: tamen qualiscunque etiam operum tam mirabilium adspectio consideratioque attestatur, quod Virgilius quoque affirmauit;

Deum ire per omnes
Terrasque, tractusque maris, cælumque profundum.

Hoc ita esse, etiam de Apostoli testimonio manifestum fieri potest, cum ad Romanos inquit: τὰ γὰρ ἀόρατα θεοῦ, ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἥτε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις, καὶ θειότης. Quæ cum ita sint, quis non videt merito gratiam deberi iis, qui naturæ obscuritatem euoluentes, impressa in hac ipsa Dei opificis vestigia persecuti sunt, aliisque prodiderūt? Quæ tametsi illa quidem magis in orbe supremo, in quo infixi sunt ignes sempiterni, & veluti oculi mundi inhærent; quæ sidera vocamus & stellas; cum propter fulgorem illarum, tum motuum harmoniam eminent & apparent: maxime vero in μικρῷ κόσμῳ, homine inquam, quem ad imaginem Dei conditum, velut exemplar quoddam artificii diuini, & archetypi conditoris, recte dixeris, intuentium oculis sese offerunt: tamen in illo etiam animantium genere, quod ἄλογον Græci nuncuparunt, siue quod rationis, siue quæ huius interpres est orationis, siue potius quod vtriusque careret vsura, admodum sunt conspicua. Quis enim (vt Orphei quoque versum huc assumam,

ἴχνια καὶ χείρων βαρὺν κραιπεδίοιο θοῖο,

non agnoscit, siue genera animantium varia, siue formas,

formas, siue naturã, siue partes, siue generationẽ, siue denique motum & functiones, quę omniũ superãt admirationẽ, contẽpletur, atque ad animũ paullo accuratius reuocet? Quarũ differentias vt vnã saltem atque alteram attingã, videas animantium alias, vt Cicero scripsit, coriis tectas, alias villis vestitas, alias spinis hirsutas: pluma alias, alias squama obductas, alias esse cornibus armatas, alias habere effugia pẽnarum. Item, quod idem ait, alia animalia gradiendo, alia serpendo ad pastũ accedunt, alia volando, alia nando. De quibus nunc quidẽ plura differere, etsi ab operis huius argumẽto nequaquam fuerit alienum: tamẽ, quod explicari singula breuiter nequeant, satius duximus cognitionis huius cupidum remittere ad eos, qui ex professo de his tradidere. Quorũ in numero facile princeps est Aristoteles, cuiusde historia animalium libros adeo arrisisse Alexãdro Magno accepimus, vt philosopho præmiũ laboris persolueret talẽta 800, h.e. coronatorũ aureorũ millia quadringẽta octoginta, secundum quorundã cõputationem. Cum autem in natura animantium in primis admirabilia sint virtutũ simulacra, nõ vsu quidẽ & exercitatione ab ipsis cõparatarum, multo minus mentis iudicio acquisitarũ; quarũ illæ ἄλογοι nominantur philosophis, hæ vero διανοητικαί; sed a natura omnium parente insitarum: harum consideratione cõmoti cum alii non contemnendæ auctoritatis philosophi, tum in primis scriptor elegans & prudens Plutarchus, brutis animantibus rationis humanæ particulam tribuere non detrectarunt. Et extat huius commentarius, quem inscripsit titulo περὶ τοῦ τὰ ἄλογα λόγῳ χρῆσθαι: itemque alter, cui titulum fecit

πόσῳ τῶν ζώων φρονιμώτερος, & χρησιμώτερος, ἢ & ἔνυδρος; Et in prõptu sunt de hoc argumento disputationes multorum; quibus tamen nequaquam ego hoc effici arbitror, quod illi volunt, imaginem illam & similitudinem humanæ prudentiæ, fortitudinis, clementiæ, ingenii, & solertiæ, quę contemplantibus est obuia, non in magnis duntaxat, sed minutissimis quoque bestiis, euincere, id quod dubium controuersumque est, veram scilicet rationem & intelligentiam illis inesse. Hoc sane negari non potest, quod res loquitur, multa homines a brutis edoctos esse, inque his plurima omnium officiorum suppeditari nobis exempla, ad conformandos mores, atque instituendas vitæ actiones idonea. Atque de his vt prius dicam, vel potius repetam partim ab aliis, Plinio præsertim & Plutarcho, partim a me ipso ante commemorata, & αὐξ ἀξιτῶν αὐτῶν λόγων more Socratico; quis est tam demens, tamque parum de se cogitans, qui, cum bestias aduertat, se, vitam, corpusque tueri, ac declinare ea quæ nocitura ipsis videntur, omniaque quæ sunt ad viuendum necessaria inquirere & parare; non excitetur ad cõsimilem curam atque contentionem acquirendi sibi suisque ea quæ ad vitæ vsum pertinent, &, quacunque ope possit, propulsandi omnem vim atque iniuriam a suo eorũque quos genuit, corpore, capite, atque vita? Vt enim maiorum gentium animalia nunc missa faciam, cui ignota est alitis domesticæ, cuius παροβολῆ etiam filius Dei vtitur, gallinę inquam, erga tenellam pullitiem caritas ac curæ solicitudo; proque hac aduersus impetentes propugnandi audacia? Prædicatur in conseruanda sobole perdicum solertia; quæ pullos per

ætatem

ætatem ad auolandum nondum satis veloces, supino in terram decubitu docent venatorum oculos fallere, gleba corpori, integumenti vice superingesta; quo facto, matres ipsæ venatorem, coloris similitudine deceptum, alio auertunt, variis se circumagentes ludificationibus, ac impedite, quasi volando sint defessæ, obuolitantes, tantumque se non deficere cursu simulantes, ac quasi captarum speciem tantisper præ se ferentes, donec a pullitie sua hostem procul abducant. Tum vero pleno sese volatu, tanquam receptis nouis viribus, proripiunt. Quis hunc solertis consilii, & salutaris astutiæ plenum amorem, non admiretur? Mirabilem certe, nisi non minori admiratione digna sint, quæ de leporibus narrantur. Ii nanque se in latibula recepturi, catulos suos alium alio transferunt, variorum locorum, sæpe etiam iugeri interuallo dissitos, atque a se inuicem deiũctos; non aliam illos quidem ob causam, quam vt, si vel hominem, vel canem per ea loca vagari euenerit, in idem vniuersi capturæ discrimen, vitæque periculum non adducantur. Quo facto, ipsi paulo post decursu multiplici hinc inde impressis vestigiis, quibus venatorum indaginem, & canum eludant sagacitatem, saltu tandem ingenti vno atque altero in sua se subducunt cubilia. Atque hæc de Leporibus prodita accepimus: quorum solertia non inferior est erinaceorum in custodiendis tuendisque se suisque dexteritas ac circũspectio, quæ etiã prouerbio locũ fecit:

Πόλλ' οἶδ' ἀλώπηξ, ἀλλ' ἐχῖνος ἓν μέγα,

h. e. *Ars multa vulpi est, vna echino maxima.*

vulpecula enim ipsum persequente, iam iamque imminente, intra aculeorum suorum spinas, quę ca-

ſtaneę ſeu nucis pineę, calyce ſuo inuolutæ, referũt ſimilitudinem, ſeſe agglomerat: atque ita acutis vndique in orbem horridis circunte&tus ſpiculis,

κέντρων διηρῆν τε καὶ ἀκανθῶν ἀμήχανον.

ſed admirabilior eſt eiuſdem pro catulis ſolicitudo ac prouidentia. His enim victum procuraturus, vindemiæ tempore in vineas clam irrepit, pedibuſque botrorum acinos decutit, quos corporis rotatione aculeis ſuis confixos excipit, iiſque onuſtus tandem ſe in ſpeluncam recipit. Qui hæc literis prodidit grauis & idoneus teſtis Plutarchus, meminiſſe ſe ſcribit, omnibus qui tum aderant adſpectãtibus, erinaceum ad hunc modũ acinis onuſtũ, præbere botri reptantis ingredientiſque ſpeciem. Poſtquam vero luſtrum quod habet, cum hac acinorũ ſarcina ingreſſus eſt, prædã proli diſtribuit; quam partim ex ſe ſtatim decerpendam illi ſuppeditat, partim catulis condẽdam ſubminiſtrat. Idem piris pomiſque, vbi maturuerũt, facere cõſueuit. Dignum memoratu eſt, quod de latibulo ſiue cubili eiuſdem proditum memoriæ eſt; id cum duos habeat meatus, inſtar faucium, ad Boream alterũ, alterũ ad Notũ conuerſos, eos alternis, prout cæli imminentem mutationem, & futuros venti aduerſi flatus præſentit, vel obſtruere aſſolet, vel aperire. Hoc cum Cyzicenus quidã animaduertiſſet, nomen ſibi & famam inde peperit, tempeſtates præſagientis, ſiderumque inſtructi ſcientia. Sed prolixior ſum, quã opus erat, in φιλοσοργίᾳ h.e. amore & cura animantium erga fetus ſuos referenda: præſertim cum huius exempla ſatis multa a Phile ipſo recenſeantur. Venio igitur nunc ad aliarum, quæ a beſtiis ſimiliter nobis ſuppeditantur, virtutum effigies

figies ac simulacra. Quis est ingenio tam ignauo & inerti, animoque prorsus remisso ac segni, qui formicarum contemplatus industriam, atque in subeundis laboribus alacritatem & tolerantiam, non excitetur ad consimile in exequendis vitæ muneribus atque officiis studium, curam, & attentionem? Itaque & Solomon, omnium quos Sol vidit regum sapientissimus, hominem ignauum & segnem ad formicæ relegat diligentiam atque industriam: & Poetarum Plato, studii & laboris illarum assiduitatem pulcerrimis expressit versibus sic canens:

Ac veluti ingentem formicæ farris aceruum
Cum populant, hyemis memores, tectoque reponunt:
It nigrum campis agmen, prædamque per herbas
Conuectant calle angusto: pars grandia trudunt
Obnixæ frumenta humeris; pars agmina cogunt,
Castigantque moras: opere omnis semita feruet.

Ceterum non industria modo illarum admirationem mouet: sed etiam, quod natura vix vllum maximarum pulcerrimarumque rerum spectaculum habet tam paruum: quippe in quo, ὥσπερ ἐν σκιᾷ καθαρᾷ, πάσης ἕνεκεν ἀρετῆς ἐμφασις, teste Plutarcho. Amicitiæ enim mutuæque caritatis imago est atque argumentum, illa inter ipsas rerum communicatio, & quod altera alteri occurrentes calle angusto, exoneratæ oneratis de via decedunt, transitumque præbent; & quod sarcinam gestatu difficiliorem, in plures distributam, faciunt leuiorem; & quod conuentus inter se celebrent frequentes. Mitto nūc ceteras virtutes in insectis illis cōspicuas. Fortitudinis n. simulacrū exhibet illa in adeūdis laborib. prōtitudo & constantia:

constantia: & sunt in iisdem multa frugalitatis, multa prouidentię, multa iustitię argumenta non obscura. Mitto Reipub. inter ipsas probe constitutę beneque moratæ formam; mitto nundinas & emporia, ad deuinciendum se mutuo iure societatis & beneuolentiæ inter ipsas instituta. Etsi, quæ de Repub. earundem literis tradita leguntur, in apum politia magis quam formicarum eminent. Illæ enim regem sibi deligere perhibentur, & corporis proceritate, & formæ præstantia ceteris antecellentem. Quo, vt poeta cecinit,

incolumi, mens omnibus vna est:

Eodemque, vt idem retulit,

Amisso, rupere fidem, constructaque mella
Diripuere ipsæ, & crates soluere fauorum,

& quæ deinceps memorantur. In harum rerum considerationem summos, infimos, & mediocres incumbere certe operæ precium fuerit. Quis enim procerum non admoneatur clementiæ ac moderationis, cum regem apum aculeo quidem armatum esse audit, minime vero eum quidem illo vti ad offendendos lædendosque subditos, immo ad defendendos potius, ac protegendos: sicut Apostolus de vniuerso genere magistratus verba faciēs, τὸν ἄρχοντα, inquit, gestare gladium, cum Dei minister sit, ad irrogandas pœnas iis qui male faciunt? Quis vero subditorum non excitetur ad colendum obsequio ac prosequendum reuerentia magistratum, si earūdem erga regem consideret subiectionis obseruantiam, & obœdientiæ morigerationem? Quem non modo extra alueolos progressum stipatu regio circundant, sed etiam forte amissum solicite indagando perquirunt,

runt, odoratuque sagaci persequuntur; quem nimirum, cum aut annis marcet, aut volando defessus est, suis ipsæ corporibus sublatum baiulant. Quid? quod eodem fatis functo, non iam foris ad pastum prodeunt, sed cadauer eius mæstæ circumstantes, funus extra aluearia deducunt, terræque mandant? Atque, vt rem in pauca conferam, omnino Respub. illarum, in tanta ciuium multitudine, atque officiorum varietate, pace consentiens mirifica, ac concordia stabilita incredibili, suffultaque amore & beneuolentia, omnium superat admirationem. Sed nimis longum fuerit, historias singulorum animalium prosequi. itaque vt modi potius a me quam copiæ habeantur ratio, de ceteris, nudis duntaxat rebus agam, vt Nasonis verbis loquar. Disciplinam domesticam, curamque rei familiaris commendat nobis galli gallinacei vigilãtia, ac pro vxoribus suis solicitudo mirifica. Pietatem erga parentes nos docet ciconia, alens suos, fouens atque sustentans. Fidem, amicitiam, & animi grati memoriam nobis insinuat canum erga heros fidelitas. Humanitatem ac liberalitatem subiicit ossifragæ in pullos aquilæ benignitas ac beneficentia: iustitiam, apum moderatio, quæ ex floribus, illud quidem quod dulce est, delimant atque depascuntur, nullum autem fructibus ipsis damnum dant. Fortitudinis exemplum est, non modo leonis animus inuictus, sed reguli quoque, inter auiculas minimi, cum aquila pugna, deque imperio certamen: Temperantiæ, genus belluarum vniuersum, neque plus cibi capientium, quam corporis requirit sustentatio, neque somno indulgentium præter naturæ necessitatem. Coniuges ad castitatem hortantur

hortatur colũbæ ac turtures, ius matrimonii singulari colentes religione ac fide, adeo prorsus, vt nec mas nec femina, cubile attingat alienum: aut morte diuulsam coniugii societatem nuptiis instaurent secundis. Quid cornices memorem, quæ defuncto marito, non vnum atque alterum annum, sed nouem hominum ætates, viduæ perseuerant? In elephantis tãta perhibetur esse castitas, vt, quam semel coitu impleuerint, eam contrectare iterum abhorreant. Denique ad φιλανθρωπίαν, ac colendam inter homines societatẽ, nos inuitat animãtium omnium mutua inter se caritas ac beneuolentia, cum nullum eorum tã immane sit, vt in sui generis bestias sæuiat ac grassetur. Quapropter Iuuenalis sui seculi hominibus μισανθρωπίαν exprobrans, bestiarum inprimis, ad hoc argumentum, exemplo vsus est: cuius versus propter singularem venustatem huc adscribere operæprecium duximus. Sic autem ille:

Sed iam serpentum maior concordia, parcit
Cognatis maculis similis fera. quando leoni
Fortior eripuit vitam leo? quo nemore vnquam
Expirauit aper maioris dentibus apri?
Indica tigris agit rabida cum tigride pacem
Perpetuam: sæuis inter se conuenit vrsis.

quæ quidem exempla vtinam sibi nostra ætate proponant, οὐκ αὐθρωπίνως, οὐδὲ φιλανθρώπως, ἀλλὰ κῦ τὸν τρόπον τοῦ παιτρὸς αὐτῶν, qui secundum Euangelistam, αὐθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς, vastatione Ecclesiæ, scholarũ, ac Reipub. πένυ διαβολικῶς μαινόμθνοι. De quibus in præsentia instituere querelas, huius instituti non est, cum præsertim, si Horatio credimus, nihil proficiant tristes querimoniæ,

Si non

Si non supplicio culpa reciditur.

Atque hęc hactenus de virtutum & officiorum simulacris, quæ in brutis nobis proponũtur, breuiter attigisse satis sit: neque enim plura nũc persequi libet, cum in promptu sint pœne innumera, neque vlla fere vitæ humanæ pars sit, quæ non actionum honestarum exempla hinc mutuari possit. Venio igitur nunc ad alterum genus virtutum, in quibus ingenii apparet solertia ac præstantia quædam, quod arte cõtineantur & scientia, Aristoteli διανοητικὴ sunt: nam & de his nonnihil commemorandum est, vt comprobetur quod paulo ante dictum fuit, multa homines a brutis discendo percepisse. Hoc ita se habere planum fieri potest, non modo de iis artibus, quæ mechanicæ vulgo appellantur, ac manu exercentur; sed etiam de ceteris, quæ & sunt ac perhibentur ingenuæ & liberales. De quibus prius expositurus ad præsentis argumenti institutum pertinentia, initium faciam ab arte Medicinæ, artiũ omnium, teste Hippocrate, præclarissima. Iam certum est animantes in multis medendi partibus extitisse hominibus magistros ac doctores, monstratis herbis ad medicãdum vtilibus & salutaribus: id quod de plurimarũ exemplis demonstrari in promptu est; sed nunc satis fuerit vnum atque alterum retulisse. Atque in harum numero primum occurrit Dictamnus herba, extrahendis sagittis vtilis; & Maronis quoq; elogio, apud quem Venus Æneæ filio illa medetur, nobilitata. Hanc ceruos nobis monstrasse perhibent, eandẽque in Creta insula, capras syluestres telo percussas persequi, ad eiiciendum e corpore spicula, Aristoteles prodidit, atque ex eodem his pulcerrimis versibus Poeta retulit:

His

Hic Venus indigno nati concussa dolore,
Dictamnum genitrix Cretæa carpit ab Ida,
Puberibus caulem foliis, & flore comantem
Purpureo; non illa feris incognita capris
Gramina, cum tergo volucres hæsere sagittæ,

& quæ deinceps sequuntur. Rutę porro contra venena efficacitatem mustela ostendit; quę dimicatura cum serpentibus, eam comedit, non ignara illius odorem his esse infestum. Chelidonię vsum medendis oculis accommodatum, quæ nomen plantæ illi fecere, hirundines primum prodiderunt, afflictis pullorum oculis ea medentes: Hieracii, accipitres, quos aiunt herbam illam pede scalpere, & emanantem inde lacrymam in oculos transferre, ad abstergendas eorum nubeculas. Marathri siue feniculi virtutem homines ab anguibus edoctos esse, non temere existimatur, postquam vidissent illos, hyberna latebra visu obscurato, sese herbæ huic affricare, eademque oculos inunctos refouere. Ciconias origano, canes gramine, quod inde & Dens canis. & Canaria appellatur, deglutito; edera apros; vrsos formicarum esu, sibi in morbis mederi, non est obscurum. Enematum vsum ab Ibi, nota Ægyptiis aue, ad medicos peruenisse Plinius scripsit; tradens volucrem illam rostri aduncitate per eam se partem proluere, qua reddi ciborum onera maxime salubre est: cum columbi, turtures, gallinaceumque genus vniuersum, humorum sibi sarcinam leuet parietaria. Quid? quod inuentæ phlebotomiæ beneficium Hippopotamo, Nili fluminis equo incolæ, acceptum fertur? Is enim, cum & natura sit gulosus, & assidua satietate obesus, quotiescunque se sanguinis copia grauari sentit,

sentit, ad acutiores ripæ cannas affricto femore, venam sibi pertundit, sanguinisque profluuio, corpus alioqui morbis obnoxium exonerat: plagamq; rursus, cum par est, volutato per crassum & obstruentem limum corpore, obducit. Non debeo his commemorandis esse prolixior, ne actum agere videar, quod veteri verbo veramur; præsertim cum & istorum pleraque, & complura alia medicinæ a mutis animalibus repertæ exempla, in sequenti commentario exponantur. Et vero properandum nobis est ad alias quoque artes, quas eorundem doctorum debemus magisterio. Iam quis ignorat, luscinias cantrices esse suaues, & perfecta Musicę scientia sonum edere modulatum, tam scite & concinne illum quidem, vt vix eum tot Musicis tormentis humana possit ęmulari industria. Vnde natum existimatur vt luscinię cantum effingere prædicent eum, qui numerose cantillat. Nunc enim (vt Plinii verbis vtar) continuo ille spiritu trahitur in longum, nunc variatur inflexo, nunc distinguitur conciso, copulatur intorto, promittitur reuocato, infuscatur ex inopinato: interdum & secum ipsa murmurat: plenus, grauis, acutus, creber, extentus, vbi visum est vibrans, summus, medius, imus. Neque est quod quispiam dubitet, sonum hunc artis esse: siquidem plures singulis sunt cantus, nec iidem omnibus, sed sui cuique. Certant inter se, palamque animosa contentio est. Victa sæpenumero vitam morte finit, spiritu prius deficiente, quam cantu. Meditantur aliæ iuniores; versusque, quos imitentur, accipiunt. Audit discipula intentione magna, & reddit, vicibusque reticent. Intelligitur emendatæ correctio, & in docēte quædam repre-

reprǽhensio. Hæc ille. Mitto nunc Opticen, mitto Arithmeticen, mitto denique Geometricé, quarum artium non rudimenta duntaxat, sed documenta etiam singularia, cum in terrestribus, tum in aquaticis animalibus esse in promtu, Plutarchus idoneis docuit exemplis: vereor enim ne modũ excedat hęc commemoratio. Itaque confero me ad astrorum sciẽtiam & præcipue eam, quam, propter prędictiones & præsensiones rerum futurarum, προγνωστικὴν δὲ ἀστρονομίαν nominarunt. Iam, præsagia tempestatũ ab animantium indiciis manasse plurima nemini puto esse incognitum: docente scilicet nos obseruatione quotidiana, aeris mutationem denunciari ab agnis & arietibus, petulco cornu ludentibus, blandeque coniscantibus, vt Lucretii verbis loquar, ac pedibus in aerem sublatis, crebro subsultu lasciuientibus. Eandem portendere existimantur boues, contra pilum se lambẽtes, ac repetito subinde mugiru aerem implentes, cęlumque olfactantes: eandem turpes quoque & ignaui porci, cum alienos sibi manipulos feni lacerant. Immo non formicas, non talpas, non vermes terrenos, huiusmodi præsagiorum ignaros esse, congruentibus obseruationibus deprehensum est. Quid denique ranarum pręter solitum coaxatio portendat, nemini est obscurum. Pisces, si ludibundis emergãt subsultibus, corpusque paululum aquis exerere cernantur, pluuias prędicunt. Delphini vero tranquillo mari lasciuientes, imminentem tempestatem ac procellam manifesto produnt indicio: iidem, illo turbato, aquam spargẽtes, tranquillitatem significant. Atque in hoc genere animantium, prope miraculi simile est, quod de thynno proditum accepimus,

accepimus, eum æquinoctia præsentire & solstitia, adeoque hominem docere, vt nihil ei opus sit obseruationibus astrologicis. Vbicunque enim locorum hyberno præoccupatur solstitio, istic hæret intrepidus, ad æquinoctium vsque ibidem commoratus. Quam vero, in hoc ipso præsagiendi genere, mira est auium supra reliqua bruta sagacitas? Notum est ex Marone, quid in aere portendant,

Cum medio celeres reuolant ex æquore mergi,
Clamoremque ferunt ad litora: cumque marinæ
In sicco ludunt fulicæ: notasque paludes
Deserit, atque altam supra volat ardea nubem.

Neque vero (vt anseres præteream & anates, atque innumeras alias tempestatum aues præsagas) obscura sunt coruorum prognostica, quoties scilicet, vt rursus cum Marone loquar,

——— *e pastu discedens agmine magno,*
Coruorum increpuit densis exercitus alis:

aut, cum iidem

———*liquidas presso ter gutture voces*
Aut quater ingeminant, & sæpe cubilibus altis,
Nescio quæ præter solitum dulcedine læti,
Inter se foliis strepitant.

Ac constat, alitem hanc, quod præ cæteris futura prædicere existimaretur, Apollini olim consecratam fuisse: quippe a qua voces quatuor & sexaginta sono discrepates edi proditum est, ex quibus diuinandi periti auguria atque auspicia frequentius, quam ex cuiuscumque alterius auis garritu capere consueuerunt. Sed diuinationem hanc auspiciorum auguriorumque, quam Græci vna nomenclatione complectentes, οἰωνιστικὴν appellarunt, de industria nunc

prætermitto: sicut & σφαιρικὴν, & ἀρχιτεκτονικὴν, & alia nõnulla huius generis artiũ simulacra in brutis manifesta: ne dicendi promtitudo legentibus pariat fastidium. Vnicum hoc prioribus adiiciam, quod de gruibus proditum accepimus, eas scilicet, silentio per sublime volantes, serenitatem: clangosa autem voce obstrepentes ac dissipatas, contrariam τῶν πειθόντος καθ' ἡσυχίαν denunciare. Quis vero non miretur, quod ab Aristotele de iisdem animaduersum, sicut pleraque alia, Cicero retulit? Grues nempe, cum loca calidiora petentes maria transmittunt, trianguli formam efficere. Eius autem summo angulo, aër ab iis aduersus pellitur: deinde sensim ab vtroque latere, tanquam remis, ita pennis, cursus auium leuatur. Basis autem trianguli, quam grues efficiunt, ea tanquam a puppi ventis adiuuatur, hæque in tergo præuolantium colla & capita reponunt. Quod quia ipse dux facere non potest, quia non habet vbi nitatur, reuolat, vt ipse quoque quiescat. In eius locum succedit ex iis quæ acquieuerunt, eaque vicissitudo in omni cursu conseruatur. Hæc Cicero, & id genus alia non pauca. Sed verbosior fui, quam institueram; breuior certe, quam argumenti huius amplitudo postulat; quæ facit, vt mihi in præsentia non tam copia in dicendo, quam modus quærendus sit. Itaque, vbi de eo quoque artium genere, quod reliquum est, hoc est, περὶ τῶν μηχανικῶν, vnum atque alterum, ad comprobandum id quod est propositum, subiecero exemplum, huius expositionis, quæ opinione mea longius prouecta est, finem faciam. Atque de illis cogitanti in mentem venit, quod Democritum dixisse perhibent,

perhibent, animalium nos summis in rebus esse discipulos, aranearum quidem texēdo sarciendoque, hirundinum ædificando: suauium vero illorum cygni luscinięque in modulando carmine & voce fingenda. Sed de Musica paulo ante meminimus: nunc igitur de prioribus videamus. Iam, vt de araneolis prius dicam, quis potest non mirari illorum in texendo machinationem atque solertiam, qua non minus lanificii præside Minerua valere conspiciuntur? Quæ res fortasse fabulæ occasionem præbuit, de artificii illius inter Arachnen puellam & Palladem certamine, quod Ouidius luculento carmine prosecutus est. Est enim in Arachnes nomenclatione Græca, significatio aranęæ. Ac videmus, quæ a texendi artificibus fiunt omnia, ab araneis singula fieri & vniuersa: siquidem illorum more, & subtegmina circinato orbe annectūt, & stamina tereti & æquabili filo deducunt, maculasque paribus interuallis, sed subinde ex angusto crescētibus ac dilatatis, indissolubili nodo implicant: vt & centrum more Geometrico seruent, idque velut circino circunducant, & circunscriptionē (περιφέρειαν hāc Græci vocant) exacte definiant, neq; Euclidis ad hæc requirant operam, Geometricis rationibus eruditi. Quid? quod mediū illud reticuli pūctum occupātes, ex inopinato obseruāt, & muscas, & id genus alia animalcula, si qua inciderint; quæ contractis cassibus irretita arripiunt, irretita arreptaque conficiunt? Vnde & aucupes & venatores idem de auibus atque feris experiri cœperunt. Fabulosa hæc procul dubio fando viderentur, nisi quę a me relata sunt, quotidie in oculos incurrerent. Neque vero texendi

solummodo artificio textoribus, linteonibus, limbolariis,& acupictoribus, tanquam magistri quidam præeunt, sed & farciendi arte instructi sunt. Si quid enim ex tela illorum subtili admodum, & vndequaque filo tenuissimo ducta sustentata ac pendente, ancillarum in ædibus diligentia excusserit, aut casus aliquis abruperit, id resarciendo illico instaurant, multoque labore retexendo integrum præstant. Sed hæc hactenus de araneis. Quanta vero auium est in extruendis nidis industria? Tanta profecto, vt omnium illa quidem latomorum & fabrorum superet machinationem & solertiam. Vnde in prouerbii consuetudinem abiit: Scire omnia homines, & assequi, præterquam auibus nidos construere. Videre enim est hos intus lana, pluma, & id genus aliis rebus mollibus, instar culcitræ extructos, ac pullis substratos. Cumque præ ceteris hirundinum facta sit mentio, cui non in earum cunabulis, præter materiam, quæ luto paleisque & interiecto stramine congesta est, ac mollibus plumis flocciscque, ad tepefacienda oua, constrata, consideratione digna videtur figura ipsa, sphærica nimirum, quæ rotunditate sua & capacior est, & firmior, & occursantium iniuriæ minus exposita? Sed de his quoque hactenus. Iam vero, & arma polire, & hostem ex insidiis adoriri, apri & rhinoceros nos docuerunt, illi quidem dentes suos, hic vero cornu ad pugnam acuendo. cumque perpetuum ipsi cum elephanto bellum intercedat, non aliam illius partem, quantum quidem in promtu est, ictu appetit, quam ventrem; quod non ignoret, sua hunc mollitie omnium maxime vulneri esse peruium. Quid de Ichneumone dicam, cuius aduersus

croco-

crocodilum accinctus & apparatus, luto se conspergentis, ac tanquam lorica vndique cingentis, ac munientis, nemini fere est ignotus? Sed abrumpenda mihi est in medio cursu hæc commemoratio, cum multa, præter hactenus exposita, & virtutum nobis maximarum vestigia, & artium vitę humanæ vtilium ac necessariarum rudimenta, in animalibus suppetant. Quæ contemplantes, atque accurate exigentes non modo philosophi, (philosophos autem dico, non eos duntaxat, qui in scholis vulgo hac appellatione veniunt, sed etiam antiquissimum, teste Cicerone, e doctis genus, poetas) non hi igitur modo, cum ad virtutum disciplinam alios exhortantur, animalium vti exemplis consueuere: verum etiam sacrę literę, tanquam vitę ac morum regulas & normam, vel columbarum nobis subiiciunt simplicitatem, vel serpentum proponunt prudentiam: vel ouium mansuetudinem, vel leonis fortitudinem animique firmitatē. Quis enim legendo nō cognouit, multa in Bibliis officia ac functiones, brutorum animalium παραβολαῖς repræsentari? Moyses vir Dei, carmine illo cygneo, quod diuino afflatus spiritu, paullo ante mortem ceciniſſe perhibetur, solicitudinem Iehouæ pro populo Israelitico, expressit comparatione aquilæ grauissima: vt aquila (inquiens) excitat pullitiem suam, pullis suis incubat, expandit alas suas, assumit eam, portat eam super alas suas: & quæ deinceps sequuntur. Esaias propheta contra eidem populo animum erga Deum exprobrans ferum & ingratum, eum ad bouem & asinum ablegat, dominorum suorum non modo notitiam habentes, sed & amore illos complectentes; Agnoscit, inquiens bos

herum suum, & asinus præsepe domini sui. Israelitę non nouerunt; populus meus non animaduertit. Boum quoque mentione apud Ioannem Euangelistam, quod Augustino videtur, indicantur dispensantes sacram scripturam Prophetæ & Apostoli, nõ aliam illi quidem ob causam, quam quod, boum instar, animos nostros arando excolunt, inque iis doctrinam verbi diuini disseminent. Itaque, & Prouerbiorum auctor, rex Israelitarum potentissimus ac sapientissimus Solomon, & gentium Apostolus D. Paullus, vetãt obligari os boui triturãti. Adde, quod sacra Biblia non vno in loco doctores atque præcones Euangelii Canes nominant: & Ecclesia ipsa Columbę nomine in iisdem honestatur. In cuius mentionem cum quasi cursu suo deuoluta sit hæc narratio, non inconsentaneum duximus, huic sermoni colophonem imponere imagine illius in halcyone nobis proposita, quæ a Philippo Melanchthone communi præceptore, in epistola quadam est exposita. Atque constat, auiculam illam paullo ampliorem passere, septem ante brumam diebus nidum facere, totidemque sequentibus extructo parere. Cumque & nidus ipse figura sua, & structuræ modo, ac firmitudine, situque loci admirationem habeat: tum illud non minori admiratione dignum est, quod volucris illa asperrimo anni tempore ouis incubans, pullos excludit, mari, quod fetificanti hospitium præbet, per eos dies placido & nauigabili, vt auis hospitæ nidus, neque ventorum sæuitia quassetur, neque vndis obruatur. Itaque tranquillitatem illam maris circa id tempus, & ventorum quasi inducias, dies halcyonios appellari non est obscurum, quos & qui

qui maria nauigant, non ignorant. Hanc auiculæ istius historiam, summus vir ille, ac Germaniæ ornamentum singulare, cuius nomen apud omnes bonos est ἐν εὐλογίᾳ, in epistola quadam nuncupatoria ad illustriss. & nunquam satis laudatæ memoriæ Pr. VII. virum Mauricium, Ducem Saxoniæ, P.P. imaginem esse scribit Ecclesiæ nidificantis, tanquam in mari, in magnis & turbulentis imperiis, in quibus aliquantisper Deus & domicilium, tanquam nidum, & tranquillitatem mediocrem piis studiis concedit, vt propagari Euangelium possit. Absque his enim velut induciis foret, (quas immensa Dei bonitas interdum aliquas propter Ecclesiam concedit, fluctibus scilicet maris aliquantisper sedatis, ne fetificantem impediant halcyonem) neque spargi vox Euangelii, neque erudiri adolescentia, neque cœtus hominum possent coalescere. Atque hæc fere, ornamentum illud Europæ singulare, & Ecclesiæ Christi Iesu, ac doctrinæ eruditæ lumen præcipuum, quem iterum honoris causa nomino, Philippus Melanchthon, quę nos in pauciora contrahere breuitatis studio voluimus. Verum enimuero finis tandem huius commemorationis faciendus est, quam pręter opinionem meam huc vsq; produxit argumentum opusculi huius περὶ ζώων ἰδιότητος inscripti, quod explicando animalium naturam, cum proprietatum illarum, quæ hactenus a me indicatæ sunt, attingit nonnullas, & pręter has alia complura exponit: tum non pauca continet ad artem medicinæ pertinentia: συμπάθειαν insuper καὶ ἀπάθειαν, hoc est, coniunctionem atque concordiam animantium quorundam, eorundemque discordiam atque

discrepantiam subiicit: non indigna illa quidem liberali cognitione, & quidem hæc omnia versibus exposita Iambicis senariis. Quos cum, de voluntate & consilio præceptoris mei, magni illius Ioachimi, ante aliquot annos metro Latino redditos, obtulisse laudatiss. memoriæ Principi Augusto, Duci Saxoniæ, Romanis Imperatoribus creādis principi septēviro: eorundem nunc recensionem, ac δευτέρας φρενῖδας, quæ Græcorum prouerbio perhibentur σοφώτερα, illustriss. Elector, Domine clementissime, tuæ Celsitudini nuncupādas duxi. Cum enim non ignorem, Excels. tuam omni liberalis doctrinæ atque cognitionis studio teneri; tum persuasum mihi habeo, eam ab illius quoque, quæ de naturæ est obscuritate, philosophiæ tractatione non abhorrere: ad quam sane pertinet hæc ipsa animalium quasi historia. A cuius indagatione summos olim Reges & Imperatores minime auersos fuisse, testatum fieri potest, cum de iis, quæ de Alexandro Magno, orbis terrarum Monarcha, paullo ante meminimus; tum, quæ de Seuero Cæsare prodita accepimus. Is enim Oppiano, pro singulis versibus ἀλιευτικῶν, h. e. operis illius, quo piscium genera, naturam, & capturam prosecutus est, singulos nummos aureos numerari iussit. Qua sua munificentia, non indigna Imperatore, tantam operi illi præclaro conciliauit dignitatem atque admirationem, vt poetæ illius carmina in hūc vsque diem aurea nominentur. Quid? quod huius quoque opusculi, quod latina ciuitate donatum C. T. consecramus, auctor Philes, poema suum nuncupauit Michaeli Palæologo, Imperatori Constantinopolitano? Quid? quod Arsenius Monembasiæ

Archie-

Archiepiscopus, vnicum eiusdem, quod extabat, exemplar, protritũ iam vetustate atque dissolutum, postquam sua collegisset opera atque cõsarcinasset, Carolo V. Imperatori (at quanto principi? qui a summorum Imperatorum laude & gloria propius aberat, quam a mediocrium) dedicauit? In tantorum igitur procerum quasi possessionem, hac lucubratiunculę meæ dedicatione Celsit. tuam adsciscí, nõ nihil meo iudicio honorificum tibi fuerit: cum certum sit, cum Rempub. tum inprimis ecclesiam, non minora etiam sibi, quam ab illis, quos honoris causa nominaui, vel potius maiora policeri merita & beneficia atque recipere ab Excels. tua, iampridem votis & precibus omnium bonorum expectata ad gubernationem piam, sapientem, salutarem, & felicem; ad commune totius Germanię præsidium ac defensionem, ad bonarum literarum patrocinium, ad religionis denique orthodoxæ salutem & incolumitatem. Quarum quidem rerum, in hac dum tenera & recenti gubernatione, præclarum edidisti specimen, cum plurimarum virtutum tirociniis, tum singulari erga Academiam tuam benignitate & munificentia; subleuatione prẹterea liberali ac benefica piorum ac miserorum exulum, afflictiss. hoc ac pæne desperato, in patria mea, Ecclesiæ Christianæ statu, ad Excels. tuam sicut ad aram & sacrã ancoram confugientium. Quorum tu profecto, quod res loquitur, cum paucissimis aliis Germanię principibus, commune es perfugium, asylum, atque ἀκρόπολις τῆς πατρίδος. De quo plura nũc a me cõmemorari non est necesse. Quod autem ad conuersionis meæ, tã Senariorum Phile, quam auctarii Ioachimi, operam attinet,

tinet, de eo iudicium permitto lectori candido & beneuolo; & in primis Excelsitati tuæ, ab hoc quoque studiorum genere minime abhorrenti. Quicunque vero hęc legendo cognoscere non dedignati fuerint, eos monitos velim, nescii ne sint, in metro Græcorum Phile versuum (in quibus, quod versibus, quos politicos Grammatici nominarunt, vsuenire solet, nonnunquam syllabarum magis numerum, quam metri rationem obseruatã, erat animaduertere) in illo, in quam, si quæ non constabant; ea mutata esse aliquoties corrigendo ab eo, de cuius hortatu, hunc expositionis laborem quasi vicarium, primum suscepi. Sed & ipse voculas aliquot, quæ in editione Veneta mendose typis descriptæ erant, ex Æliano sanaui: quod haudquaquam vitio mihi versum iri confido. In metro nihil ipse mutaui, ne audiendum mihi esset illud Nasonis:

Quis tibi, sæue puer, dedit hoc in cærmine iuris?

Quod si Ioachimo Græcę Latinæque literaturæ parenti licuit, non idem forte licuerit mihi, qui Ioachimus nõ sum. Et, si Eurypylus hoc posset, non posset Æsopus. De illa autem veteris Musicæ, poetices inquam, mutatione ac deprauatione, quę paullo ante ruinam præcessit imperii Græcorum, mihi nescio quid cogitationum suscipienti, in mentem veniebat, quod ex Platone Cicero retulit; *Musicorum cantibus mutatis, mutari ciuitatum status.* Quod vtinam omen a patriæ meæ cernicibus (quæ in isto graculorum obstrepentium & ranarum coaxantium garritu ac vociferatione, non modo veterem illam philomelæ Musicam dedidicit, sed pæne ἄμουσος facta est) benigne auertat præpotens & misericors Deus.

Sed

Sed nunc non erat his locus, vt cum Oratio loquar, & fortasse satius fuerit in præsentia, vt eiusdem verbis vtar,

——— *male ominatis Parcere verbis.*

Redeo igitur ad illustriss. Cels. tuam, maiorem in modum, quaque possum ac debeo animi subiectione petens, vt hanc compellationis ac dedicationis meæ confidentiam, cuius auctores laudare possim non contemnendæ auctoritatis viros, eo accipiat animo, quo munuscula huiusmodi literarum a literarum & literatorum amantissimo & beneficentissimo principe accipi decet ac par est: atque conatum hunc qualemcumque studii atq; diligẽtiæ meæ, clementiæ suæ fauore benigne comprobet ac promoueat. Oro autem æternum Deum, patrem Domini nostri Iesu Christi, vt Excels. tuam, rebus omnibus florentem, sub vmbra alarum suarum tueatur, protegat, ac conseruet, suoque sancto spiritu regat ac gubernet, ad consilia sancta & salutaria Reipub. & Ecclesiæ, ad ditioni tuæ subiectorum felicitatem, commoda, atque incrementum, ac doctrinæ eruditæ, atque illibatæ religionis propagationem ac defensionem, per vnigenitum filium suum, θεάνθρωπον, Dominum ac seruatorem nostrum Christum Iesum. Amen.

Illustriss. Cels. tuæ
subiectiss.
Gregorius Bersmanus.

AD GREGORIVM BERSMANVM.

De secundâ editione Iämborum PHILÆ.

PHILEN *Pelasgis proprietatem Animalium*
Prodentem Iambis, cognitu dignissimus,
Auctariumque nobilis CAMERARII
Fari Latinê versibus senarius
BERSMANE *feciſti, recentique hoc opus*
Iam reddis incúdi, bene, aptê, scitulê
Tornatum; ut ex mei relatu POSTHII
Accipio. Macte o macte lucubratibus
His laude dignis, & virûm præconiis,
Quos Musa celso ſtatuit in cacumine
Heliconis. Vt per te reviviſcunt modò
Animantia iſta, ita tu ſubinde a funere
Redivivus exiſtes in his Animantibus.

Paulus Meliſſus Franc.
Comes Pal. & Eques,
civis Romanus.

Ode
IOHAN. POSTHII, AVLÆ
PAL. EL. MEDICI.
ad eundem.

Instar theatri magnifici cluet
Hic totus orbis, quo sapientiæ
Exempla diuinæ relucent
Conspicuis manifesta signis.
Nam siue cæli vasta volumina,
Et fixa in illis astra micantia,
Simulque contempleris horum
Multiplices sine fine motus:
Seu pulcra terræ germina fertilis,
Et quæ quotannis munera sufficit
Nobisque, brutorumque sæclis,
Alma parens facilesque mater:
Seu pluma amictas versicolore aues,
Passim vagantes per liquidum æthera,
Cantuque mulcentes sonoro
Vsque hominum pecudumque sensus:
Seu quæ pererrant vulgo animantia
Syluas & agros, prataque florida:
Seu pura in vnda lusitantes
Squamigeri generis cateruas:
Hæc protinus nos attonitos iubent
Agnoscere omnes omnipotentiam
Patris supremi, & huius amplas
Ore pio celebrare laudes.
Hoc fine præsens est liber editus,
Quem scripsit olim carmine Iambico

Philes,

Philes, poeta Christianus,
Sanguine progenitus Pelasgo.
Latino eundem transtulit en metro
BERSMANVS, *ingens gloria Apollinis,*
Linguaque præpollens vtraque,
Ceu monumenta docent librorum.
Queis diligentem se Camerarii
Fuisse magni discipulum probat,
Quem fama sublimem superbis
Non moritura vehit quadrigis.
Hunc ergo, lector candide, musicum
Vultu laborem suscipe candido,
Miramque brutorum legendo
Historiam, venerare numen
Ter maximum, quod talia condidit,
Tam mira & illis ingenia indidit,
Humani ad hæc vt obstupescat
Sæpe animi sapiens acumen.

IN

IN EVNDEM.

Berſmane, Aonidum ſidus regale ſororum;
Actæque idem Pallados acer amor;
Quas tibi quas digne grates aget ordo medentum,
Illaque gens lauri cui folio aucta coma?
Quod cum iam pedem vtrumq; Philes Lethe amne labaret,
Ipſiusq; auida fauce inhiaret aquis;
Non modo eum tuus inde vigil reuocauerit ardor,
Fecerit ac Solis cernere rurſus equum;
Verum etiam Auſonia decorârit munere veſtis,
Atq; vrbis ciuem iuſſerit eſſe Remi?
Certe non tantum facto hoc, ter maximam iniſti
Gratiam apud doctum Phœbi vtriuſq; gregem;
Sed tibi cuncta ligaſti operoſo Animalia nexu,
Quæq; fouet tellus, æquora quæq; fouent.
Nec leuibus volucrum vlla ſecat liquidum æthera pennis,
Quin & in ære libens ſe ferat eſſe tuo.
Quare ſic habeas, moriturum tempore nullo
Illa tua in Græcum tot bene facta Philen:
Hoc ſed enim vſq; Orbis triplici victura theatro,
Donec erit piſcis, donec & ales erit;
Donec erit ſerpens, donec pecuina propago;
Donec erunt vates, donec erunt medici.

Ianus Gruterus.

MICHAEL BARTH ANNÆ-
BERGENS. PHILOS. ET MEDIC. Doctor & professor publicus, Lectori.

Collegerat Græcos PHILES *ceu flosculos*
Ex Æliani Aristotelisque situulis,
Pererrat omne quas genus animantium:
Bersmanus hos miscens Latinis floribus,
Contexuit variam ex eis corollulam:
Sic virgo bella purpureis violas rosis
Alternat, & sertum suo capiti parat.
Tu cui librorum est elegantum copia
Curæ, hac etiam, tibi consulo, corollula
Tuam nitentem Bibliothecam adauge.

Τῦ σοφωτάτου

ΦΙΛΗ ΣΤΙΧΟΙ
ΙΑΜΒΙΚΟΙ

περὶ

ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ.

Sapientissimi

PHILE VERSVS
IAMBICI

De

ANIMALIVM PROPRIETATE.

A

Gregorio Bersmanno Latini facti.

τῶ σοφωτάτω καὶ λογιωτάτω

ΦΙΛΗ ΣΤΙΧΟΙ

ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ,

ὡς τὸν αὐτοκράτορα κύριον

Μιχαήλ.

ΕΧΡΗΝ Ἀδὰμ μὲν τὸν ἡγαρχέω τὸν μέγαν,
Τοῦ δεσπότου τῶ ἐντολῶ δεδεγμένον,
Τηρεῖν τε καθαρὸν τῆς ψυχῆς τῶ ἀξίαν,
Καὶ θηρίων δέχονται παντοίων μένειν.
Ἐπεὶ φαγὼν δὲ τοῦ ξύλου τῆς γνώσεως,
Παρῆλθε τῶ τιμῶ ἔγνω καθυβρίσας,
Ἤμειψε καὶ τὸ σχῆμα τῆς ἐξουσίας,
Καὶ θῆρες αἰδοῦς ἀγνοήσαντες νόμους,
Ὡς δυσμενῆ φεύγουσι τὸν πρὶν δεσπότην·
Καὶ τὸν χαλινὸν ἐνδακόντες τοῦ κράτους,
Ῥήγουσιν ἐς ἕτερον ὄνοίας βρόχους,
Καὶ ζῶσι λοιπὸν, ἐν ἐρήμοις γῆς τόποις.
Ἐγὼ δέ σοι θήρατρον ὄνοίας τελέκων,
Φυγάδας ὧν ἔγνακα τούτους ἐξ ἐρημίας.
Σέθεν γὰρ ἀνατέλλοντος ἡλίου δίκῃ,
Ὡς εἶπε Δαυὶδ ζωγραφήσας τῶ κλίσιν,
Εἰς μαίδραν ἐλθὼν σωδραμεῖν τούτους λόγων.
Καὶ λίνα ῥυθμοῦ τεχνικῶς ὑφαρμόσας,

Πολλῶν

Sapientissimi ac eruditissimi

PHILE VERSVS

DE ANIMALIVM PROPRIETATE, AD IMPERAT. Dn. Michaelum.

NOstræ satorem par erat, propaginis,
Mandato ADAMVM conditoris optimi
Parêre, decus animique seruare integrum,
In belluasque ius sibi datum imperI.
Sed ore postquam contigit Scientiæ
Fatale lignum, honore mox suo excidit,
Decusque tantæ perdidit potentiæ:
Ruptis pudoris atque legibus feræ
Ad instar hostis, pristinum fugiunt herum:
Frenoque roboris prehenso mordicus,
Amata rumpunt caritatis vincula,
Nemorumque pascunt abditis in saltibus.
Sed caritatis implicatas retibus,
Quæ necto versu, sic fugaces retraho.
Te namque solis instar in lucem edito,
Creationem Dauid vt pingens ait,
In septa cogi carminum has oportuit,
Numerique texens ego tibi lina affabre,

Genus volantum multiplex recensui;
Atque omne doctrinæ profundum animo ce-
ruens,
Pisces locutionis egi in retia;
Ne cuius, Imperator ô, scientiæ
Hinc allabores nescius pænuria.
Nam quod tributum rege dignius reor
Oenotriæ incluto Imperatoris satu,
Cuiusque naturæ decus præstabile,
Et suauitatis, & facultatis paris,
Animique magnitudinem, & mores pro-
bos,
Humana languet prædicans facundia?
Quæ nec PLATONIS consequatur copia,
Vt nec culex volantis alas vulturis.
Nec omnium vnum si sit os mortalium,
Omni leporis gratiaque præditum,
Genitore dignum quidpiam accinet
tuo:
Quem prædicabit amplius silentio:
Nisi aliquem inanis efferat fiducia.
Quod si noui quid hæc habet narratio,
Naturæ id omne dædalę munus puta.
Cuius recessus scit probe reconditos,
Qui prouide & sapienter omnia con-
didit.
At prodigii inest quicquid his sermonibus,
Ambitio nobis id parit nempe veterum,
Occasionem præbuere qui mihi
Ad ista concinnanda versuum metra.
Haud Græciæ sapientibus, nec barbaris,
Quos fabula autores habet, quosque arbitros.

Fraudi

Πολλῶν πετηνῶν ἐ παρέσβαμον φύσης.
Καὶ πάντα βυθὸν ἐξερευνήσας λόγων,
Σωτέρχον ἰχθῦς τῇ πλοκῇ τῆς λέξεως.
Ὡς αὖ ἔχοις κ᾽ τοῦτο, κἀκεῖνα βλέποις,
Εἶης μαθὼν τ᾽ ἄλλ᾽ ὀτυχὴς αὐτηρέτης.
Ποῖος γὰρ ἄλλος σοφὸς φυὴς μᾶλλον φόρος
Ἀνακλι, πατρὸς αὐσοναρχου φιλτάτῳ;
Οὗ πλὴν ὑπερφυῆ τε κἀξένιλω φύσιν,
Καὶ τὸν γλυκασμὸν, κ᾽ τὸ σοφὸς πάντα κεράτης,
Καὶ τὸν πλατυσμὸν τ᾽ ψυχῆς, κ᾽ τὸν τρόπον,
Οκνοδσιν ὑμνεῖν οἱ κατ᾽ ἄνθρωπον λόγοι.
Νικᾷ γὰρ αὐτὸς, κἂν παρὼν φράζοι Πλάτων,
Αἰγυπτὸς ὡς τῆσι πλεροῖς ἅς ἐμπίδας.
Μᾶλλον γ᾽ καὶ ἐν ὄρεθῃ πάντων σόμα,
Καὶ σοφὸς λόγων ἅπασιν ἀρκέσῃ χάριν,
Προσῆκον ἀδὲν τῷ τεκόντι σε φράσαι.
Τῇ γὰρ σιωπῇ, τοῦτον ὑμνήσαι πλέον·
Εἰ μὴ θρασυνθεὶν εἰς κενοὺς ἄδοι κτύπους.
Πλὴν ἔ τι κομψὸν ἡ διήγησις φέρει,
Τῆς γε Φύσεως κ᾽ τῆτ᾽ τῆς πολυτρόπου·
Ἧς οἶδε σαφῶς τὰς ἀποκρύφους λόγους,
Ὁ δ᾽ σοφὸς μηθῶς κ᾽ σοφῶς πάντα κλίσας.
Ὅσον γε μὴν ἔνεστι τοῖς λόγοις τέρφος,
Τῆς τῶν παλαιῶν τῆτ᾽ γε φιλολιμίας·
Ἐξ ὧνπερ ὄρων τὰς ἀφορμὰς τ᾽ λόγων,
Τὸν εἰρμὸν ὠργανώσατο τῆς ὀρυθμίας.
Ἕλλησι μὲν γὰρ τοῖς σοφοῖς, κ᾽ βαρβάροις,
Ὡς δημιεργοῖς κ᾽ βεσιλεῦσι πλασμάτων,

Οὐ φορτικὸν τὸ ψεῦδος, ἀλλ' αὐθάδυνον.
Ἡμῖν δὲ δεινὸν τοῖς πιμῶσι τὸν λόγον,
Ὅς ἐστι φῶς, ἄνωθεν ὠθοῦν τὸ σκότος.

Περὶ ἀετῶν.

Τοὺς αἰετοὺς, κράτιστε, τοὺς ὑψιδρόμους,
Πῶτος θεωρῶν ἀκριβῶς ἀστερτέρους,
Τέθηπα τὸν κλίσαντα τῶν τότων φύσιν.
Ἐχθρὸν γὰρ αὐτοὺς ὡς κραδίστους ὀρνίθων,
Παθῶν ἐπαχθῶν δυρεθῆναι κρείττονας.
Πλὴν ὀξυδερκὴς ἐστιν ὁ πλωσκράτωρ,
Καὶ μέχρι σητὸς, σκνεφῶν πάντα βλέπει.
Τούτου δὲ καὶ τὸν ῥοῖζον ἀκούσας δράκων,
Ἔπηξέ τε ὠδαχρύμα, καὶ σωρεσύλη,
Καὶ τοὺς μυχοὺς ἀσῆλθε τοὺς ἀποκρύφους,
Μὴ θᾶττον αὐτὸν συλλαβὼν ἀφαπάσῃ.
Θηρᾷ δὲ καὶ τὸν χλῶα, καὶ τὸν δορκάδα,
Καὶ τὸν λαγωὸν, καὶ τὸ τῶν παώρων γένος.
Ὅς τοὺς νεοττοὺς ὄντας ἀπλήτας πέως,
Ἐπὶ ξένιον βάσανον ὡς νόθους ἄγων,
Ποιεῖ δικαίην πρακλικὸν τὸν φωσφόρον.
Ὁ μὲν γὰρ αὐτὸς πᾶς βολαῖς αὐτιβλέπων,
Τῶν φιλάτων λὶς ἐστι, καὶ τῶν σκηπτῶν,
Ὀφθεὶς γε καθαρὸς δυσχρωσὶ ἀστοφίας.
Ὁ δ' αὖ ωεὺς αὐτὸν σκαρδαμύξας, δίκεως
Ἀλλοτρίου πόνος τ' ἀρέθη ἀστέρματος,
Καὶ τῆς καλιᾶς δυστυχῶς ἀπεκρίθη.
Εἶναι δέ που λέγά τις, ἀετὸς γένος,
Κρεῶν ἀφεσὼς, καὶ σιτούμενον χλόης.

Θήρας

Fraudi est vitioque vertitur mendacium.
Sed non idem nobis licet reuerentibus
Orationem, quæ fugat caliginem.

1. De Aquilis.

Aquilas videns, ô Imperator, ceteris
Librare corpus altius volucribus,
Demiror harum fabricatorem Deum,
Inter volantum qui genus fortissimas
Molestiis exemit effœtus humo.
Nil præpetis nil lumine huius acutius,
Tineam remotis quæ tuetur nubibus.
Clangore cuius illico audito Draco
Horrescit atque percitus formidine
Subit latebras & specus absconditos,
Rapacibus ne præda fiat vnguibus.
Hæc anseres, venatur hæc & capreas
Leporemque, taurorumque robustum genus.
Pullosque nondum pluma quas conuestiit
Instar nothorum examini sistens nouo,
Lucis satorem iudicem Solem facit,
Iubarque mandat lumine aduerso pati.
Quod si quis acie non retorta sustinet,
Suspicione degeneris vacat satus.
Conniuet at qui lumine refugo, notham
Se prodit ipsus degenere prolem metu,
Nidoque paulo post relegatur miser.
Sed esse quædam fertur aquila carnium
Quæ se abstinens ab esu, oleribus victitat:

Cum

Cum præter illas carniuora omnem re-
spuat
Pastum: futuræ quæ timens pænurię,
Ritu leonis anhelitus graueolentia,
Seruans adesi portionem edulii,
Volucrum tuetur agmine a circumfluo,
Quod repetat ipsa post laborans inedia.
Non huius alarum ferant commercium,
Pennæ volantum ceterarum, repositæ
Grauida sagittis in pharetra, clam viro.
Vt exigas, Rex, huius, oro, secula,
Semper virescens, integerque viribus.

11. De Vulturibus.

Alatus est, & vastus, atque quadru-
pes
Vultur, pedumque armatus vncis vngui-
bus.
Aduersa cuius purpura est vestita pars,
Postica niue; nigrore pellis tingitur,
Ignemque binæ luminum fundunt faces.
Cuius caput & os si quis eminus videt,
Aquila est, ait, falsus dolosa imagine.
Sed quis futuri præscios ipsos neget?
Quod expeditos prosequuntur milites,
Præsensione stragis, atque corporum
Bello iacentum conciti improba fame,
Genus famelicum, & rapax, & futile,
Vnguenta nec pati valens, ceu canthari.
Non masculos hoc fert genus, sed femi-
nas,
Quas Auster implet, influens hiantibus:
Cuius recepto spiritu, post tertio

Dant

Θήρας γε μὴν ἐκεῖνο ὁ κρεωδόρος,
Ὅλως αὖ ἐχ ἅψαιτ' τῆς ἀλλοτρίας.
Εν ἄθμαθι ἢ φυσικῆς ἔθεν δυσθμίας,
Τὰ τ' τροφῆς λείψανα τηρῶν ὡς λέων,
Παντὸς πετηνοῦ δυσμενοῦς εἰργάθεσσας,
Ὡς αὖ ἐπ' αὐτῷ δυστυχῶν ὑποτρέφοι.
Πτερὸν ἢ πᾶν ἔφθρεν ἡ τότε πτέρυξ,
Ἄν ὁ πτερωτὴς τῶν βελῶν ξ τοξότης,
Λαθοδοὰν αὐτὴν ἐς φαρέτραν ἐμβάλῃ.
Τούτῳ σὺ βασιλεῦ τὸν πολὺν ζώοις βίον,
Αἰὶ νεουργῶν ἢ κρατιῶν τὴν φύσιν.

Περὶ Γυπῶν.

Γὺψ ὁ πτερωτὸς, ἢ πολὺς, ἢ πτεράπους
Ὄνυχας ὀξεῖς τῶν ποδῶν ὑποφύει,
Καὶ πορφυρᾶς μὲν ἐστὶ τῆς ἐμπροσθίοις,
Τὰ δ' ἄλλα λευκὸς, πλὴν γε μὴν δέρρις μέλας·
Καὶ πῦρ χέων αὐτὸπυρος ἐκ τῶν ὀμμάτων.
Οὗ πλὴν τε κεφαλῆν γε, βασιλεῦ, ἢ τὸ στόμα
Κἂν μακρόθεν βλέπῃς, αἰετὸς λέγῃ.
Πλὴν μανδικλὴν ἔχουσιν οἱ γῦπες φύσιν.
Καὶ γὰρ σωνεκδημοῦσι τῆς μαχουμένοις,
Τῶν σωμάτων ἐλπίδι πεσουμένων τότε.
Μεμιῶσι δὲ τῇ φορᾷ τῶν λειψάνων,
Ὡς ὀξυπείνῃ, ἢ ἀπαρέκῃ, ἢ βλάκες,
Οἱ τῷ μύρῳ θνήσκουσι, καθαίρων δίκλην.
Θῆλυς ἢ πᾶς γὺψ, ἓ ἀπορᾶς αὖθι κύει.
Χαίνων γὰρ αὐτὴ πεωρος ὑψοῦ πρὸς νότον,
Συλλαμβάνῃ τὸ πνεῦμα, ἢ τρίτῳ χρόνου,

Στρεβθοὺς

Στρουθοὺς πέρδικας ἀρὶ ἀπὸ μήτρας ἐξάγει.
Οἱ ζῶσιν ὄφεις ἐξ ὀυύχων ἀρπάγων,
Πτίγους καλιῶν ἀρειθέντες κρείττονες.
Τοὐναντίον δέ φασι τοὺς αἰγυπτίους
Τίκτουσας ὠὰ τῇ ἀπορᾷ τῶν ἀρρένων,
Εἰς τὰς καλιὰς τοὺς νεοττοὺς σκυλύφειν,
Ἀχαθῆς τρώμης καὶ πέρδικας ἀλλοτρίους.
Εἶναι δὴ καὶ τοὺς μέλανας ὡς Αἰγυπτίους.

Περὶ τῆς μεγάλης στρουθοῦ.

Στρουθὸν δὴ φασὶ τὴν μεγάλην οἱ Φρύγες
Οὖσαν πέρδικα, τῆς ποσὶ χρῆσθαι πλέον.
Ὤκισε γὰρ θέουσαν εἰς ἄρσιν μέσην
Κολπωθῆναι ἑαυτῆς τὰ πέρα τοῦς τὸν δρόμον,
Ὡς λαῖφος οἰδοῦν σκηνῆς πλησιστίου.
Ὧν δὴ συχνῶν ἀρεθεῖσαν ἐργάτην,
Τὰ μὴ καθαρά γε τῆς γονῆς ἀποκρίνειν.
Ὅσους γὰρ ἐξέλειψεν ἡ ζέσις τόκους,
Ἐν τοῖς ἀπορρύσεσι κυλίνδροις τρέφειν·
Καὶ τῶν διωκτῶν πλατιώντων ἀθρόον,
Ῥιπῇσιν κατ' αὐτῶν τοὺς ὀπισθίους λίθους,
Τοῖς σκίναγμοῖς τῶν ποδῶν τοῖς ὄχθοις·
Καὶ τῷ καλιαὶ τοῖς ποσὶν ἀγκυλύφειν
Εἰς αὐέχουσαν ψάμμον ἐν τῷ δαπέδῳ.
Ἧς καὶ τὰ νεῦρ' ἐστὶ, βασιλεῦ, καὶ τὸ στέαρ,
Πολλῶν ὀδυνῶν ἀρεθῆναι φάρμακα.
Ταύτῃ δὴ ἔτ' αὐατεμών τις ἀρήσει λίθους,
Οἳ τοὺς πόνους θραύουσι τῆς ὀφθαλμίας.

Περὶ

Dant vere partus, semine absque comparis.
Qui septa nidi non ferentes, illico
Victum rapina comparant ex vnguium.
Sed non idem hoc vsuuenire Ægypiis
Existimatur, oua qui maris satu
Dant: de quibus nec viribus, nec tegmine
Pares priorum procreantur vultures,
Nigro colore, ceu Pharigens accola.

III. De magna Struthione.

Cum penniger sit, vtitur pedibus tamen
Magis marinus passer, vt Phryges ferunt.
Vrgensque cursus, alleuatas explicat
Alas, vt implens has Notus, ceu carbasa,
Ipsum secundo prouehat spiramine.
Cumque oua pariat copiosa, segregat
Quæ procreando sunt inepta fœtui.
Excluſit at quæ vi calor genitabili,
Hæc defluente nutrit in testa fouens.
Quod si quis insectetur illum cominus,
Lapidum repellit impetens hunc verbere,
Iaculationibus pedum non irritis.
Hic eminentem super arenam constituit
Nidum, pedibus quem format affabre in solo.
Eiusque nerui, Rex, adepsque plurimos
Leuant dolores vtili medicamine:
Oculisque tollunt ægritudinem, cauo
In ventre dissecti reperti calculi.

IV. De Ardeis.

Est Græciæ insula, ardearum nutriens
Generosum & inclytum genus: quod res
docet.
Quos namque natione barbaros vident,
Fugiunt perosos, ceu volantes ceteras.
Sin Græcus istic applicet ratem aduena,
Comes huic præbent se, huic amabiles,
Gratantis obuiam agminis factæ choro;
Alasque pandunt, mutuo vt amici manus.
Vsuque si propiore eis consuescerit,
Non maleuoli manus peregrinas amant.
Sic beneuolentiæ magistros alites,
Implumibus dat insula isthæc aduenis.

V. De Coruo.

Sæua laborantem siti coruum ferunt
Æstate torreri furente impensius,
Tragicis laborem prodat hunc vt quæ-
stibus.
Os huic futuri sæpe fertur præscium.
Sed hoc fide dignum est, quod oua eius
pilos
Permista myrto denigrant. At, qui suas
Adulterat tali comas medicamine,
Adipem ore contineat oportet, ne simul
Album nigrescat dentium cum crinibus,
Infectione hac contrahens nigredinem.
Securus idem amoris erga liberos
Quos edidit propaginis spem, nequiter
Hos pascit: at famelicis, ieiunio
Vrgente, comedendum exhibet se annis
grauis.

VI. De

Περὶ Ερωδιῶν.

Ερωδιοὺς νῆσος τὶς ἐλλωὶς τρέφει·
Οἱ τὴν ἑαυτῶν δυσμίζοντες Φύσιν,
Ὅσους μὲν οἴδε ἂν ἴδωσι δεῦρο βαρβάρους,
Μισοῦσι καὶ φεύγουσιν ὡς πλεῖον γένος.
Ὅταν δέ γε καθάρῃ τὶς ἐκ τῆς Ατθίδος,
Εἰσὶ τοσοῦτοι, καὶ φιλέλλωες πάλιν.
Εὐθὺς γὰρ αὖτῷ τοῦδραμόντες ἀθρόοι,
Τέκνουσι ζῶς πτέρυγας, ὡς χέρας φίλοι.
Κἂν ἔτος αὐτοῖς ὡς ἐθὰς τοσεσγίσῃ,
Στέργουσιν ἐπαφὴν δυμενοῦς ἀλλοτρίας.
Οὕτω πτερωτὰς τὰ φιλεῖν διδασκάλους
Τοῖς ἀπτέροις δίδωσιν ἡ νῆσος ξένοις.

Περὶ κεράκος.

Διψῶν δέ τι τὸν κέρακα φασὶν ἐκπόπως,
Θέρους ἐν ἀκμῇ δυστυχῶς πεφρυγμένον,
Ὡς καὶ τεαγωδᾶν ἐξ ἀνάγκης τ' πόνον,
Καὶ μανικλύτ' φθέγμα πολλάκις γ' ἔχειν.
Πλὴν τᾶτ' πιὼν, ὡς μελαίνᾳ τὰς τρίχας,
Τᾷ κέρακος ὢν σωτεῖν τῇ μυρσίνῃ.
Χρὴ μέν γε, βασιλεῦ, τ' δολοῦσθαι τὴν κόμην,
Μύσωνα τῷ σώματι τότε σωέχειν σέαν,
Μὴ καὶ τὸ λεύκον τῶν ὀδόντων αὐτίκα
Τραπὲν μελανθῇ, τῆς βαφῆς τοσηγμένης.
Κόρακες ἦ κακῶς τὰς κακοὺς τόκους τρέφων,
Οὓς αὐτὸς ἐξέλεψε τὰ γλοῦς χάλυ,
Ὅταν ὀπίσῃ καὶ βραχὺς πίνης χρόνος,
Βορὰν ἑαυτὸν τῆς γονῆς ἀντὶς φέρει.

Περὶ

Περὶ Πελαργῶν.

Ἀλλ' οἱ πελαργοὶ τοὺς ἑαυτῶν φιλτάτους
Ἐν ἀφθόνοις τρέφουσι ταῖς χορηγίαις·
Καθὼς ἐρωδιοί τε, πελεκαίες θ' ἅμα.
Οἱ φίλτατοι δὲ τοὺς γονεῖς μὴ χρόνον
Ἀντιτρέφουσιν αὖθις, ὡς ἔοικε τοῖς. 5
Τροφὴν δὲ τὴν ἐχθὲς, αἰνεμοῦσι τήμερον,
ὡς φασιν ὄντες, οὐκ ἔχοντες, οἱ τύχοι, τρύφην.
Καὶ δαψιλεῖαν τραπέζαν ἐξεραστμάτων,
Ἡ φύσις αὐτοῖς ἐξ ἀνάγκης δέδωκεν.

Περὶ Ταὼ.

Πτεροῖς ὁ ταὼς χαμελεῶν πολυχρόοις,
Λοξῶς αὐχεῖ, καὶ σοβεῖ τὸν αὐχένα·
Καὶ τοὺς θεατὰς ἐκφοβῶν ἀκινδύνως,
Κτυπεῖ μεταξὺ τοῖς πτεροῖς, ὡς ἐνόπλιος,
Ὅτι κρεμαστὸν χαρυτὸν τρέφων τέχος. 5
Καὶ ἀπαλὸν αὐτοὺς ἐσθίων ἐκ τῆς θέας,
Πτέρωσιν αὖτε τὴν κατόπιν ἐκτανύσεται.
Ἦν σφαιροποιὸν, καὶ σοφῶς ἐπικλίνων,
Ἀκμὴν θερινῆς φλεγμονῆς ἀποσβεῖ.
Καὶ πνεῦμα λεπτὸν τοῖς πτεροῖς ἀφαίρεον, 10
Ἀναψύχει τὸν ὄρνιν ἐξοπαθίον.
Ἀλλ' ὦ σὺ βασιλεῦ, μὴ παρέλθῃς τὴν θέαν.
Λειμὼν γὰρ ἐστὶν ἡ χαρὰ τῶν ἀνθέων,
Χρυσοῦς δὲ λεπὶς ἐγχεθεὶς τῇ πορφύρᾳ,
Σμάραγδον ἀγλὸν ἐμφυτεύει τῇ κρόκῃ, 15
Καὶ σωθέτων φῶς, καὶ πέρωτὴν αἰθέλαν,
Ἀκτῖσι φυσικῇς μειδιῶσαν σώμασι.

Τοῖς

VI. De Ciconiis.

Verum Ciconiæ, perinde ac Ardeæ
Et Pellecani, quos habent cariſſimos
Pullos, opipara nutriunt alimonia.
Sed hi viciſſim beneficos alunt ſuos,
Rurſus relata gratia parentibus.
At deſtituti copia victus noui,
Reuomunt, quod aluus pridie ingeſſit vorans:
Menſamque, re poſcente, natura alteram
Ipſis vomitionum hanc parat de reliquiis.

VII. De Pauone.

Colore pennarum ſuperbiens auis
Iunonis, inflexam rotans ceruicem agit,
Metuque ſpectantes inani territat:
Alis crepans, ceu miles armis horridus,
Aut qui pharetram concutit telis grauem.
Mox rurſus ad ſpectaculum inuitans eos,
Poſtica pandit carbaſa alarum erigens:
Quibus reflexis inſtar orbis callide,
Pennis opacans ſemet, æſtum reprimit:
Atque aura perflans tenuis, & ſpirabilis,
Exæſtuantem retro auim refrigerat.
Sed præter hoc ne, Rex, eas ſpectaculum,
Coloribus quod floridum pratum refert,
Aurumque perfuſum liquore muricis,
Auroque viridis inſitum gemmæ iubar,
Æthræque pennatam ſerenitatem agunt
Radii comantes propriis fulgoribus,

Typoſque

Typoſque præ ſe luminum pennæ ferunt
Micantium, mutantiumque perpetim,
Quibus varietatis ſibi aſciſcit decus,
Quod imaginum ſeruit prehenſionibus.
At ſi pedes hinc forte rugis horridos
Aſpexit ales nobilis, ſuperbiam
Ponit, ſtupore percitus, & audaciam,
Laudationis gnarus applaudentium,
Opes quibus laudatus oſtentat ſuas.
Sed ante non has prodit annum tertium,
Coloribus nec ante plumarum nitet.

VIII. De Pelecanis.

Concham Platea viſcerum immerſam ſinu
Reuomit, carunculamque teſtis eximens,
Hinc eſculenta rite colligit ſibi.
Nam clauſtra poſtquam fregit aluus percoquens,
Hiſcunt plicæ, quas nexuit, conchilium.
Quod idem Ardeæ præbere victum creditur,
Reiecit ore pondus vt teſtarum iners.

IX. De Cygno.

Leto imminente Cygnus harmonicum melos,
Nectit, ſupremum carmine excipiens diem,
Mortemque vita tutiorem iudicans.
Erecta ſurſum namque pennarum ſeges
Attemperatos callide neruos refert,
Quos Zephyrus impellens velut plectrum ferit.
At ipſe colli multiformi barbito
Concinnat arte cantuum melodias,

Queis

Τοῖς ἢ πτεροῖσι καὶ πνας ἀθρήσας τύπους,
Εἰς ὁμοίωτων μίμησιν ἐκπεπταμένων.
Οἷς κλέπτεται τὸ χρῶμα τῆς ποικιλίας,
Κινοῦσ' ἑαυτὸ πρὸς λαβὰς ἰνδαλμάτων.
Συσέλλει δὲ καὶ καταστᾶ τὸν τύφον,
Ὁρῶν δυσιδεῖς ἐκ ρυπιδῶν τὰς πόδας,
Ταὼς ὁ θερμὸς ὄρνις, καὶ θρασὺς πέως.
Αἰθαίνεται ἢ τῆς τιμῆς καὶ τῶν κρότων,
Οὓς αὖ τις αὐτῷ πρὸς φυὼς ἀπαλέκοι.
Ἔτος δὲ σωτίθησι τὴν ὥραν τρίτα,
Τῇ καταμικρὸν τῶν πτερῶν καταστάσῃ.

Περὶ πελεκανίων.

Κόγχλῳ ἢ πελεκανὶ ἐμβαλὼν τοῖς ἐγκάτοις,
Καὶ ἀπαλιν αὐτὴν ἐξενεγκὼν, ὀράκοις
Τὸ στρικίον βέβρωκε λαφὴν δυσέχως.
Τῷ γὰρ τόνου θλάσιμα τὰς κλεῖς ἡ ζέσις,
Ἔλυσεν ἃς ἔσφιγξεν ἡ κόγχη πύχας.
Ἐρωδιῷ δέ τε καθ' ἅπαν θ' ὀρέου
Τοῦτ' ἔργον ἐστὶ, σωτελοῦν εἰς τ' βίον.

Περὶ κύκνου.

Κύκνος ἢ θανατῶν, ἐμμελεῖς φθόγγους πλέκει,
Καὶ τ' τελευτῆς δεξιοῦται τὸν χρόνον,
Τῷ ζῆν τὸ θνήσκειν ἀσφαλέστερον κρίνων.
Ἀνίσται γὰρ τῶν πτερῶν ἡ πυκνότης,
Ὑδρῶν τέ σιν γ' ἔντεχνον ἐκμιμουμένη.
Καὶ πλῆκτρον αὐτὸς ὁ ζέφυρος ἐπιγίνεται.
Αὐτῷ ἢ φυσικῷ τῷ τραχήλου βαρύτῳ,
Κινεῖ τ' εἰρμὸν τῶν μελῶν ὁ τεχνικὸς

Παυηγυερισὴς ἄρεθεὶς τῆς ἐξόδου.
Βακχάε δὲ τῆς ἀπίστοις ἐλπίσι,
Ποθῶν ἀτεχνῶς τὼ φθορὰν ἐπιτρέχειν.
Ἄνθρωπε σὺ φιλόψυχε τὸν κύκνον βλέπων,
Πρὸς τὼ πλουτίω, οἱ φρονεῖς, μὴ συγνάσῃς.

Περὶ Γερανων.

Τίς ἐστὶ τῶν γερανων σταλιὰν ὁ ὠλίσας
Θεσμοῖσι φυσικοῖς, καὶ πτεροῖς ὀξυδρόμοις,
Ἐπὶ τὰ κατ' Αἴγυπτον ἀπεξάγα μέρη,
Τὸ τῆ κρύος φοβούμενα ἀτέχνως βέλος;
Ὁ κρύπτεται μὲν ὡς φαρέτρα θερμικὴ,
Λυμαίνεται δ' τὼ ὑπὸ πτερὸν φύσιν,
Ὑπαθρίοισι πνεύμασ' ἐσορμώμενον.
Τίς ἔρμα ποιεῖ τῆσι γερανίοις ταῖς λίθοις
Ἃς ἐγκαθέρχνυσι τοῖς παλαθμίοις
Πρὸς τὰς ὑπὸ γῆς ἐμβολὰς τ' πνεύμάτων;
Δεδοίκασιν γὰρ ὀκ τροπῆς ἀξίαν,
Ὅταν ὁ πηρὸς τῶν πτερῶν τῆς ὀρνέοις
Ἔρημον ἰχνῶν ὀκτέμῃ παλαγῶν τρίβον,
Εἰς ὁρμαθὸν τρίσοιχον ὀξυγωνίαν.
Τίς αὖθις αὐτὰς ὀκοδομεῖσας τὰς λίθους,
Ὅταν ὁ μακρὸς τῆ πτεροῦ λήξῃ δρόμος,
Ποίησε κελλικὰς τῆ χρυσοῦ τοῖς ἐμπόροις;
Ὅταν γὰρ καθεύδωσι ῥαιώνης χάριν,
Ποίᾳ στρατηγοῦ τακτικοῦ γνοῦσιν νόμῳ,
Εἴρχουσι πᾶν ἔξωθεν εἰς πτηνὸν δέος,
Σωτῆρσι πτεροῖς, καὶ σκοπῆς αἰεπτέροις·
Οὓς τίς πάλιν ἔπεισε πτερὰ ἄλλοις λίθοις

Ασκωλιά-

Queis nænias sui celebrat funeris.
Bacchatur autem spe (quod haud credas
ferè)
Desideratæ mortis, horam sub necis.
Tu cui nimis vitæ est amor cordi, videns
Cygnum, supremum desinas queri diem.

x. De Gruibus.

Quis est, grues qui militaris agminis
Ritum docet, Memphitidisque ad vltimas,
Cursus per auras incitati remige,
Abducit oras, frigoris fuga horridi?
Reconditum quod Thracica telum velut
Pharetra, volucrem lædit, erumpens cita
Vi flaminum, queis ingraueſcit acrius?
Quis verò eaſdem deuorati pondere
Lapidis, carinas ceu saburra degra-
uans,
Aduersus incursum Noti firmat fe-
rum?
Cuius repulsæ flatibus, suam timent
Aciem volantum dissipari, quòd viam
Vestigiorum non legat tritam sequens
Agmen, triquetri instar cum acutis an-
gulis.
Quis cursibus longi peractis itineris,
Quos tum lapillos euomunt, hos indices
Auri dedit mercantibus, vires docens?
Ast vbi quietem ceteræ noctu trahunt,
Legem tenentes peruigilis exercitus,
Arcent pericli quidquid imminet foris,
Circum fideli tegmine excubantium.
Quas alteri innixas pedi, quis altero

Iussit lapillum sustinere gnauiter?

xi. De Perdicibus.

Libidinosum est, feminæque amans, genus
Perdicum: in ouis namque formatum necat
Fœtum parens, dum prouolutam hostiliter
Testam refringit ante tempus, & necat,
Soluitque quod natura rite nexuit
Corruptor amens, coniuge vt potirier
Matrum remotis possit inde sordibus.
Amore prolis, elam viro, quæ paruulos
Fœtus, futuræ spem educant propaginis,
Calore plumarum fouentes iugiter,
Præ cæteris quos diligunt impensius.
Quod ni fieret, ac liberocidarum iis
Vis prævaleret, perditum hoc iret genus.
Sed masculorum aliqui minus sunt tetrici,
Parientium quos coniugum tangit dolor;
Quarum miserti, pariter ouis incubant,
Gaudentque consuetudine hac cohors salax,
Pullosque pascunt affatim, postquam calor
Hiulca fracto rupit oua tegmine.
Quid, quod metu trepidos, vt est paruo hoc genus
Animo, tumultus forte si quis ingruat,
Ac frigore horrentes breui sub tegmine,
Super explicato contegunt velamine
Alarum, & amplexu fouent amabili?
Quod si dolos auceps struat quis paruulis,
Arte exeunt manum parantis retia

Matrum

Ασκωλιάζειν εἰς ἀκάματόν γε φάσιν;

Περὶ Περδίκων.

Λάγνον ἦ τὸ φιλόθηλυ περδίκων ἦθος·
Τὰ γάρ τ' ἐν ὠοῖς ὀργανούμενα βρέφη,
Συγκλῶν ὁ τῇ τροφῇ πατὴρ τῶν ὀρνέων,
Κτείνει πρὸ καιροῦ δυσμενῶς καὶ συγχέει·
Αὐτῷ τε φυσικῷ ὁ φθορεὺς λύει χέσιν,
Ὡς αὖθ' ἑπ' αὐτῆς ὀθυμῇ τ' ἐς ζύγον,
Τὰ μητέρων τυρβάσματ' ἐκ μέσου λιθείς.
Πολλαὶ δὲ εἰσὶ φιλότεκνοι τῶν μητέρων,
Αἳ τὰς τόκους κλέπτουσι τὰ ἦθους χάριν·
Καὶ τ' ἐπερῶν θάλπουσι τῇ ζέσῃ κρύφα,
Καὶ τὰς ἑαυτῶν δυτυχοῦσι φιλτάτας.
Εἰ γάρ τ' ἐπεκράτησαν οἱ παιδοκτόνοι,
Τῶν περδίκων ἔρημος ἂν ἡ κλῖσις.
Εἰσὶν πινὲς ἢ καὶ γλυκεῖς φυτοσπόροι,
Οἳ καὶ σωφρονίζουσι τὰς θηλυτέρας,
Ἢδὲ σωφρονίζουσιν ἐξ ἀσελγείας,
Καὶ σωφρονίζουσιν ἐξ ἀπληστίας,
Καὶ τὰς νεοττιὰς ἐσιῶσιν ἀφθόνως,
Ἀν τῶν πτιγμῶν ἐκφαγῶσιν ὀρνέων.
Προσέτι ἢ κὴ πήσαντας ὡς μικροψύχους,
Εἴ τις θορυβος αὐτοῖσιν ἐμπέσῃ ποτέ,
Ψυχάς τε τὰς κάμνουσας, ὡς βραχυπτέρους,
Ἀπολουῶτες ὀθνὰς τὰ καταπτέρου ἐγείνου,
Σφίγγουσι κὴ θάλπουσιν ὡς ἐρασμίους.
Κἂν ὀρνιθευτὴς ἐκφαγεῖν τὰ βρέφη,
Τέχνη σοφῇ νικῶσιν οἱ φυτοσπόροι,

Τῶν μητέρων τὸ φίλτρον ἐκμιμούμενοι.
Χαλῶσι μὲν γὰ τὸ πτερὸν παραυλίκα,
Εἰλούμενοι παραὶ τὰς τάτας πόδας,
Δοκοῦσι μικρὸν συμπατεῖσ τοῖς τρίβοις,
Καὶ τὴν φυγὴν κλέπτουσι τῶν ζητουμένων·
Τὰς μὲν ἀπατηλὰς ἐξελίττοντες ὁδούς·
Καὶ τὰς ἀπαγεῖς οὐκ ἐῶσι φιλτάτας
Εἰς χεῖρας ἐχθρὰς συμπεσεῖν, ὡς ἀπτέρους.
Ὁ χάρ τ' ἐφιστὰς εἰς κενὸν τὰς ἐλπίδας,
Ἀφεὶς τὰ μικρὰ, τοῦτο τὰ μείζονα τρέχει,
Μόλις γε μὴν φθάνουσι τὴν τυραννίδα,
Μᾶλλον δὲ τὴν ὕποπτον ἐντεῦθεν βλάβην.
Μετὰ δέ γε μικρὸν, ἐν καλῷ πάντες τόπου,
Τὰ σπαρτὰ συλλέγουσι μακρόθεν βρέφη,
Τῇ τῶν ἐφολκῶν μουσικῇ τοῦ φθέγματος.
Καὶ τ' καλιὰν τὴν καλυμένην ἄλω,
Βασιλεῦ, ὁ πέρδιξ τοῖς μονάζουσι πολέμιος,
Καὶ θαυμαστόν τι χρῆμα, καὶ τέχνης μέτρον.
Ξύλοις γὰρ αὐτὴν μαλθακοῖς ὑφαρμόζας,
Ἐκεῖ θάλαμον ἀπέφηνε μικρὰν τὴν στέγην.
Λαβὼν δέ τ' ἐντεῦθ' ἐγκαθίζει τοὺς τόκους·
Οἷς κὴν κόνιν μάλιστα λεπτὴν ἐγχέων,
Τὸ κάλλος ἄτοπον φυσικὸν ἀναφαιδρύει.
Καὶ γῆν παρεισθεὶς παρφυρᾶν τοῦ τεύχους,
Ὡς ἡ πελάσας ἀλμυρίδα τοῖς τόκοις,
Τοὺς κακοσίτους, ἄρ' ὑσίτους εἰργάσατο.
Οὐκ ἀναμένουσι τὰς λοχευτρίας δ' ἔτι
Πρὸς τὴν τοῦ ἡλίου σκιὰν φλοιὰ τὰ νήπια·

Αὐτὰρ

Matrum mares affectionis æmuli.
Nam vela laxant callide alarum, pedes
Eiusque iuxta prouoluti, debiles
Gressus pigris præ se ferunt incessibus,
Votumque deludunt iners quærentium,
Fallace cursus subdoli glomeramine.
Nec hostis in manum sinunt carissimam
Prolem inuolucrem incidere, nec firmam
satis.
Nam lautioris ductus auceps spe lucri,
Pullis relictis, grandioribus inhiat.
Ast hi cruentas aucupis postquam manus
Fugêre, discrimenque mortis imminens:
Paulum morati, destitutos a suis
Pullos citant, tutis procul recessibus,
Clamore cantus colligentes illicis.
Quid fabricam nidi loquar mirabilem,
Artisque plenam, Rex, in areæ modum,
Partu imminente fetibus quem construunt?
Nam surculis vbi hunc adaptauit parens,
Cubile collocat casæ intra limites,
In quo reponens oua, puluerem super
Tenuem ingerit, pullis lauacrum idoneum,
Quo proprium polit decus purgamine.
Terramque purpuream dapum apponit loco,
Ceu pullulis salsuginem liuia suis,
Vt demat illis hac cibi fastidium.
At obstetrices non morantur paruuli,
Ad expetitum quæ ferant opem exitum:

Sed perforant circum quod est tegmen foris,
Iactationis atque motus impetu.
Namque ante tempus gestiunt procurrere,
Parum eminentes & mouentur amplius,
Quique fracto protinus munimine,
Mox caccabantium euolat manus leuis,
Ferturque gressus impigro conamine.
At feminarum nuptiis cassum genus
Virorum, in iram transit implacabilem,
Cientque cognatæ asperum prœlium acies,
Ineuntque victos improbo ludibrio.
Fama est, dies septem vterum iis gestarier,
Fœtumque post septem editum dari dies,
Totidemque pullos educari paruulos,
Nidumque construi: fidem si quam aucupum
Sermo meretur, ista prædicantium:
Atque esse obedientiæ hoc capax genus,
Si quis domi educet: inque claustris carcerum
Gestire cernitur. Sed haud fiat cicur
Perdice breuior Syroperdix, ac niger,
In viscera esu qui lapillos ingerit.
Sed ventre perdix si recondat allium,
Huius quidem pastu leuat ieiunia,
Subinde sed torquetur æger nausea.
Quod si capessat arma mas in æmulum,
Præsente perdix coniuge, acrius mouet
Bellum: vsque sic auarus ille gloriæ,
Deuictus erubescit in certamine.

Αὐτὰρ ὅπειρρήσουσι τὴν ἔξω σκέπην,
Ἐν τοῖσι τῶν σφαδασμάτων ἰσοκρέμασι.
Ἐπείγεται γὰρ ἐκθραμεῖν περὶ τὸ χρόνου,
Καὶ μικρὸν ἐκκύπτουσα κινεῖται πλέον,
Καὶ θλίβεται μὲν δυσχερῶς τὸ θηλυγλίον,
Ἐξίπταται δὲ, καὶ βαδίζει, καὶ τρέχει
Ἰσχνῶς τὰ λεπτὰ κακκαβάζοντα βρέφη.
Τῶν θηλέων ἢ μὴ παρόντων εἰς γάμον,
Χωρεῖ πρὸς ὀργὴν ὁ χορὸς τῶν ἀρρένων.
Ἐμφύλιον ἢ συγκροτήσαντες μάχην,
Οὕτως ἐνυβρίζουσι τοῖς νικωμένοις.
Ἐν ἡμέραις δὲ φασιν ἑπτὰ μὲν κύειν,
Καὶ τὰς νεοττεὺς ἐν τοσούτοις ἐξάγειν·
Πάλιν δέ τ' αὐτὰς ἐν τοσούτοις ἐκτρέφειν,
Καὶ τὴν καλιὰν ἐν τοσούτοις ἐμπλέκειν,
Οἱ τὰς γονὰς θηρεύσαντες τῶν περδίκων.
Εἶναι ἢ πηδὸς δεκπικὰς χθροτρόφου,
Καὶ ζῆν ἐν εἰρκτῇς, κἢ τυφλὰς ἀφ' ἑστίας.
Οὐ πείθεται ἢ συροπέρδιξ ἐνθάδε,
Βραχύτερος αὐτὸς ὢν τε, κἢ πάντως μέλας,
Καὶ ζῇ πρὸς ἱστὸς ἑστώμενος λίθους.
Τὸ δὲ θρίμυ σκόροδον ἐὰν πέρδιξ φάγοι,
Βιβρώσκει ὧδε τοῖσι μὲν βορωτέροις,
Νοσεῖν ἢ ποιεῖ ναυλιῶσαν τὴν φύσιν.
Ἄρρεν δὲ πέρδιξ τὴν ὁμόζυγον βλέπων
Ἐσῶσαν ἀγχοῦ τὸ θέατρον τῆς μάχης,
Ὅταν γ' ἐναθλῇ, σωτονώτερος μένει·
Αἰχμᾷ γὰρ μὴ κρατῶν, ὡς αὐθάδης.

Περὶ

Περὶ ἀλεκτρυόνος.

Ἀλεκτρυὼν μέν τοι γε νικῶν τ' μάχλω,
Σφριγᾷ τε καθαρῶς, κ' σθεῖ, καὶ τέρπε).
Νικώμενος δ' ἦ, μετριάζει σωφρόνως,
Καὶ ζῇ σιωπῶν ἀναρίθμητον χρόνον.
Νοσεῖ γὰρ ὀδὺς, κ' θανεῖν θᾶσσον θέλοι.
Πάλιν δ' ὅγε θύραν αὐθαδῶς ἐπιτρέχων,
Αὐτοκράτωρ μέγιστε, τ' λόφον κλίνει.
Δοκεῖ γὰρ αὐτὸν εἰ προσεγλίσῃ μόνον,
Εἰς θραῦσιν ἐλθεῖν, κ' ῥυμῶν τ' τύφον.

Περὶ Νήττης.

Τίς νῆτταν, ὦ βασιλεῦ, ἰδὼν μὴ θαυμάσῃ;
Ἡ νήχεται μὲν ἐμπεπλωκυῖ' εἰς ὕδωρ,
Πολὺν τ' ἔχει μαθεῖν ἐν σχολῇ διδασκάλῳ.
Καταδύεται δ', κἀναδύεται πάλιν,
Αὐτῆς τε κεφαλὴν δαψιλῶς ἀμβρέχει.
Νηττοκτόνος δ' ἦ κίρκος εἰ τοῦτ' ἴδοι,
Κάτεισιν ὠδὺς ἐκ νεφῶν, ὡς ἁρπάζων.
Ἡ δ', σκέψιν τὸ ῥεῖθρον εὑρίσκει ξένην,
Καὶ γίνε) μὲν εὐφυὴς βυθοδρόμος,
Τὴν ζωλικὴν ἔρπουσα τῆς πνοῆς χύσιν.
Ἐκ δ' ἀλλαχόθι κύψαυσα τ' ῥοῆς, πάλιν
Ἐκεῖνον εἶδεν, εἶτα κατέδυ δεύτερον.
Χρόνῳ δ' τῆς ἐνταῦθα λυθείσης μάχης,
Ὁ μέν, πάλιν τ' ἀπῆλθεν, ἥ τε νήχε),
Πλατοῦσι λιτρὸν εὐκράτων καθαρσίων.
Ἔστιν δὲ κίρκος ἄλλ, Αὐσονοκράτωρ,

Ὃς

XII. De Gallinaceo.

Victor duello voce gallinaceus
Gestuque fastum prodit insolentię:
Sed victus idem se gerit remissius,
Latensque paululum tenet silentia,
Abolere morte gestiens infamiam.
At cum subit limen, superbe dejicit
Cristam, Imperator. namq; si fastigium
Vel tangat hac, ruiturum opinatur sta-
stim,
Ruptique fumos exituros culminis.

XIII. De Anate.

Anatem quis, o Rex, non stupescat intuens
Nantem prius quam nare didicit in schola
Docta a magistro? namq; aquas vbi con-
tigit
Demergitur, sursumq; nando commeat,
Largo rigatum flumine referens caput.
Quam conspicatus anaticida, protinus
Altis in hanc e nubibus Circus ruit.
Sed fluminis tegmen tuetur callidam
Profunda permeare, seq; spiritus
Flatu retento aquis penitus immergere.
Mox parte prodiens ab alia, denuo
Aquas subit, si pergat ille hanc persequi.
Sed tempus huic tandem facit pugnę mo-
dum,
Hoste auolante: tunc enim secat iterum
Natando aquam, his beata lotionibus.
Sed accipitrum, o Ausonarcha, inue-
neris

Genus

Genus, quod anatem peruicaciter sequens,
Submersum aquarum deuoratur gurgite.

xiv. De Anſere.

Quod est caloris Anseri vis ignea,
Gaudet lauacris frigidæ perennibus.
Vescensque lactucis, & herbis humidis,
Alui hoc fluorem prouocat medicamine,
Citraque medicos, & diætæ dogmata.
Non ille lauri carpat ore pabulum,
Non si fames premat, sibi necis præscius.
Taurique tranans aliger cacumina,
Ne clangat, ore mordicus lapidem tenet,
Illic latentium metu aquilarum, anseres
Quæ callide obseruant, sub hiemis initium.

xv. De Ibi.

In litore Ibis victum amat conquirere,
Quo ventris implet tortuosa volumina:
Sed exitus arctatur hoc anguſtia,
Caloris illum præstruente incendio.
Obstructionem autem ipsa soluit callide,
Geritque clysteris vicem oris aduncitas,
Quo ventris infundens cauo salsuginem,
Excretiones humidas ani ciet.
Medicique citra anuumque opem, atque pharmaci,
Intollerabile pondus alui deiicit.
Libycisque vescens ipsa scorpionibus,
Necat anguium turmas graues volucrium,
Quos excipit Pharos ex Arabia aduenas.

Hæc

Ὃς νῆπιον ἰδὼν, καὶ καλαπλὰς ὑψόθεν,
Καὶ συγκαλαδὺς αὐθαδῶς, ἀπέπνιγη.

Περὶ Χλωὸς.

Ὁ χλωὸς ὢ θερμὸς, καὶ ἀλάπυρος τῇ φύσῃ,
Ηδὲ φιλόλουτρός ἐστιν ἐν τε νήξεσι.
Πόας ὢ καὶ θελδακας ὑγρὰς ἐσθίων,
Πυιεῖ ἀλερρεῖν ὠμαρῶς τὴν γαστέρα.
Καὶ τὴν χλωὸν ἰατρῶν, ἓ διαγῆς βιβλίου,
Δάφνης τὸ φύλλον ἐδὲ πηνῶν αὖ φάγοι·
Φθερεῖ γὰρ αὐτὸν ἡ τροφὴ παραυλίκα.
Λίθον ὢ τῷ σώματ' ἵνα μὴ κλάγξῃ στέγων,
Ὃν πὲρ καλοῦσι Ταῦρον, ἀμείβει πάγον.
Τὰς αἰετὰς γὰρ φασὶ τὰς χλωοσκόπους,
Ἐκεῖσε δῄωῶς ἐλλοχᾶν περὶ ψύχεος.

Περὶ Ἴβεως.

Ἴβις σὺ ἐν ἀκπῆς τὴν τροφὴν παρεκλέγῃ.
Καὶ πίμπλαται μὲν ἡ γροφὴ τῶν ἐντέρων,
Ἐμφερὰ πὲ δὲ τὸ σενὸν τῆς ἐξόδου.
Καὶ φρύγεται μὲν τῇ παραὶ φύσιν ζέσῃ,
Λύει δὲ τὴν ἔμφραξιν ἐξ ὀπαθίου,
Κλυσῆρα λοξὸν ὀργανοῦσα τὸ σῶμα.
Ἅλμην γὰρ ἐγχέασα ῥαδινὴν εἰς βάθος,
Ἀφῆκεν ὑγρὰς τῆς πυγῆς τὰς σκληρότης.
Καὶ τὴν χλωὴν ἰατρῶν, ἢ γραῶν, ἢ φαρμάκων,
Δύσπιστον ἐξέῤῥιψε κοπρίας βάρος.
Καὶ τῶν ὢ Λιβυκῶν ἐμφαγοῦσα σκορπίων,
Ἀνεῖλε μοργῶς τὰς ἐπωπέρας ὄφεις,
Ἥκουσα εἰς Αἴγυπτον ἐξ Ἀραβίας.

Αὖτη

Αὕτη νεοπεύκα φοινίκων μέσον,
Ὑπόπλον σκιερὸν αἰλούρῳ θεράσος.
Καὶ τ' σελινὴς ἡ παρηλθε τὰς δρόμους
Μεμυμένης, κεφίτσι, καὶ πληρυμένης.

Περὶ Σαλαμάνδρας.

Τὴν Σαλαμάνδραν κὰν ἀὴρ, κὰν γῆ τρέφῃ·
Εν ὀστέοις γὰρ ἐστιν ἰχνὸν σαρκίον,
Καὶ δέρμα λιτὸν, καὶ πτερῶν ἔχει σκέπην.
Αλλ' οὐ σὺ σωιδὼν, Αὐσονάρχα, θαυμάσῃς·
Τὸ πῦρ γὰ αὐτὴν ἡ φοβεῖ τὸ παμφάγον,
Εφίπ(α) ὢ, καὶ διώκει τὴν ζέσιν.
Καὶ σβεννυσι μὲν τ' καμίνε τὴν φλόγα,
Κινεῖ ὢ πυκνὴν τὰς βαναύσοις ἀσβόλην,
Ψυχρός ἧς αὐτὰς ἀνθρακεὺς δεδεγμένη.
Καὶ ζῇ μεθ' ὑὸ τ' πυρᾶς ἢ ὕ βρόμου,
Καὶ σῶζα καπνοῦ κ' θριμύτητος πνέει,
Τῆς αἰθάλης ὡς ὕψος ἠρεθισμένης.

Περὶ Ἀηδόνος.

Ὅταν γ' ἀηδὼν ἀκροώμενον βλέπῃ,
Μελῶν τότ' ἀγαθῶν ἐξευρέτην κτύπους.
Αγχίστροφον γὰ τὴν βολὴν Δαιδαλέης,
Καὶ χαραλισμοὺς ὀργανοῖ κεκλασμένους,
Εν τῇς ἐν ἀκμῇ γλυκυθρόου μουσουργίας.
Καὶ μακρὸν ἂν δὴ πυθεν εὐφαίνοι χρόνον,
Εἰ μή τις αὐτὴν ἐκταράττοι συγχέων.
Ὅταν ὢ γλῶ ἄβατον ἀνθρώπις ἴδοι,
Τὸν φθόγγον ἀπλοῦν κ' βραχὺν ἀναπτύσσει.
Μελῶν ὢ ῥυθμὸς ἐκδιδάσκει τὰ βρέφη,

Τὸν

Hæc palmulas inter domum pullis ſtruit,
Felis malignam vitet vt fiduciam.
Hanc Cynthiæ nouiſſe curſus autumant,
Seu creſcat, ô Rex, ſiue decreſcat face.

xvi. De Salamandra.

Quid Salamandram, aer ne, tellusve educat?
In oſſibus namque eſt caruncula tenuis,
Cum pellis alarumque paruo tegmine.
Sed tu, Imperator, hanc videns miraberis,
Quod non tremiſcat deuorantis omnia
Ignis furorem, quem inuolans atrociter
Elidit, ac fornacis æſtus enecat,
Fabriſque denſam ſuſcitat fuliginem,
Ingreſſa fornacem doloſe feruidam,
Rogumque viuit inter, & flammæ ſonos,
Spiratque fumi diſſipata acredine,
Surſum fauillæ prouoluto vortice.

xvii. De Luſcinia.

Aures Aedon commodantem ſibi videns,
Eructat ore carminum dulces modos.
Verſatilem nam cantuum nectit ſonum,
Fractaſque titillationes fabricat,
Peritia artis ſingulari muſices.
Quin & canentis perfrui dulcedine
Longum datur, ni quis ſonum interruperit.
At ſi relictam viderit terram viris,
Haud allaborat cantuum melodiis.
Quin carminum rythmos docet prolem ſuam,

Cursum retundens vocis irritabilem.
Quod si quis illius fruatur carnibus,
Priuat suaui se quietis munere.
Hanc auolare rursus in nemus sinas,
Quicunque captam detines, silentio
Ne transigens vitam, necem sibi paret.

xviii. De Hirundine.

Natura quiddam fert hirundinis noui.
Nam si quis huic iniquior, pullis manu
Orbes cruenta luminum forte eruat,
Vestigat herbam mater haud improuida,
Quam nullius cognouit vnquam industria,
Illaque visum liberis reparat suis,
Quos & croco tinctos, pari medicamine
Albefacit, pennæ priusquam ipsos tegant,
Deformitatem, herbæ auferens purgamine.
Si copia ad nidum luti non suppetat,
Pennas aquarum aspergine imbuit, super
Et puluerem pennas receptum colligens,
Infantulis hinc constrúit domunculam.
Has ceterarum more non miscerier
Auium ferunt, equitante femina marem.

xix. De Palumbibus.

Castissimum est genus palumbum, nec tori,
O Imperator, appetens adulteri;
Cuius sacrata labe iura polluens,
Mox innocentium vnguibus discerpitur,
Quæ luce dignam non putant adulteram.

Τὸν πυκνὸν ἐγκέφαλα τῷ φθόγγου δρόμον.
Ἀηδόνος δὲ πού τις εἰ φάρυγι κρέας,
Ἄγευσον ὕπνου τὴν φύσιν ἐργάζεται.
Ταύτην καταρχὴν, ἄφες ἀποπλῶσαι πάλιν·
Οἰχήσεται γὰρ ἐν σιγῇ παραυλίκα,
Τὸν ἐκ λύπης θάνατον ἐρμοσαμένη.

Περὶ χελιδόνος.

Ἔχει τι κοινὸν ἡ χελιδὼν φύσις.
Εἰ γάρ τις αὐτῆς εὐπετασμένοις τοῖς πτεροῖς,
Φθορεὺς ἀκερδὴς ἐξορύξει τὰς κόρας,
Λαβοῦσα σκεπάσῃ ἡ σοφὴ μήτηρ πάλιν,
Πρὸς ἰὼ ἰατρῶν ἀσθενεῖ τέχνη βλέπειν,
Αὐθὶς τὸν ἐσμὸν ὀμμάτων τῶν φιλτάτων.
Ἃ κροκῷ βαφέντα, λυκαίνῃ πάλιν,
Πρὸς πέρωτης, Αὐσονοκράτορ, σκέπης·
Ἄλλη πάσαι μήχουσα τὴν ἀμορφίαν.
Πηλῷ ἢ μὴ παρόντος εἰ κλίζειν θέλοι,
Ψεκάδεσσι πυκναῖς τὸ πρὸν ἀλαβρέχει,
Καὶ χοῒ ἐπ' αὐτῷ σωτεθέντα λαμβάνει,
Καὶ τὴν καλιὰν ὀργανοῖ πρὸ τῶν τόκων.
Ἐναυλίαν δὲ φασι τῇ τῶν ὀρνέων,
Τὴν μίξιν αὐτῶν εὑρεθῆναι, κοὐ ξένην.

Περὶ φατθῶν.

Σῶφρον τὸ φατθῶν, Αὐσονοκράτορ, γένος·
Ἀλλότριον γὰρ ἐστιν ὀθνείας λέχους.
Κἂν τις τὸ σεμνὸν τοῦ γένους ἀτιμάσῃ,
Θνήσκει παρ' ὥρας, ὑπαὶ τ' ἀνδρὸς ἐννέων·
Αἳ ζῶν μόλις κλίνουσι τὴν μοιχαλίδα.

Περὶ τρυγόνων.

Ορχέμενοι δ' ἀπάτης χάριν τινές ποτε
Τὰς τρυγόνας θηρῶσιν ἐκ τ' ἀσμάτων.
Κηλοῖ γὰρ αὐτὰς ἡδονή τις ἐνθάδε·
Καὶ σωφρόνως φεύγωσι τὰς νόθους γάμους.
Ὥσθ' σκοπεῖν δεῖ τὰς παρ' ἡμῖν παρθένους,
Μή τις μελυργὸς περικῶν ἐπασμάτων,
Εἰς ἡδονῆς θήρατρον αἰσχρῶς ἑλκύσῃ.

Περὶ γλαυκός.

Αἰμύλιον ἡ γλαυξ ἡ φιλέστερος φύσει·
Σκοπεῖν γὰρ εἰκὸς τ' πανοῦργον τ' δόλον.
Μωκωμένη τὰς ὄρνις ἡμέρας ὅλης,
Καὶ ποικίλῃ στρέφουσα μορφῇ τὴν θέαν,
Σαίνει τὰ μικρὰ τ' ὑποπέρνα χηνί.
Ἃ καὶ θωμένους αὐτὰ μέχρις ἐσπέρας,
Ὅταν τ' ἔχῃ τὴν ὄψιν ἀσφαλεστέραν,
Τῆς νυκτερινῆς τότ' εἰσρυείσης ἰκμάδος,
Θηρᾷ παρ' ὕδωρ, κ' τρυφᾷ χωρὶς πόνων·
Τὸν μισθὸν ἀπέχουσ' ὧδε τ' ἀθυρμάτων.

Περὶ κόκκυγος.

Κόκκυξ παρελθὼν εἰς καλιὰς ὀρνέων,
Οἷς ἔστιν αὐτὸς ἐμφερὴς ἐκ τῶν τόκων,
Τίκτει μεταξὺ τὰς γονὰς τ' ὀρτύκων.
Τῶν δὲ καλιῶν τὰς κενὰς θάττον ἐχεῖ,
Καὶ τὰς θείσας τῶν κυλίνδρων συγκλάσας,
Οὓς εὗρεν αὐτὰ σωτεθείσας ὁ πλαστής,
Ὡς αὖθ' ὁμαλῶς τῖσθ' αἰτίαν ἔχῃ τὰς τόκους,
Καὶ πᾶσαν αὐτῶν ἐξελὼν ὑποψίαν,

Ταῖς

xx. De Turturibus.

Sunt qui choreis atque cantionibus
Agunt dolose turtures in retia:
Nam tunc voluptas vrit illas credula,
Nothis licet sibi temperent a nuptiis.
Seruare virgines probe nostras decet,
Meretriciorum cantuum mulcedine,
Has ne quis in libidinis casses trahat.

xxi. De Noctua.

Est captiosa vesperipeta noctua.
Pellacis hinc considerare machinas
Operæ est. diem nam fraudulenter quantus est,
Irridet oris auiculas præstigiis.
Quibus stupore percitum simplex genus,
Ad vesperam vsque perseuerant; cum minus
Vultus atrocem præferens imaginem,
Iam cum rotis nox præcipitat humentibus,
Venatur incautas, & absque laboribus
His fruitur: hoc lusus reportans præmium.

xxii. De Cuculo.

Nidos volucrum cuculus intrans clanculum,
Simillimos quas parere scit fetus suis,
Excludit illis oua non præsentibus.
Nidos inanes callidus sed præterit,
Frangitque, si quæ reperit oua superflua:
Vtipse supponens sua his, numero pari,
Fraudemque celet simplicem puerperam
Adulterinæ prolis, omnemque pariter

Suſpicionis remoueat cauſſam malæ.
Quibus peractis illico ſe proripit.
Natura namque frigida huius alitis,
Excludere ipſam non ſinit propaginem.
Excluſionis at peracto tempore,
Suos reportat aduolans hinc liberos.

xxiii. De Cinclis & Pyrauſtis.

Eadem ferunt & machinari fœtibus
Cinclum, quod eſt hoc viribus caſſum genus.
Sed ignis educat pyrauſtas procreans;
Edacis vſura nec abſque flammæ, iis,
Vt ſpiritum vitalis auræ duxerint,
Dant longiore fata vita perfrui.

xxiv. De Cicadis.

Mares propaginis cicadarum iubet
Vacare cantibus magas ſub pectore.
Nam rore paſti, quem creat nox humida,
Ad vſque rythmum prorogant meridiem.
Sed humidum poſtquam calor decoxerit,
Deſiccat vnâ carminum bonos duces.
At more ſponſæ ſupprimens os femina,
Monet loquaces feminarum, temperent
Pudoris infandum vt dolorem proloqui.

xxv. De Circis.

Poſt multinodos quàm plagas venatibus
Thraces tetenderunt, latent abſconditi.
Quos aduolantes cominus circi iuuant,
Metuque territant volucres belluas,

Laxata

Τας εἰσαγωγας της κλοπης μὴ Φαυλίσῃ,
Κοὐφος λαθὼν ἔξεισι τῶν ἀλλοτρίων.
Το γὰ πετφνὸν ὡς κρυμῶδες κρᾶσιν ὸν,
Νεοττοποιεῖν ἐκπυρὼς οὐκ ἰσχύϊ.
Ὁταν δὲ τ' ἔκλειψιν ὁ χρόνος ἀφάσῃ,
Κόκκυξ ἐπελθὼν συγκομίζει τὰ βρέφη.

Περὶ κίγκλων καὶ πυελγόνων.

Τοιαῦτα φασὶ μηχανᾶσθαι τοὺς τόκους
Καὶ κίγκλον αὐτὸν, ὡς ἀνίκυρον φύσῃ.
Τὸ πῦρ ὃ γυναῖκας πυελγόνας ἐκτρέφῃ.
Οἱ καὶ μετ' αὐτὸ δ' τ', ἄναξ, τὸ παμφάγον,
Τὸν ἀέρα πνέουσι τὸν ζωηφόρον,
Θηήσκουσιν εὐθὺς, ἐκφθορᾶς ἀντιτρόφῳ.

Περὶ Τετρίγων.

Τὰς ἄρρενας ὃ τῆς γονῆς τῶν τετρίγων,
Ποιεῖ φιλῳδοὺς ἡμαρὰς τ' ἰξύδος.
Οἱ τῆς νυκτερινῆς ἐμφορούμενοι δρόσου,
Τὸν ῥυθμὸν ἐντείνουσιν εἰς μεσημβρίαν,
Ὁταν τ' θερμὸν τὰς νοτίδας ἀναρπάσῃ,
Καὶ τὰς ἀγωγὰς τῶν μελῶν ἐξικμάσῃ.
Θῆλυς ὃ σιγῶν εὐπρεπὴς νύμφης τρόπον,
Καὶ τῶν γυναικῶν σωφρονίζει τὰς λάλους,
Αἰδοῦς νέμων ἄῤῥητον ὠδίνων μέλος.

Περὶ κίρκων.

Πολυτάλοιδους πίναντες ἐς θήραν βρόχους
Θρᾷκες μὲν ἠρεμοῦσιν, ὥστε λανθάνειν·
Κίρκοι ὃ συμμαχοῦσιν αὐτοῖς ὑψόθεν,
Ἐκδείματοῦσι τὰ πτερωτὰ κνώδαλα.

Τὰ ᾗ, πρὸς αὐτὰς ὑποφθέγκτὰς βρόχους.
Ἐν ταῖσι πρὶν βολαῖσι δὲ σπωμένας,
Αἴρῃσι γοργῶς τὰς φυγάδας ἁμ' ἀθρόας,
Καὶ μισθὸν εἰς φέρουσι τῆς ὑπερμάχοις,
Ἐκ τ' δι' αὐτὰς δυχερῶς ἐλημμένων.
Εἰ δ' ἅ, τ' ἀγαθῶν ἐστερήθησαν φίλων,
Εἰς δευτέρους ἥκοντες οἱ θρᾴκες βρόχυς.

Περὶ κιναμώμυ.

Ὄρνις δ' ὁ κιννάμωμος ὠνομασμένος,
Τὸ κιννάμωμον εὗρεν ἀγνοούμενον,
Τῷ δ' ἐκ καλιαὶ ὀρυκτοῖ τῆς φιλτάτοις,
Μᾶλλον ᾗ τῆσι μέλασιν Ινδοῖς, αὐτάναξ,
Ἀρωμάτων πρὸς ἡδονὴν ἀμαλθέκει.

Περὶ μελισσῶν.

Ἐγὼ δὲ ὑμῶν τῶν μελισσῶν τὸς νόμους,
Φιλῶ μὲν αὐτῶν, Αὐσονάρχα, πρὸς φύσιν,
Μισῶ ᾗ τὸς κηφῆνας ὡς νωθεῖς φάγους.
Μέλισσα μὲν δὴ φιλεργὸς τεχνίτις,
Ἐλυσεβὰς πτέρυγας δ' ἠῶθεν ἡμέρας,
Εἰς πρὸς ποθὴν συλλογὴν τῶν ἀνθέων,
Κηφῆνα λαθὼν δ' αὖ εἰς τ' σίμβλον ἐκρύβη.
Τέως γε μὴν ἔμεινεν αὐτ' που τρέμων,
Ὁ κλῶψ ὁ δειλὸς, ὁ θρασὺς ἡλυδρίας.
Ἐπεὶ ᾗ νὺξ ἦν, καὶ βαθὺς ἤδη γνόφος,
Πρὸς μὲν φιλεργὸν ὕπνος εἶλε νήδυμος,
Αὐτὸς δὲ τὰς σήραγγας ἐνδὺς ἀτρέμας,
Ἤδιστον ἐτεύχησεν ἐκ τούτων μέλι.
Ἡ σώφρονος δ' οὖν, καὶ σοφὴ, κ τεχνικὴ,

Τὸν

Laxata condant subter vt se retia.
Quas Thraces arctis implicatas cassibus,
Cohorte densa, comprehendunt acriter,
Circisque mercedem rependunt debitam,
His portionem largientes alitum.
Quod ni fit, ope post destitutos videris,
Ponunt volantum cum laqueos rursus gregi.

xxvi. De Cinamomo.

Cognominata Cinnamomus, cinnamum
Inuenit vt fertur volucris Indica;
Quæ tecta pullis hinc struit carissimis,
Indosque sole nigricantes torrido,
Sui beat fragrante nidi surculo.

xxvii. De Apibus.

At sedularum ego colens leges apum,
Ipsas amo, o Rex Ausonum imperio potens:
Odique fucos, deditum ventri pecus.
Namque operum amans apis, magistra sedula,
Librat per auras corpus ipso cum die,
Ad colligendos per vireta flosculos.
Cum fucus interim aluearium subit,
Illicque melle se manet conferciens,
Fur iste meticulosus, audax, improbus.
Sed ingruente vesperi caligine,
Apim profunda cum domi occupat quies,
Furtim populator inuolans cunabula,
Exhaurit his quod mellis est reconditum.
At ipsa rerum prouida suarum, & cata,

Fraudem latentem suspicatur illico,
Dulcisque prædatore capto nectaris,
Furi comestum mel amarum fel facit.
Dorsum pererrans spiculique verbere,
Arcet latronem cellulis exterminans.
Qui si reuersus denuo inuadat fauos,
Luit supremas morte pœnas helluo.
In tela namque apum lupum incidere alitem,
Oportuit; vel quod magis conuenerit.
Insuetum operis, operis peremtum amantium
Aculeis, cum sanguine animam effundere.

xxviii. De Apibus inertibus.

Est vero & aliud his genus conuictitans,
Quod floribus quidem inuolat fragrantibus;
Sed mella nescit fingere id prædulcia,
Quod gratuita diligentiæ fide,
Opem ministrat ceterarum industriæ.
Namque alia potum fert domi curantibus,
Inflans canalem fistularum glandulis:
Ad alta rex vt assidens prætoria,
Pleno beatus ore pocula hauriat,
Sed alia classicum canit, præque agmina
Agit, cateruarumque ducit ordines:
Sed quolibet alia Hippocrate peritior,
Cadauera effert mortuarum ex alueis,
Ne contrahant contage pestilentiam.
Alia excubantis fungitur laboribus,
Quam cura penes est creditæ custodiæ,

Ne, dum

Τὸν κρυπτὸν ἐπόησεν αὐλίκα δὴ δόλον.
Καὶ συλλαβοῦσα τῆς τρύγης τὴν ἐργάτιν,
Ἔμπικρον ἀπέφηνε τὸ βρωθὲν μέλι.
Τοῖς γὰ πέλοις πομπεύσαντων μεταφρένων
Ἐξεῖλεν αὐτὸν τῆς κλοπῆς τετυμμένον.
Μετ' αὖ γ' μικρὸν εἰσρυεὶς αὖθις χρόνον,
Τὴν ἐχάτην ἔδωκεν ὁ Φθορεὺς δίκην.
Ἐχθρὸν γὰ αὐτὸν ὡς ἐπόπερον λύκῳ,
Τοῖς τ' μελισσῶν ἐμπεσεῖν ἀκηδίοις.
Ἢ μᾶλλον ἐχθρὸν μὴ πονεῖν ἠθισμένον,
Τοῖς τ' φιλεργῶν ἐκτριβῶν κεντρίοις.

Περὶ ἐργῶν μελισσῶν.

Ἀργὸν γ' πάντως ἄλλο συμβιοῦν γένος,
Ἐφίπταται μὲν τῇ χλιδῇ τ' ἀνθέων,
Ἀδυώτατόν ἐστι γ' κ' γλυκὺ πλάττειν μέλι.
Σωαίρεται δ' οὖν ἐξ ἀμίαθ' Φροντίδος,
Τῇ τ' φιλεργῶν παντὰχῇ πρεῖσσόν.
Ἡ μὲν γὰ ἄπτων ὑδραγωγὸς δρέπει,
Τὸν αὐλὸν ἐντείνασα τῆς παρθμίοις,
Ὡς αὖ ἐπ' αὐτῆς δρεπαγῶν τῆς παῖδος.
Ὁ τ' γένους ἔξαρχος ἀφθόνως πίνοι.
Ἡ γ', πρεσβομβεῖ, κ' πρεπέμπει τὰ σίφη,
Καὶ δημαγωγεῖ πανικῶς ἐν τῇς πόροις.
Ἡ γ', πρὸ παντὸς δ' μαθοῦς Ἱπποκράτης,
Νεκρῶν μελισσῶν ἐκκομίζει φορτία,
Μήπως ἔχῃ τὰ σίμβλα τῇ σήψει φθόλον.
Ἄλλη δέ τις ἐπ' ἄγρυπνον εἰς φέρει πόνον,
Τῇ κεῖθι φυλακῆς ἀκριβεῖ πρόσχεσι.

Μὴ

Μὴ ζᾷς φιλεργοὺς ἡσυχαζόζας τέως,
Λαθώντις ἐχθρὸς, εἰς φθορὴν ποθὸς ἑσπέραν,
Καὶ τὸν τοσοῦτον ὄλβον αὐτῶν δῃ πάσῃ.
Ἀλλὰ, βασιλεῦ, τίς τῆς μελίττης τὴν φύσιν,
Προγνωστικὴν ἔδειξεν εἰς ὄμβρων χύσιν;
Νάρκᾶν γὰρ αὖ εἴπι τις, ἢ παρὼν βλέπῃ,
Τὴν πρὶν φιλεργὸν τὸ κρυμὸν σκοπευμένην.
Ὡς γεωργοῖς, καὶ νομεῦσιν ἀχρότης,
Χειμῶνα δεινὸν ζωγρα φᾶν εἰς αἴθριαν,
Ἐκ τῶν ἀτεχνῶς μανικῶν πεζισμάτων.
Καὶ γὰρ περὶ αὐτὸν ἐγχρονίζει τ' πόνον,
Καὶ μικρὸν ἐκκύψαζα τὸ σίμβλα χρόνον,
Ὅταν γ' ὁ καιρὸς τῆς νομῆς ἀναγκάσῃ,
Πάλιν θυραυλεῖ σὺν τερμοδυα τὸν δρόμον.
Ἐξίπταται ἢ τῆς πνοιᾶς ἀντιρόφως,
Ὑπερφέρεσα πινά τε τοῖς ποσὶν λίθον,
Ὡς ἕρμα ληφθὲν ἐμβελθῶς ποθὸς τὸν πόρον·
Ὡς μὴ ῥᾳθυμηρῇ τῆς ῥοιᾶς ἡ λεπότης.
Ἦκισε μὲν γὰρ αὖ δῶλοήσοι κ' σκάφος,
Ἀγώνιμον ὃ μηδὲν ἡ πλάσιγξ φέρῃ.
Καὶ ζῇ μὲν ἀγνὸν ἡ σοφὴ χεδὸν βίου,
Ἄμεμπτος ὃζα νεκρικῶν παραγμάτων.
Ζώου ἢ παντὸς ἐχ ὑποπτήσῃ θρασύς·
Ὁ πλίζει γὰρ ἀσφαλῶς τῷ κεντρίῳ,
Ἁματῇ τε φυσικῇ ψυχικῇ τ' δ' τολμίᾳ.
Καί γε φιλόμουσός ἐστιν, ὡς ὄρνις τάχα.
Ἀπεξιοῦσα γὰρ εἰς φυγὴν τὴν ἐρχάτην,
Ποιεῖ συρίγμον, ἐμμελὴς δ' ὑποσρέφει.

Θρύψις

Ne, dum parentes mellis occupat sopor,
Nocturnus irrepens latro cunabula,
Iniiciat opibus dormientium manus.
Sed quis Deus, quis imbrium prognosticam
Naturam, api largitus est impertiens?
Præsensione frigoris nam languidam
Torpore cernas corripi euestigio:
Vt agricolis pastoribusque, in aeris
Serenitatem pingat hyemem turbidam,
Prædictionibus artis haud sagacibus.
Namque imminente hyeme laborem protrahit,
Tentansque procursus breues præsepibus,
Cum pabulorum flagitat necessitas,
Contracto itinere mox domum reuertitur.
Aduersus autem se Notos per nubila
Librat, lapillum rite sustinens pede;
Contra ruentes impetus quo flaminum
Se firmat ipsa, degrauata pondere.
Nam cymba recto non feretur tramite,
Quam non saburræ fulcit æquilibrium.
Viuitque vitam sobria expertem fere
Comestionis horridæ cadauerum.
Haud vllius paueſcit impetum ferę,
Armata spiclo, cumque spiclo prædita
Animique naturæque fortitudine.
Et musicæ est amans, aues vt ceteræ.
Namque euolans saltus in herbidos, sonum
Ciet canora, cumque cantibus redit,

Non

Non luxus illi, non voluptas blandiens
Cordi est, labore victitanti parciter.
Inauris autem, gemmeumque verticis
Decus, puellarisque mundus syrmatis
Est ala, respersumque corpus puluere;
Quo nempe frugalis operas industriæ,
Moresque reddit feminarum nobiles,
Quas cura luxus otiique pertinax,
O Rex, laboris haud amantes arguit.
Nam luminum ipsas ala deuias agit,
Ad colligendum masculorum flosculos.
Sed & sonos illæ cient amabiles,
Vocis procaci melleæ mulcedine:
Cum sicut herbis, assident amantibus,
Qui criminis mel amarulentum sullegunt,
Dolos parantes nuptiis nefarios.
Hinc conscientiæ aculei pungunt eos,
Quos arguit fucos rapina prodita.
Est vero iis Rex mitis, & sine aculeo,
Decorus, altus, strenuus, firmus, ruber,
Exercitus natura quem creat ducem.
Qui si relinquat agmen iratus, sagax
Indagat ipsum persequentium cohors.
Inuentus autem examen ad reuertitur,
Sedatque præsens principis carentia
Damnosa quam commouit iis discordiam.
Quæ construunt fauos, & alueo ingerunt
Mel dulce, Sirenumque cum his duplex genus,

Palatium.

Θρύψις μὲν οὖν, καὶ μῦρα, καὶ χλιδῶν βίος, 45
Οὐδὲν παρ' αὐτῇ· σωφρονεῖ γὰρ ἐκ πόνων.
Ἐνώπιον δὲ, ἓξ λιθόστρωτον στέφος,
Ἐν ἱματισμῷ νυμφικῆς εὐκοσμίας,
Πτερόν τι καὶ χρὼς, εἰ κενίσαλον φέρῃ.
Οὕτως ἡ τὸ βιοῦν εὐτελῶς ἐν τοῖς πόνοις, 50
Καὶ τὸ γυναικῶν εὐμαρίζειν τὸ τρόπον.
Ἂς τὸ πρὸς ἀβροπότμοις καὶ θρύψιν βλέπειν,
Ἄλλως φιλεργοὺς, αὐσονὰρ χα, δεικνύῃ.
Κινεῖ γὰρ αὐτὰς τὸ πτερὸν τὸ ὁμμάτων,
Εἰς τὴν πονηρὰν ἐκλογὴν τῶν ἀρρένων. 55
Ἐρωτικὸν δέ τιν' αἴδε βομβοῦσι κρότον,
Ἐκ τῶν μελιχρῶν τῆς βοῆς πεδασμάτων,
Ὅτε προσιζάνουσιν αὐταῖς ὡς πάλαι,
Οἱ καὶ τὸ πικρὸν τῆς ἁμαρτίας μέλι, 60
Τρυγῶσιν αἰσχρῶς ἐλλοχῶντες τὰς γάμους.
Πλήττουσι δ' οὖν πὰ κέντρα τῷ σωρειδότος
Κηφῆνας αὐτὰς, τῇ κλοπῇ δεδεγμένας.
Πρᾶος δέ τις κἄκεντρος, εὔζωνος, μέγας,
Ἐρυθροβαφὴς, καὶ εὐσαθὴς, καὶ γηνάδας, 65
Θεσμοῖσι φυσικοῖς τ' ἔρωτον διέξεισι.
Κἂν ποτ' ἀγαναχτῶν πρὸς τ' ὄχλον ἐκφύγοι,
Ῥιγηλατεῖ τὸ σμηνὸς αὐτῷ τ' ὁρόμου·
Καὶ δὴ πάλιν σφίσ' εὐμενεῖς, ἐπιστρέφει,
Καὶ τὴν πρὸ μικρᾶς βλαπτικὴν ἀναρχίαν, 70
Λύει παρόδους ἐξορίζων τὴν ἔριν.
Αἱ πλάστιδες δ' οὖν, καὶ τὸ σφηκῶν γένος,
Αἷς τὸ γλυκὺ κλίζουσι τοῖς σώμβλοις μέλι,

Τὴν

Τῶν τῆς βασιλέως ἐξυφαίνουσι σέλας,
Σκηπτοῦχοι περὶ τὸν ὀργανοδοσμὸν τῆς βάσης.
Καὶ τὰ βοϊδόλοις μέτωπα καὶ τὰ θεραπαινίσιος
Κοσμοῦσιν αὐτὰ τὰ ἀσφαλῶς ἠδρασμένα.
Ἐν οἷς ἑαυτοῖς ἐκδιώκει τοὺς πόνους,
Ἡ πᾶσι πρεσβυτικὴ τὸ σμικρὸς φάλαγξ.
Πάλιν δὲ τ' αὐτῶν ἄλλο κυκλοῖ θέλγηθρον,
Ὁ τὰς ἐν ἀκμῇ, καὶ περὶ τ' ἤβης ἔχει,
Φρυγὰς ἀτεχνῶς τῶν χρεῶν δορυφόρων.
Κλίνει δ' ἐς τ' κέντρον αἰδοῖ τὰς κεφάτους,
Ὅταν μέλισσα τ' βασιλέα αὐτῆς ἴδῃ.
Ὃς ἐν μὲν ἀκμῇ τ' μελῶν καὶ τῶν πτίλων,
Ὅταν πεσωθῇ, τὰς φυλὰς σωζεξάγει·
Καὶ γὰρ ὁμαρτεῖ πανσχοῦ τῷ δεσπότῃ
Παρεμβολῇ, τηρῶν τὰ κλικεὺς νόμους·
Ἂν δὲ τευχωθῇ τῇ ὠδῇ ἀκμῇ τὰ χρόνῳ,
Καὶ δ' περοῦ τρίβεντος οἰκῇ τὸν δρόμον,
Τὸ σμικρὸς ὄφις ἀφρον ὀξὺ δεικνύει,
Δι' οὗ τε φορεῖδιν ὡς γέρων κομίζεται·
Ὅταν δ' παραὶ βασιλέως τις σκληπτρίσῃ,
Ὡς περ ὑπὸ σωθήμαλ@ καθυπνοῖ τὰ εἴφη.
Κανόνος δὲ παντὸς καὶ τινος τέχνης δίχα,
Μέλιτται ποιεῖ χραμμικὰς διαπλάσεις.
Ταῖς γὰρ κάτω σύριγξιν ἐσηλγμέναις,
Ἀνωτέρας πήγνυσιν αὐτισωμέτρους.
Καὶ δημιουργεῖ τὰς ὀπὰς τὰς ἐν μέσῳ.
Σχημάτεσιν, ἢ καὶ λήμμασιν ἰσογωνίοις.
Φραγμὸς δ' λεπτὸς ἐμβιβάζει τοῖς πόροις,

Ὡς

Palatium pro rege constituunt, super
Speculæ structuentes ambitum, & munimine
Id ianuarum condecorantes probe,
Aulamque quod sit ante, propugnaculo.
Examinis phalanx quibus grandæuior
Omnis, vacantum obit operas laboribus.
Sed illud, aliud ædium fastigium
Ambit, vigentes excipit quod robore,
Atque vniuersam impuberum frequentiam,
Et grandiorum apparitores præsidum.
Inclinat autem spiculum viso duce
Apis, potestatem colens reuerentia.
Qui viribusque aliisque pollens, agmina
Educit, insequente turma cominus
Satellitum plebisque, ceu lex postulat.
At si senectæ prægrauatus pondere,
Aliisque tritis, ad volandum torpeat:
Sublatus in bigas leuatur illico,
Queis molliter gestetur æuo grandior.
Quod si quis ad prætorium tuba canat,
Dormitur in castris, data ceu tessera.
Quid ædificii, quam parant sine regula
Et arte, machinam loquar mirabilem?
Quas namque suffulciuit infra cellulas,
His firmat aduersas superne glutinans,
Paratque tignorum media cubilia,
Opere angulari structa senis angulis.
Interque sepimenta ponit cellulas,

Vt cera subsidat, quæ iis infunditur,
Intusque stipet mel fluens concretio.

xxix. Quæ apibus sint inimica & quæ aliis nocentia sint animantibus.

Serpensque, cum vespaque hirundo, rubetaque,
Formicaque, tinea, parus, & phalangium,
Viridisque stellio, & apiaster prodigus,
Infesti apum sunt per vias examini.
At densus imber, pestilensque spiritus,
Acrisque fumus, nubiumque opacitas,
Fugant eaidem, perque turbant ordines.

Malo comesto punico, circus, larus,
Turturque, cum merula, statim leto cadunt.
Moriturque scarabeus propinquans vnguini,
Sturnusque vitam exhalat allii cibo.
Vitexque mortem comparat ficedulæ.
Sed acre cassitam sinapi interficit.
Foliumque cedri nescius si deuoret,
Non amplius solem calamodytes videt.
Iacetque vitæ destituta spiritu,
Bibens hyænæ si fel Ibis hauserit.
At caprearum vpupas adeps dedit neci;
Anniscque priuat præpetem Iouis suis,
Infaustum ab ipsa deuoratum symphyton.
Nec coruus erucam absque noxa pascitur;
Et truncat ætatis moram cornicibus
Cadauer ingestum, ore contactum lupi.
Vulso charadrius cadit bitumine,

Et vitis

Ὡς αὖθ' ὁ κηρὸς ἐγχεθεὶς ὑφιζάνῃ,
Συνέχῃ δὲ καὶ τὸ ῥεῦσαν ἡ πῆξις μέλι.
Τὰ τῆς μελίσσης πολεμία, καὶ ὅζα
ἕτερα ἄλλων ζώων βλαπτικά.

Ὄφις ἢ, καὶ σφὴξ, καὶ χελιδὼν, καὶ φρυνός,
Μύρμηξ τε, καὶ ὄνις, αἰγιθαλὴς, καὶ φάλαγξ,
Καὶ σαῦρος ὠχρὸς, καὶ φαγεῖν δεινὸς μέρος,
Σμιλεῖ μελισσῶν δυσμενεῖς ὁδοξάπη.
Νιφὰς ἢ πυκνὴ, καὶ πνοὴ πεφυρμένη,
Δερμύς τε καπνὸς, καὶ νεφῶν ἔπι γνόφος,
Σοβοῦσιν αὐλὰς σκεδοπῆ καὶ συγχύσει.
Κίρκος ἢ, λαρος, γύψ, τερυγὼν, καὶ κόσυφος,
Σίδλω φαγόντες, οἵδε ἀρ' ἀπολώλασιν.
Καὶ καὐθαρος δὲ θνήσκει ἐγκίζας μύρῳ·
Καὶ ψαρὰ φαγών γε σκόροδον, οὐκέτι πνέει.
Καὶ τ' μελαγκόρυφον ὄγ' ἄγχω σκεδάσει.
Κορυδαλὸν ἢ τὸ θριμὺ φθείρει νάπυ.
Κέδρος ἢ φύλλον εἰ λαθὼν δή που φάγοι
Ὁ καλαμοδύτης, ὁ βλέπει τ' ἥλιον.
Κεῖται δὲ νεκρὰ καὶ πνοῆς ἀλλοτρία,
Εἰ τ' ὑαίνης τὸ χολὴ ἴβις πίοι.
Φθίσις ἢ τοῖς ἔπαφι δορκάδων σίαρ.
Τὸν αἰετὸν ἢ τ' ἐτῶν ἰσοξάγλ,
Βρωθὲν παρ' αὐτοῦ δυστυχῶς τὸ σύμφυτον.
Κόραξ δὲ τ' εὔζωμον ὁ σέγλ πόαν·
Καὶ τῶν κερωνῶν τὸν πολιὸν τέμνει χρόνον,
Πτῶμα σεσηφθὲν εἰς βορὸν λύκου σόμα.
Πίπτει χαραδριὸς ἢ πλάγου τι ἀπάζας.

Κτείνῃ λιβὰς ἢ τάς γε γεφύνους ἀμπέλῳ. 25
Ἀεὶ μὲν οὖν μύραινα πολύποδας σὺ γεῖ·
Μεμιλύασιν οἳ δ' ὅτι καράβῳ χ' πολύποδες.
Ὁ δὲ καράβος γε τὰς μυραίνας ἄχθεται.
Καὶ τ' χελώνας αὐτίκ' ἤτοι πέρδικες,
Καὶ τοῖς ἐχίνοισιν ἢ πολεμογείτονες. 30
Ἔχθος γε μὲν ἔχουσιν αἰθυίας μέγα
Μακροὶ πελαργοὶ, καὶ βραδύπτεροι κρέκες.
Ἐρωδιὸς ἢ μισεῖ τὰς λύκους λάρυς·
Κορυδαλὶς πᾶσιν γὲ μὲν ἀκανθυλίδα·
Πελεκᾶν δέ τ' ὄρτυγα· οἱ δὲ πᾶσι τὰς κύας· 35
Τρυγὼν ἢ πύρραν. τῆς δὲ κερδοῦς ἡ Φύσις,
Ἐχῖνον ἐχθρὸν οἶδεν, ὃν χέρσος τρέφει.
Πάλιν κορῶναι δυσμενεῖς γλαυκῶν γίνει.
Κόραξ ἢ μισεῖ τ' ἰκτῖνον τὸν γυλιὸν,
Πάρδον τε βλήδος, χ' τρυγὼν πυρραλίδα, 40
Τὸν τρυγόνα χλωρὰς ἢ, καὶ δ' τὸν κόραξ·
Δρακὼν δὲ κύκνον. αἰετὸν ἢ τ' μέγαν
Αἰγυπιὸς αὖ δέδοικε· τὸν ἢ, τρωγλίτης.
Κτείνῃ ἢ βουβαλίδα τε καὶ τῶρον λέων,
Ὡς ἰνδὸν ἐλέφαντα πυρίπνους πέφνῃ δράκων. 45
Ὠτὶς κιὼς δέ θ' ἁρπαγὴν φυλάσσεται.
Καὶ τὰς ὄνους αἴγιθος ἐχθρὰς αὖ κρίνει.
Οἱ μὲν γὰρ ὠγκήσαντ', ἢ δὲ τὰς τόκους,
Ὅσους ἐν ὠοῖς εὗρεν ἐσπειραμένους,
Ἀφῆκε νεκρὰς σκηπτόνησας ὁ κτύπος. 50
Ὄφεις ἢ πεφείκασι κέντρα σκορπίων.
Ἰχνεύμονες δὲ δειματοῦσιν ἀσπίδας.

Ἀλέκτο-

Et vitis hausta conficit lacryma gruem.
Infesta polypo semper est murænula,
Odio locustas polypus impetit fero,
Locusta strangulatur a murænula.
Perdicis aduersum est genus testudini.
Necant echinos potamogitones cibo;
Longæque cum mergis ciconiæ,& creces
Tardæ volatibus,simultates gerunt.
Odit colore gauias albo ardea.
Exosam habet cassita stirpem acanthidum,
Pelecan coturnicem, canes turba leporum,
Pyrrhamque turtur: nec latet vulpem suus
Echinus hostis, terra quem vasta educat.
Inuisa cornix est pudica noctuæ,
Oditque coruus miluiorum liberos,
Pagrumque brinthus, turtur atque ignariam,
Luteoque turturem, sed hunc coruus, draco
Cygnum. Deûmque regis armigerum trucem
Vultur timet,timetque passer vulturem.
Occidit autem bubalum & taurum leo,
Spiransque flammas Indicum elephantum draco,
Canisque raptum tarda auis subterfugit,
Hostesque ducit ægithus asinos suos:
Quos si rudentes audiant pulli,illico
Deturbat exanimes metu nidis sonus,
Intus putamen quotquot abditos tegit.
Sed scorpiorum spicula angues territant,
Ichneumonesque terrefaciunt aspidas.

Galli leonibus, leo formidini
Est ictidi, mus pardalique araneus.
Vulpecula inimicum sibi Circum putat,
Coruumque taurus, atque equum piscem anthias.
Delphin Balænam odit, lupusque mugilem,
Muræna congrum, hyęna pantheram timet,
Et stellionem perditor fur scorpius,
Torpedo scorpium, polypodem cammarus.
Horrescit ignem percitus metu leo.
Balans inermis a lupis prehenditur,
Ab vpupa apes, a filia Pandionis
Cantus amans cicada, damis anguium
Immite vulgus, pardalique simia.
Quem conspicis mimum. Sed anguis
Ibium
Pennas paueścit intuens, contactibus
Harumque torpet ocius: reconditus
Aluo, forantis perforat qui viscera.
At torre viso funerali, protinus
Ferociens latrare desinit canis.
Et fascinantum se tuentur a dolis
Laurum palumbes congerentes, intybum
Circus, comam perdix harundinaceam,
Myrtumque turdus colligens, cancrum
ardea,
Gramen vpupa, galerita frondes querneas,
Vluamque miluus, rhamnulum cornix, crocum
Circus virentem, viticem ales Apollinis,
Irimque turtur, fascinum radiculâ
Lini sub alis pauo gestata cauet:
Sertis Iacchi harpa, platano ciconia.

Quam-

Αλέκτορες ἢ τ' λεόντων τὴν φύσιν,
Τέτρις γαλὴ δὲ, μυγαλὴ δὲ παρδάλης.
Πάλιν ἀλώπηξ δυσμενῆ κίρκον κρίνῃ, 55
Καὶ κέρκα ταύρου, ἵππον ἰχθὺς αἰθίας,
Δελφὶς φάλαιναν, ἢ λάβραξ τ' κεστρέα·
Μύραινα γογγρον, ἡ σ' ὕαινα παρδάλιν,
Καὶ ἀσκαλαβώτην ὁ φθορεὺς κλὼψ σκορπίας,
Ναρκὴ ἢ τ' τέτον, ἀσπαλὸς ἢ πολύποδα. 60
Λέων ἢ πῦρ δέδοικεν ἐκτρόπως τρέμων.
Ἀλίσκεται σ' οὐ δύσχερῶς ὑὸς λύκος.
Ἔπος ἡ μέλιττα, καὶ χελιδὼν
Τέτριξ φιλῳδὸς, πῶς ἢ δορκάσιν ὄφις,
Καὶ παρδάλῃ πίθηκος, ὃν μίμον βλέπεις. 65
Τῆς ἰδέας δὲ τὸ πέρον μόνον βλέπων,
Ἅπας ὄφις δέδοικεν· ὅπερ αὖ θῆροι,
Ναρκῶν γ' ὄφις ἐκεῖνος· αὖ ἢ ἐ φάγοι.
Τέθνηκε, ῥαγεὶς ὁ φθορεὺς τὴν γαστέρα.
Κύων ἢ σῦᾶ, καὶ ὑλακῆσαι θέλοι, 70
Δαλὸν θεωρῶν ἐκ πυρᾶς φθισιμβρότου.
Ἀνθίσαται ἢ πρὸς τὸ βάσκανον πάθος,
Ἀφύλλῳ φαγοῦσα φάττα, κίρκος πτερίδα.
Πέρδιξ δὲ καλάμου, κίχλα μυρσίνης κόμῳ,
Ἐρωδιὸς καρκῖνον, ἄγρωστιν ἔπος, 75
Φύλλα δρυὸς κόρυδος, ἵππην θρύον.
Ῥάμνον κορώνη, κίρκος αὐθωπὸν κρόκον.
Ἄγνον κέραξ ἔγκαρπον, ἡ τρυγὼν ἴεμν.
Λίνον ἢ πὼς τῆς πέρδικος βύζας φέρει,
Ἄρκη ἢ κιττὸν, κ' πελαργὸς δὲ πλάτανον. 80

Ὦι μᾶλλόν ἐστι δυσμενὴς ὁ νυκτάλωψ.
Καὶ γὰρ ἐν ὠοῖς τῶι πορφύρᾳ πεπηγμένῳ,
Ποιεῖ διαῤῥεῖν, καὶ πτεροῖς ἄκροις θίγοι.
Ἡ δὲ ταλάπενός γε τῶι φιλέαγγερον πάλιν,
Εἴρηκε πρὸς κώμῃς πρὸς πελάζειν τοῖς τόκοις·
Νάρκῃ γὰρ ὄψις ἐμπεσοῦσα τῷ κλάδῳ.
Φθορᾶς δὲ τηρεῖ τὰς γονὰς ὑπερτέρας,
Εἰς τῶι καλιαὶ αἰετὸς κρύψας λίθον,
Ὡς ἡ χελιδὼν τὸ σελίνιν τῶι κώμῳ.
Εἰ δέ τ' ἐξάψῃ τραχήλου τὸ λίθον,
Κύουσα γυνὴ, κερδανεῖ ζῶν τὸ βρέφος.
Μῆλαν λαβὼν δέ τ' ἐκ ῥοῆς πεπνιγμένῳ,
Καὶ πῦρ ἐν αὐτῆς ἐκ πυρᾶς ὑπερχέας,
Τὸν νεκρὸν αὐχμᾷσιν ὑπόθαλψον ἡλίου·
Καὶ γὰρ ἀναζῇ, κ' τροφαῖς θαπτέχει.

Περὶ Φρυνῆς.

Φρυνίλλῳ δέ τις κράτιστα τὸ ζῶον βλέπων,
Κἂν ἡ φύσις γ' ἔχρωσεν αὐτὸν ὡς ῥόδον,
Καθάπερ ἀλγῶν ὠχριᾷ τοῖν ἰκτέρῳ.
Χαροδριῷ δ' τῷ καλλίῳ πρὸς βλέπων,
Αὖθις νεουργεῖ τ' προσώπου τὴν ἕαν.
Παραιτρίβεται γὰρ τῆς βαφῆς ἡ πυκνότης,
Ὡς τῶν νόθου φθίνοντος ἠρέμα κρόκου.
Ὄντοιν δυοῖν δ' τῇ φρυνῇ τοῖν ἡπάτοιν,
Τὸ μὲν, φθορὰν ἔωγκε τοῖς γευσαμένοις,
Αὐτοῖς ξένον δὲ φάρμακον τόδ' εὑρέθη.

Περὶ λέοντος.

Θηρῶν δ' βασιλεὺς ὁ θρασὺς ἄναξ λεών,

Ὦι

Quam grauius oppugnare vespertilio
Solet, quod intus oua seminis gerunt,
Nocente pennarum trucidans verbere.
Sed platanus arcet appropinquantis minas,
Torpore collisum retundens impetum.
In nidum aquila aetite congesto, suis
Omnes propulsat noxias a liberis,
Sicut apii comis hirundo salubribus.
Quod si qua collo grauida lapidem illum gerat,
Vitam sibi lucratur, atque fœtui.
Aquis necatam, cinere si conspersseris
Muscam, reductam Tartari voragine
Ad pabulum redire facies, ignibus
Hanc solis vbi calefaciendo foueris.

xxx. De Rubeta.

Quod si rubetam, Rex, suo quis acrius
Aspectet obtutu, venustatis decus,
Colore mutat pallido plus ictero.
Charadrium sed irretortis vultibus
Mox intuens, ad pristinum redit decus,
Pallore desinente tincturæ, velut
Adulterini deperit croci rubor.
Gemino rubeta cum iecore sit prædita,
Horum comestum mox neci dat alterum,
Affert salutem huic repugnans alterum.

xxxi. De Leone.

Regi ferarum, belluarum traditum

Regnum leoni, o Imperator, arguit
Pectusque, genuaque, tibiarum que statio,
Et vultus, & pilus, cataphractariumque
Os, cumque latere firmitas coxendicis,
Spissique nerui, atque vnguium arma, & dignitas
Gressus, simulque saltus, ac cursus celer.
Non vertebrarum iungitur compagibus
Ceruix, tenus crurum osse producta solido:
Simulque tracta, saltuum conamina
Iuuat, feris quoties superbus insilit.
Nec fistularum more concauum os gerit.
Deglutit autem deuorans totum hinnulum:
Barathrum macelli, potioni temperans:
Iraque feruet, cum premunt ieiunia.
Quæ carne postquam copiosa depulit,
Mansuetiorem se exhibet præsentibus.
Quod si grauem annis occupat pænuria,
Non amplius feris sequendis strenuus,
Caulas oberrat, & famescens pascua.

xxxii. De Leæna.

Vtero leæna quinquies enititur,
Quinosque primum, quattuor deinde catulos:
Terniisque posthac, inde binis fœtibus
Augetur; at quintum vnico solum modo.
Sextumque natura inchoante leunculum,
Egressui fœtus repagulum obditur.
Duobus a partu creatos mensibus
Ire videas, catulis canum simillimos

Cæcisque

Ὠι τῷ τε φύσεως μαρτυρεῖ μοναρχίαν,
Καὶ σέρνα, καὶ γόνατα, καὶ σφυρῶν βάσις,
Καὶ βλέμμα, καὶ θέξ, καὶ καθάφεκτον σῶμα,
Ῥώμη τε ὠλενῶν, καὶ βεβηκὸς ἰχνίον,
Καὶ νεῦρα πυκνὰ, καὶ ποδῶν μέγας ὄνυξ,
Καὶ βῆμα, καὶ σκίρτημα, καὶ δρόμου τάχος.
Αὐχὴν παχὺς δὲ τ' ἐξ ἀναρθρων ὀστέων,
Πρὸς τὰς ἀγωγὰς τ' σκελῶν ἁ κάμπλη.
Σωμέλκεται γὰ τῇ τροφῇ τῶν ἁλμάτων,
Θηρῶν ὅταν καὶ γαυλῶν ἅπτεχῃ.
Καὶ κοῖλον ὀστοῦν οὐκ ἔχει τὸ θηλύ.
Ῥοφεῖ δὲ νεβρὸν ὠχερῶς ὅλον βρύχον.
Ἀδδηφάγον χάρεσι, καὶ ἦπλον πίνοι.
Καὶ θυμοειδὲς, εἰ λιμὸς ποτε θλίβοι.
Εθὰς ἦ μικροῦ τῆς παρῶσιν εὑρέθη,
Τροφῆς κορεσθεὶς δαψιλῶς ὁ χοινάδας.
Ὅταν δὲ γηρᾷ, καὶ τροφῆς χρείαν ἔχοι,
Επὶ τὸ θαρρεῖν εἰς τὸ θηρᾶν οὐκ ἔχει,
Φοιτᾷ πρὸς ἀγέλας, καὶ νομεῖς ἐναυλίοις.

Περὶ λεαίνης.

Λέαινα ἦ, κεφάτισε, πανδάμις κύει.
Καὶ πέντε μὲν τὸ πρῶτον, εἶτα δὶς δύο,
Καὶ τρεῖς ἑφεξῆς, τῷ τεθάρτῳ δ' αὖ δύο.
Καὶ σκύμνον ἀπολοιπὸν εἰς τὸ πέμπτον ἐξάγει.
Εἶτα πίθηκα κλεὶς τ' γονῆς πᾶς ἐξόδοις.
Τῆς γὰ φύσεως τ' ἔκτον ἐργούσης τόκον.
Δυοῖν ἦ μείωσιν τὰ βρέφη πρόσεστι,
Σκύλαξι τυφλοῖς ἐμφερῆ καὶ μετρίως.

Καὶ

Καὶ λύκον ἐμπίπλουσα μαστεύῃ κάλα·
Δυοῖν ἢ μίων, ἢ βαδίζῃ, καὶ τρέχῃ, 10
Τόπῳ τ' ἰσχνὸ, ἀρετὴν τε φυσικὴν τοῦ δεικνύει.

Περὶ ναρκης καὶ ἑτέρων πινῶν, ὧν τε τῶν λεόντων ἔπι τέλει.

Νάρκαι μὲν οὖν ἄνθρωπος ἰὼ ψύχος τ' ἀπῇ,
Νάρκην τ' ἰχθυῶν εἴπερ εἰς χεῖρας λάβοι.
Καὶ πήγυν' ναῦς ἐντυχοῦσα ναυκρατῆ·
Καὶ ῥᾶς ἀλαστῶν, ἀλκυὼν εἴπερ τέκοι.
Ἵππον ταχὺ δέτ' ἴχνος ἀμβλύνει λύκου, 5
Καὶ δι' φρονὸς ὀξὺ τὸ σφυρὸν τάτε τρέφει.
Σκίλλης δὲ φύλλοις αὐχυπκλάζει λύκος.
Λέων ἢ χαυνοῖ δ' δρόμου τ' σώτονον,
Ὦ θαῦμα κηνὸν, τῆς πετήλοις δ' πίνε.
Ζώων ἢ πᾶν πόρρωθεν ἐκφοβῶν γένος, 10
Αὐτὸς τ' πῦρ δέδοικεν ὡς φύσει ζέων.
Κλοπῆς δὲ τηρεῖ τὰς γονὰς ἑλὰ θέρας,
Ὡστε κατ' ἀγωγὰς δ' τυχεῖν δ' τοκρύφας.
Προέρχεται γὰ ἐξαμείβων τὰς τρίβας,
Ὑπὸ τρόχαισι καὶ τροφαῖς πεφυρμέναις, 15
Ἀσαφεῖς τε ποιῶν τ' ποδῶν ἴχνη ἐμφάσεις,
Κέρκου ἀπαραγμοῖς ἐκ τριχῶν ἐξαλμένης,
Ἣν οἶδε κινεῖν ἃ πρὸ τ' μάχης μόνον,
Τὸ θυμοειδὲς τῆς ψυχῆς παροξύνων.
Ἐκ τῶν γε κῦ βέλησιν ἐν χερῶ μάτων, 20
Τᾶτ' ἐστὶ καινότατον δέτ' Αὐσονοκράτωρ,
Εἰ καὶ ἵς αὐτὸν ὕπνος ἐκ πόνε λάβοι·
Βασιλεὺς ἐὼν γὰ θρεπτὸς θηροκράτωρ,

Καὶ

Cæciſque, paruuliſque, & indagare lac.
Menſeſque currunt poſt duos, & ambulant,
Virtutis edito ſpecimine & roboris.

xxxiii. De Torpedine & aliis quibuſdam, itemque de Leonibus plura.

Vt frigus abſit, frigoris torpet gelu,
Torpedinem quicunque contrectauerit.
Siſtit carinæ, remora adhærens, impetum,
Maris furorem nidulans & halcyon.
Stupet lupi veſtigium calcans equus,
Fugamque currus reprimit velox ſuam.
Ad folia ſcillæ fert retro paſſum lupus.
Curſumque ſuſpendit leo, (mirabile)
Iligneas ſi palpitet planta comas.
Quique eminus pauore territat feras,
Ignem paueſcit ipſe, natura flagrans.
Verum tuetur a dolis venantium
Veſtigiorum ambagibus leunculos.
Modo namque procedens, modo retro commeans,
Inuoluit incertis vias anfractibus,
Oblitteratque prouidus veſtigia
Caudæ piloſæ per ſolum verrumine,
Quam non modo ante prœlium ſcit callide
Vibrare, ſemet verbere huius excitans.
Ex arbitrariis flagellorum ictibus
Hoc maxime eſt, regnator Auſonum, nouum,
Laſſus ſopore quod iacens hanc ventilat,
Quo ſcilicet, qui belluarum rector eſt,

Sopore

Sopore se non obrui victum arguat.
Post carne quam sedauit affatim famem
Venationibus ferarum prodigis,
Exanguium quod relliquum est cadauerum,
Graueolentis afflat halitus spiramine,
Vicemque præstat spiritus custodiæ,
Munimine graueolentiæ mirabili,
Quod arcet impetum vel audacis ferę.
Egressus ad venationem denuo,
Cocto priore tanquam ad ignem ferculo,
Si cedat ex sententia felix labor,
Quod pridie cepit, superbe despicit.
Nam quis lubens quod putidum est comederit?
Sin fallat ipsum spes, reliquias rellegens,
Mensæ relictæ ferculum depascitur.
Sed querquera illi febris ossa concutit,
Cum sanus æuum cæteroquin transigat.
Namque illius nisi impetus audaciæ
Frigus perurens, paululum retunderet,
Nos anxius maneret exitii metus.
Et omnis illum carnis oblectat cibus,
At omnium beat cameli maxime.

xxxiv. De Cane Indico.

Inter canes est Indicus fortissimus,
Qui nec leonem pertimescit cominus,
Sed opperitur hostis insolentiam
Interritus stans mole sua, ac rugitibus
Eius relatrans, instat instanti ferox:

Osque

Καὶ τῦ καθεύδειν ὑστερόπλης γίνεται.
Θηρῶν τε καὶ πτηνῶν τῶν κρεῶν τ' ἀποφάτων,
Ὅταν κορεσθῇ τῆς τροφῆς τ' ἀφθόνε,
Εᾶ τὰ λοιπὰ νεκρικῶς ἐψυγμένα.
Καὶ πνεῖ λιβὸν δεινὸν ἐγχανὼν τοῖς λιψαύοις,
Καὶ γίνεται τὸ πνεῦμα δὴ φυλακὴ ξένη.
Δυσωδίας γὰρ χάρακας ἱδρυζαμένη,
Τηρεῖ τότ' αὐτὰ, καὶ θερισὺς θηρ ἐγίση.
Λέων γε μὲν ἔξέσιν εἰς θήρεν πάλιν,
Οἷον περ εἰς πῦρ τ' τροφῆς πεπεμμένης·
Κἂν βρώματος μὲν ἐξ εὐερμίας τύχῃ,
Τὸ χθὲς πολυφθὲν εὐγλῶς διαπλύει.
Τὸ χάρτ' ὀδωδὸς, ἀχθικὼν αὖ πῖς φάγοι.
Εἰ δ' οὖ, κατ' αὐτῶν εὐδρομεῖ τ' λιψαύων,
Καὶ τὴν πάλαι τράπεζαν εὑρὼν ἐσθίει.
Πιέζεται δὲ τῷ πιαρπαίῳ τρόμῳ,
Νόσων δὲ ὑγιὴς εὑρεθεὶς εἰς τ' βίον.
Εἰ μὴ γὰρ ἡ φλέγουσα μικρὰ ψυχρότης,
Ἐπεῖχεν αὐτὰ τὴν φορὰν καὶ τὸ θράσος,
Ὕπτιος αὖ ὄλεθρος ἡμᾶς ἐσρόβει.
Καὶ πᾶν μὲν αὐτὸν δὲ παχὺ τέρπει κρέας,
Εἰ δ' ἐσθίει κάμηλον, εὖγε τῆς τύχης.

Περὶ κυνὸς Ινδικοῦ.

Παντὸς κυνὸς μέγιστος, Ινδὸς πᾶς κύων.
Ὃς ἁδὲ τὸν λέοντα πρόσθεν τρέμει,
Ἀνθίσταται δὲ, καὶ σφεναρᾷ πρὸς τὴν μάχην.
Καὶ τῆς βρυχηθμοῖς αὐλακτεῖ σωτήριος.
Ἐγκείμενον δὲ καρτερεῖ τὸν αὐχένα.

Καὶ

Καὶ δάκνει μὲν, οὐ πιδάκνει ὃ πλέον.
Τέλος δὲ τὰ τέκνα τὸν αὐτὸν ἐρέπασας,
Καὶ γῆς τε ῥίπει, καὶ ἀπαρέπει, ἐθέλει.
Ἄν ἰὸς δ' ἐπελθὼν κἀπεκέψη τὸ σκέλος
Τῷ τ' μέχρι ἄγχοντι, καὶ πέιν γλυκάδων,
Μόλις ὁ κύων νεκρὸς ἀπανήσε τὸ σῶμα.

Περὶ μανιχώρα.

Ὁ μανιχώρας θηρ ἐν Ινδοῖς ὄρεθη,
Δασύς τ', ἐρυθρός τ', εἶδος ἀνθρώπου φέρων,
Ὄμματα δ' πυρσοῖς ἐμφερῆ γλαυκοχρόοις,
Οφρῦς δὲ θ' ἱκανὰς ἐκφοβεῖν καὶ μακρόθεν,
Ὦτα σεσανὰ, καὶ σεσμένη μετρίως,
Καὶ σφαιροειδῆ, καὶ ψιλὰ σεὸς τὰς βάσεις,
Οδόντας ὀξεῖς, δυσθεώρητον σῶμα.
Τὰ δ' ἄλλ' ὅδε σαφῶς ἐντελὴς ὁ θὴρ λέων.
Μόνῳ γε μὴν ἔγκεντρον ἀρὰν ἐκφύων,
Ἐκηβόλος μέν ἐστι τοξότης φύσει,
Ποιεῖ δ' νεκρὰς πᾶς βολαῖς τὰς ὁπλίτας,
Οἱ τὰτον ὁρμᾶς ἐλλοχῶσιν ἀσχέτοις.
Καὶ ὅς γ' ἅπαντων ὄρεθῇ κῦ σῶμα,
Γοργῶς ἀνακλῶν τῶν βελῶν τὴν ἐρωτίν,
Ωθεῖ κατ' αὐτὸ κ σεσθαίνει σωτῆνας.
Κινέμενον δ' οὖν, πανανάφυει πάλιν
Καινὰς ὀϊσοὺς καὶ τομὰς τὸ θηρίον,
Καὶ τῶν διωκτῶν ἐν βραχεῖ καλιχύει.
Ὄντων δ' πολλῶν τῶν παρ' Ινδοῖς θηρίων,
Καὶ σεὸς τὸ φαγεῖν ἀκρατῶν, κ δυσμάχων,
Ἀνθρωποφάγος ὅδ' ἔτος ἐκλήθη μόνος.

Ινδὸς

Oſque imprimentem dente ſtringit acrius,
Donec prehenſum funditus ſternat ſolo,
Morſuque diuellat, & inhærens ſtrangulet.
Quod ſi quis accurrens, ei truncet pedem,
Hoſtis prementi dentibus ſuperbiam,
Vix ore fixo mortuus remiſerit.

xxxv. De Mantichora.

Eſt Mantichoras cognita Indis bellua,
Villoſa, rubra, atque hominis os præ ſe ferens,
Faceſque luminum colore cæſio,
Superciliaque idonea ad formidinem
Ciendam, & aures hiſpidas, nec admodum
Longas, rotundas, & baſin verſus glabras.
Dentes acutos, oſque viſu tetricum:
Refert leonem relliquo ſed corpore,
Præter quod eſt armata cauda ſpiculis,
Quas ceu ſagittas ipſa mittit eminus:
Ictuque perdit milites his obuios,
Qui perſequentes impetunt hanc arctius.
Quod ſi quis aduerſę manus huic conſerat,
Caudam reflectens ſpiculis intus grauem,
Inceſſit hoſtem cominus telis petens.
Nam dum mouetur, rurſus vnâ procreat
Nouas ſagittas ſpiculorum beſtia,
Queis inſequentum præualet mox viribus.
At impotentes cum vorando, nec manu
Dociles domari, plurimæ Indis ſint feræ,
Homines vorando ſola nomen hæc tulit.

Cuius

Cuius tenella nactus Indus pignora,
Elidit ad prærupta caudas tupium,
Vt procreandis illa inepta ſpiculis,
Tactuque reddat molliens innoxia.

xxxvi. De Monocerote.

Eſt Vnicornis Indiæ fera cognita,
Horrenda viſu, calcium quibus ferit
Armis timenda: ſed ore ſi quem proruens
Momorderit, vix Pæonis ſolers manus,
Præſens leuarit vulneris periculum.
Hæc inſolenter verticis motans iubam,
Longumque noxiumque cornu porrigit,
Quod frontis enatum ſub ipſo tubere,
Non eſt cauum, nec more cornuum leue,
Nec compari vndiquaque conſtat germine,
Limaque ferri viſitur mordacius,
Gyris in orbem conuolutum iugibus,
Acutius mucrone teli peruio,
Reciprocis vt non recuruum flexibus.
Ad vſque florem quod iuuentutis nigrum eſt,
Colore cum ſit ipſe fuluo præditus,
Caudaque aprum, rictu leonem præferat.
Idoneoſque curſibus, licet rudes,
Geſtat pedes; amatque ſolitudines,
Saltuſque ſolus peruagatur deuios,
Et beſtiarum ceterarum erga genus
Comem gerit ſe, ceu gregi aſſuetus canis:
At non item cognationem amat ſuam,

Sed

Ινδὸς λαβὼν δὲ τὸ βρέφος ὃ θηρίον,
λίθοις ἀναθλᾷ ἐπὶ πέτρας ἄκρον ἰσχίον.
Ὡς αὖ ἀφυὲς δὴ πρὸς τὰ κέντρα δύσκινούν,
Ποιεῖ πήδαιον ἐξ ἀφῆς ἀκινδυνώτερον.

Περὶ Μονοκέρωτος.

Ὁ μονόκερως ὃν θὴρ παρ' Ινδοῖς εὑρέθη.
Δεινὸς μὲν ὅσον ἰδεῖν, εἰ καὶ λαξ ἐπὶ πέδοις;
Βαρὺς μαχητής. εἰ καὶ κύψας ἐνδάκοι,
Μολὶς οὐφυὴς ἰατρικῆς χειρουργίας.
Πείσῃ παρελθὼν τὸν φόβον τὸν κινδύνου.
Σοβῶν δὲ πυκνὰ τὸν κορυφαῖον λόφον,
Ὠθεῖ τὸ μακρὸν καὶ φόβους πλήρεις κέρας.
Ὁ τῶν ἀκαλῶν σκηπτοφυὴς ὀφρύων,
Οὐ κοῖλον ἐστὶν, ἀλλὰ κοῦφον ὡς κέρας,
Οὐδ' ἀφ' ὁμαλὲς γε τῆς φυῆς πεφυκέναι,
Μᾶλλον δὲ τραχὺ καὶ σιδηρέας ῥίνης.
Ὡς εἰς ἐλιγμὸς πρὸς φυεῖς κεκλωσμένον.
Ὀξύτερον αὐτὸ καὶ πεπηγμένου βέλους,
Ὡς μὴ κεκυφὸς εἰς ῥοπὰς παλιντρόπους.
Μέλαν δὲ πᾶν ἐκεῖνο τῆς ἀκμῆς δίχα.
Ξανθὴν γε μὴν κράτιστε τὴν λάχνην φέρει,
Οὐρὰν συὸς δὲ, καὶ λεόντιον στόμα,
Καὶ θεῖν μὲν ὀξεῖς, ἀλλ' ἀναρθρους τοὺς πόδας.
Ἀποζεῖ δὲ τοὺς ἀπανθρώπους τόπους,
Καὶ ζῇ παροικῶν καὶ πλανώμενος μόνος.
Καὶ πρὸς μὲν ἀλλόφυλα θηρίων γένη,
Ὁ θὴρ πρόσοπος, ὡς ἐθὰς πίμπλη σκύλαξ·
Τὸ συγγενὲς δὲ, καὶ κατ' φύσιν φίλον,

Εναντίον μάλιστα καὶ δυσνοεῖν κρίνει.
Περαύνει γὰρ ἡ παραὶ τὴν ἦλιν μένον,
Οἴστρου χαλινοῖς ἐκδαμάζων τὸν τύφον,
Ἕως τὸ ῥοῦν τῆς γονῆς ἀφυβρίσῃ.
Τοῖς κτηνώδεσιν ἢ πᾶσι τοῖς κερασφόροις,
Εὐγάστριος ἔνεστ' ἀκριβῶς ἡ θερμότης,
Ἡ τὰς τ' ἐγκεφάλου ἐπαρδούσας φλέβας
Χαυνοῦσα ποιεῖ συστολῆς ἐλευθέρας.
Κἀκεῖ τι λεπτὸν ἐμπεφυκὸς ὀστέον,
Τὰς ὠσταναγωγὰς τροφῆς ὑποσκαμβαίνῃ.
Κινούμενον ἢ τῇ ῥύμῃ τὰ πνεύματα,
Τότε τῆς χλιδῆς τὸ γόνιμον ἐκρεῖ τὸ πῶρον,
Ἐν οἷσι τῶν προσφύων τὸ μανὸν ὀστέον,
Τὰς ἐξαγωγὰς ὀργανοῖ τῶν ἰκμάδων,
Τῷ σωτηρίου πηγνυμένου αὐτοῖς ἀέρος.
Τὸ πίνειν ἀπαλὸν καὶ νεώτερον κέρας
Ὠθεῖ τὸ ὑγρότερον, ἐκδραμεῖν ἠπειγμένον,
Καὶ τοῦτο πάλιν ἄλλο κατόπιν ἐπιτρέχον.
Οὐ γὰρ δυνατὸν ἐστ' ἀτρεμεῖν τὰς ἰκμάδας
Πηγνυμένας ἔσωθεν εἰς χαύνους τόπους.

Περὶ Ὀνάγρου καὶ τούτου κέρατος.

Ἰνδῶν σὺ βασιλεῦ, τὴν ἐμὴν φωνὴν σώσεις,
Καὶ δὸς καθαρὸν δέξ' εἰς ἀπόκρισιν λόγον,
Τί δή ποτ' ἐστὶν ὁ κεραστὴς ἐξ ὃ πίνεις;
Καὶ γὰρ διαυγὴς καὶ ὑπομήκης εὑρέθη,
Καὶ τρεῖς ἔχει ζωστῆρας ὡς λίθου φλέβας,
Λοβιόν τε, μελανάτε, καὶ τὸ χρῶμα πορφυροῦν.
Ὄναγρος ἡμῖν ἐστι, φησὶ Ἰὼς, μέγας.

Ὃς

Sed odit, infestissimamque iudicat.
Mansuescit autem comparis torum ambiens,
Frenis furoris edomans ferociam,
Dum seminis desæuiat lasciuia.
Et vniuersæ animantium propagini
Quæ cornua gerunt, venter impense calet:
Quo fit, rigantes vt cerebrum riuuli,
Non comprimant calore laxati vias.
Quod est os illic insitum tenerrimum,
Penum affluentis suscipit alimoniæ:
Cuius redundans pars, ciente spiritus
Commotione, profluit meatibus.
Quorum in cauernis temporum os rarissimum,
Humoribus iter pandit emanantibus,
Quos frigus indurat coarctans aeris.
Sic ergo cornu quod recens subnascitur,
Protrudit atque promouet prius editum,
Et hoc item quod pone succedens subit.
Namque humor intus acquiescere haud potest,
Spiraculorum laxitate profluens.

xxxvii. De Onagro & illius cornu.

Regnator Indorum, mihi aures commoda,
Verbisque responsum meis da liquidum:
Quid vult sibi, dic obsecro, crater tuus,
Ex quo bibis, præaltus, & pellucidus,
Ceu venulis, distinctus orbe triplici,
Albo, nigroque, atque æmulante purpura?
Onager est hic arduus nobis, ais,

Qui relliqua quidem albus apparet cute,
Sed purpura tinctum gerit sursum caput:
Quod hoc mihi cornu dedit mirabile,
E palpebrarum prominens discrimine.
An vinolentię voluptas te capit,
Inquam: illud vlna longius nam conspicor?
An gloriam affectas nouo spectaculo?
Atqui medetur hoc meraci iniuriæ,
Opemque contra fert venena quælibet,
Morbique sanat sontici tentamina.
Solidipedum autem solus, ô rex optime,
Talumque gestat, selle nec destituitur.
Sanator ille corniger mortalium;
Cuius caro non est idonea esui:
Cursuque fertur concito. quod si petat
Cornu, fugam instar alitis cape ocius:
Nam calcibus cornuque sternit proximos.

xxxviii. De Cynocephalis.

Mortalium noui genus cynocephalum,
Quod verba non edit, sed vlulatum crepat,
Ferturque quolibet pernicius cane,
Feraque sectatur per agros, victitans
Ad solis ignem torrefactis carnibus.
Et pellium sese induit velamine,
Hominum molestum nemini, aut iniurium.
Sed & loquentes incolas intelligit;
Bouesque pascit, lacte perfrui vt queat.

xxxix.

Ὃς τρίχα τε λύκῳ εἰς τὸ πᾶν δέρας φέρων,
Αὐτῷ ἐρυθρὰν τῷ γε κεφαλῇ δέκνυει,
Ἥ τ' ἔστ' μοι δίδωσι τὸ ξένον κέρας,
Ἐκκύπλον ἀπλοῦν τῆς λαβῆς τῶν ὀφρύων.
Ἆρ' οὖ μέθης (ἔρηκα) λαμβάνεις χάριν;
Ὁρῶ γὰρ αὐτὸ γ' κατ' ἀγρὸν πῆχυ μέγα.
Ἢ φιλοδιμῇ, κ' σεμνύνεις τῷ θέᾳ;
Καί μιν ἀναιρεῖ τῷ κακῷ, ἢ δ' ὃς, μέθην ἐς,
Ἰοῦ τε παντὸς ἀντιφάρμακον μένον,
Ἣν ἱερὰν καλοῦσι καθαιρεῖ νόσον.
Ἀγραυλον αὖ ἣ καὶ χολῆς κύσιν φέρει,
Τῶν μανύχων, βέλτιστε τ' ἄλλων μόνος,
Ὃ γε τὸ χαλκωλαῖον τ' κερατίνον φύων,
Οὗ τὸ κρέας τ' ἄβρωτον ἐξ ἀηδίας,
Θεῖ τε μάλα γοργόν· εἰ δὲ κυρῆσαι θέλοι,
Φεῦγε πέρωτον σκιμμένου τάχος.
Φονδὺς γὰρ ἐστὶ καὶ παρέλθῃ λακκίσας.

Περὶ κωνοκεφάλων.

Οἶδα τὶ κωνόμορφον ἀνθρώπων γένος,
Ὃ φθέγξεται μὲν ἀδὲν, ἀλλ' ὠρύεται.
Παντὸς κωνὸς δέ τ' εὔδρομον μᾶλλον μένον,
Τὰς θήρας αἱρεῖ, καὶ σιτεῖται τὰ κρέα,
Ξανθέντα, κ' φρυγέντα, φωσφόρᾳ ζέσῃ.
Στολίζεται γὰρ τὰς δορὰς ἄκ πόνου,
Καὶ ζῇ λυποῦσ' ἄνθρωπον ἀπλῶς ἀδένα.
Ἰνδῶν σωίησι τε φωνῆς ὀξέως,
Καὶ βοῦς, χάριν γάλακτος, ἡπίως νέμει.

Περὶ πινῶν ζωϋφίων Ινδικῶν ἀξιοθεάτων
ἕως βαφλώ.

Ἡ μὲν Ινδῶν, δένδρον εἰς ὄρος φύει·
Τὸ δ' αὖ τρέφει, κρύπτισε, θηρίον πάλιν,
Τοῖς καυθάροις ἐοικὸς ἐκδοθὲν ἀκρίδων.
Ηλέκτρινον γάρ ἐστιν αὐτῷ τὸ τρύφος,
Ἔχει δὲ λεπτὰς καὶ ποδμήκεις τὰς πόδας.
Καὶ τῶν ῥιπῶν ὁ κναφεὺς ἐκ τῶν κλάδων,
Νιφάδεσι πυκναῖς δένδρων ἀκανθίων,
Ἐπὶ ἶνος δύο μηχανῆς ἀποθλίβει.
Σὺ δὲ βλέπων ἀκριβάζε ταῖς φοινικίσι,
Ἃς εἶλε χερσὶ τῆς βαφῆς ὁ τεχνίτης.
Ἡ τ' ἀποξάξασα γὰρ θλίψει δρόσος,
Ἀνῆκεν αὐτοῖς δύφυσος ῥόδου χρόαν.

Περὶ ὀνοκενταύρου.

Ανθρωπόμορφον εἶδον, Ινδὲ, θηρίον.
Τί δήποτ' ἐστὶ; φράζε (φησὶ) τοῖς φλάσιν·
Πολλῶν γὰρ ἡμεῖς δύπορήσαμεν ἀγρίων.
Πρόσωπον ἀνδρὸς εἶδον, Ινδὲ, καὶ κόμην,
Καὶ στέρνα, καὶ τραχήλου ἄχρις ἰξύος,
Καὶ χεῖρας αὖθις αὐδρικὰς, καὶ δακτύλους,
Ἕπεται μαζὸς ὡς γυναικὸς ἡρμένους.
Ῥάχις δὲ, καὶ πλευρὰ, λαπάρα, γαστὴρ, πόδες
Καθαρὸν ὄνον τιν' ὀργανοῦσι τοῖς θέαν.
Ες' ὀξύπαπον δὲ, καὶ βαρύθυμον μένον.
Βάδην μὲν ἃ πρόεισιν, ὡς θὴρ δὲ τρέχει·
Κινεῖ τε γὰρ τὰς χεῖρας ὡς καὶ τὰς πόδας,
Καθήμενον δὲ πανδοκεῖ μὴ δρόμον.

Εστὶν

xxxix. De Indicis quibusdam animalculis idoneis ad tincturam.

In montibus fert Indiæ solum arborem,
Simillimum quæ cantharis gignit animal,
O Rex, locustarum satum propagine.
Manantium quod succino victu arborum
Gaudet, pedesque porrigit tenellulos.
Quod fullo deiectum arborum de frondibus
Leuium imbre iaculorum niuali, protinus
Artis sagacis exprimit solertia.
At tu videns mirare quæso purpuras,
Quas artifex fert rite tingendi catus.
Expressione namque destillans liquor,
Rosæ colorem illis amabilem refert.

xl. De Onocentauro.

Vidi, Inde, forma præditam hominis belluam,
Quid vult sibi hæc? doce, inquit ille, fabricam:
Hæc namque multas ora nutrit belluas.
Vidi os viri, barbamque confertam pilis,
Vidique collum, cumque pectore ilia,
Palmasque, palmarumque dactylos pares;
Deinde mammas feminæ ceu turgidas.
Dorsum, latusque, venter, abdomen, pedes,
Asinum exhibent spectantibus simillimum.
Acerrimum vero est gramique pectoris
Acerbitate, nec gradatim inambulat,
Sed concito, instar belluæ, cursu ruit,
Manusque currens non secus ac pedes mouet.

Anhelat autem, a curſibus cum ſederit.
Eſtque cineraceo colore præditum,
Captumque ſe fame enecat, pullus licet:
Quod ſeruitutis neſciat iugum pati.
Eſt hic, ait Indus, fera Onocentaurus mala.

xli. De Lupis.

Iuncto lupi cum flumen agmine trans-
cunt,
Ne quando nantes fluctuum vis auferat,
Caudis tenentes mordicus ſe mutuo,
Tranant aquarum vortices liberrime.
Paſto lupus ieiunio, non iam lupus,
Balantium ſed inter erit agnus greges.
Recondat aluo namque tunc haud quip-
piam,
Cum turget inflatus cibo præcordia,
Tumentque clauſa faucium repagula.
At vbi breuis decoxerit paſtum mora,
Ad priſtinum lupus lupum reuertitur.
Collum, quod eius pendet ex humeris, breue
eſt:
Hinc corpus inflectit, retro quando videt.
Valenſque curſu, inuadit auerſus bouem,
Quod cornuum ferale acumen horreat:
Morſuque ceruicem cruentans arduam,
Diuellit hoſtem dentibus, neci datum.
Acie oculorum præualens, luce fruitur,
Ceu noctua, atra noctis in caligine.
Experſque morbi, mortuus cadit tamen,
Herba comeſta, nominant quam Lyco-
ctonon.

Ἐστὶν δὲ καὶ πέρδιξ, Ἰνδὴ, τὴν χρόαν,
Θνήσκει δὲ λῆθην ἐκ λιμοῦ, καὶ ἡ βρέφος. 15
Τὸ δούλιον γὰρ ἦμαρ, ἃ θέλει βλέπειν.
Ἐστὶν ὀνοκένταυρος, ὅσ' αὐτὸς, ὡς λέγας;
Ζῶον πονηρὸν, εἶπεν Ἰνδὸς ὡς ἰδὼν.

Περὶ λύκων.

Ὕδωρ μαινέοντες μὲν ἀθρόοι λύκοι,
Μή πως τὸν ἐσμὸν ἡ ῥοὴ ὠθίσσῃ,
Οὐρῇς τότ' ἐνδακόντες ἀλλήλων μόνον,
Πρὸς τὰς ἰλίγγους δρομοῦσι τὸ πῶρον.
Λύκος φαγὼν γὰρ, καὶ κορεσθεὶς, ἃ λύκος, 5
Ἀλλ' ἀμνὸς αὖ φαίνοιτ' ποιμνίων μέσον.
Οὐ γὰρ δυνατόν γ' ὀφρῦς ἐπαθεῖν,
Ἀλλ' ἐστὶν οἰδῶν τῇ τροφῇ τὴν καρδίαν,
Καὶ τὴν ὑπογλωττίδα τ' παρειμμίων.
Καὶ δ' κῆρυξ πεφθέντος ἐν βραχεῖ χρόνῳ, 10
Ὁ ἦρ πάλιν δείκνυσι τ' πρῶτον λύκον.
Βραχὺ γὰρ τὴν τραχήλου ἐκ νώτων φέρων,
Ἐπιστρέφει τὸ σῶμα, κἀβάδην τρέχει.
Ἰδών τε πῶρον ἐξελίττει τ' δρόμου·
Τὰς γὰρ ἀκωκὰς τῶν κεράτων ἃ στέγει· 15
Καὶ τ' γε δειρὴς τὸν τοσοῦτον ὀρπάσας,
Διασπασθέντα ἐκλυθέντα δείκνυσι.
Ὁρᾷ γὰρ μακρὰν, ὀξυδερκὴς ὢν φύσει,
Καὶ γλαυξ ἀτιχνῶς ἐστὶ γε νύκτα καὶ σκότος.
Θνήσκει γοργῶς, μηδὲ συμβάσης νόσου, 20
Φαγὼν πόαν, κεράστης, τὴν λυκοκτόνον.

Περὶ

Περὶ τῆς ἀρκτου.

Ἄσημον ἄρκτος ἀποτεκοῦσα κόρας,
Σοφῶς Ἀρτέμιδι, καὶ τυποῖ, καὶ φαιδρωπῇ,
Καὶ δημιουργεῖ πλαστικῶς τὰ βρέφος.
Λέον τιθεῖσα ἢ μαλθακῆς γλώττης πόνῳ,
Λασίοισι καὶ θηλάσασι μηροῖς τὸ τόκον,
Εἰκὼ θηλυτικὴ μητρικὴ τῷ φιλτάτῳ.

Περὶ ὑαίνης χερσαίας τε καὶ θαλασσίας.

Ἄρρεν μὲν ὗαινα τὸ χθὲς ποτε χρόνον,
Θῆλυς ἢ τ' ἦν, δρᾶ τε, καὶ πάλιν πάλιν,
Οὐκ οἶδε μητροπάτωρ ὅπως τε γίνεται,
Κύουσα καὶ ἀπείρουσα τὴν ἰδίαν φύσιν.
Ἐὰν δέ τ' ἐντύχῃ τινὶ καθεύδοντί που,
Εἰ ἠσύχῳ προσῆλθε πελμάτων βάσει,
Καὶ τὴν ἑαυτῆς ἐντιάσασι δεξιάν,
Καθῆκεν εἰς τὴν ῥῖνα τὸ κοιμωμένου·
Κάρη γὰρ εἶναι φασὶν αὐτὴν ἐρχάτην·
Πρὸς τὸ δ' ὀρύξαι κεφαλὴ τε πυθμένα,
Πρόθηκε τὴν φάρυγα γυμνὴν ὑαλίαν.
Ἣν τ' φονώσης αὐτίκ' ἐμφύσης μάλα
Ὁ παῦλαν αἰτῶν, δυστυχῶς ἀπεπνίγη.

Πάλιν καθεύδοντος δέ τ' εἴπου τις θηρὸς,
Τῇ τῆς θαλαττίας πτέρυγι τῇ δεξιᾷ,
Ἄρρητον ὄλεθρον ἐμβαλεῖ τούτῳ φέλκιον,
Καὶ δεῖμα πολλῶν, ἀὐσπαρκα, φασμάτων.

Ὗαινα δὲ τὴν θυγατέρα τὰς κυίας δόλῳ,
Θηραλικῶν τόθ' ἑστίαν σαρκίων.
Οὗσης γὰρ αὐγῆς δαψιλοῦς ἐν ἐσπέρᾳ,

Παυ-

xlii. De Vrsa.

Rudem edit Vrsa nixibus caruncu-
lam,
At formar artis expolitque industria,
Informis artus affabre carunculæ,
Linguaque lambens hanc glabram sensim
facit:
Post hispidi fouens sinus cubilibus,
Carissimo materna præbet vbera.

xliii. De Hyæna & terrestri & marina.

Hyæna quæ mas pridie videnda erat,
Nunc femina est, initque initurque inui-
cem,
Maternus vtque fiat anus haud dixerit,
Aluo ferens, serensque fœtum mutuo.
Si forte quenquam dormientem offen-
derit,
Pede strepitum non excitante subuolat,
Suamque porrigens dolose dexteram,
Somno iacentis admouet eam naribus,
Soporis auctorem, quod aiunt, maxime.
Hinc eruto, quod subtus est caput, solo,
Deponit hoc, nudo & supino gutture,
Inque illud incumbens feris complexibus,
Somnos trahentem strangulat miserrime.
Quod si marinæ quispiam hyænæ pinnula
Dextra, sopore tangat oppressum, grauem
Statim rigorem huic iniicit, cum somniis,
Quæ terreant dira iacentem imagine.
Astutia canes hyęna irretiens,
Mox pascit horum carnibus ieiunia.
Fulgente namque Cynthia sub vesperam,

Vmbra

Vmbra sui illos corporis ferit, retro
Lumen tegens vestigiorum callide,
Mutosque reddens percitos formidine,
Instar veneficæ increpantis carmine,
Occidit incautos doli crudeliter.

xliv. De Thoe.

At quæ pudoris eruditus dogmata,
Hominem veretur Thos, hominem si viderit?
Quæ iura fœderationis mutuæ
Colens, opem fert impiger nobis suam,
Hostilis in nos irruat si bellua?

xlv. De Aetnæo pisce.

Quo castitatem doctus, ô Rex, arbitro
Ætnæus externos fugit piscis toros,
Vt nec semel quis deprehenderit vagas
Hunc haurientem flammulas præcordiis?

xlvi. De Boue.

Iuuenca cunctos apta ad vsus, sarcinas
Gestat, labores & colonorum adiuuat,
Suoque mensas lacte pascit affatim,
Suoque tandem gignit apes cadauere.

xlvii. De Capra.

Spirare capram fertur auribus cauis,
Nec narium dolere clausis ostiis.

xlviii. De pelle Ouis a Lupo lacerata, & lapide quem canis morsu impetiit.

Ne pastor illo, ne induaris tegmine,
Exuta quod dat ouiculæ pellis, lupus

Quam

Παρῆκεν αὐτῆς τὴν σκιὰν τὸ σῶμα Θ',
Τὸ κατόπιν κρύψασα δ' δρόμῳ σέλας,
Καὶ καθασιχάσασα τὰς τριοιθλίας,
Ὡς φαρμακὶς εὔτεχνος ἐξ ἐπασμάτων,
Ανεῖλε πικρῶς ἀγνοήσας τὸν δόλον.

Περὶ Θωός.

Ποίας ἢ καλῶς ἐκμαθὼν αἰδοῦς νόμους,
Αἰσχύνεται θεὸς, εἰ τὸν ἄνθρωπον βλέπει;
Ποίαν ἢ τηρῶν τακτικὴν ὁμιλίαν,
Ἄληκτος ἥκει συμμαχῶν ἡμῖν φίλῳ;
Εἰ ἄρα τὶς ἦν δυσμενὴς ἀπιτρέχοι.

Περὶ Αἰτναίας ἰχθύος.

Πόθεν ἢ, Βασιλεῦ, σωφρονεῖν πεπεισμένος,
Αλλοτρίας πέφευγε αἰτναῖος γάμους;
Ὡς μηδ' ἅπαξ ἔλεγχος εὑρεθῇ ζέων,
Τῆς τῶν κατ' ἄλλων ἐν φθοραῖς ἀκρυπνίας.

Περὶ Βοός.

Πάγχρηστον ἡ Βοῦς, κ' κερμίζει Φορβία,
Καὶ τοὺς γεωργοὺς ὠφελεῖ πρὸς τοὺς πόνους,
Ηδὲ γάλα πιεῖ, κ' τραπέζας ἀρτύει,
Μετὰ ἢ πελάτην καὶ μελίπας ἐξάγει.

Περὶ αἰγός.

Τὴν αἶγα φασὶν ἀπ' αὐλὰ τῶν ὠτων πέσειν,
Αλγοῦσαν ὀδὲν τ' ῥινὸς πεφαγμένης.

Περὶ δορᾶς οἰὸς λυκοπάδος, καὶ λίθου κιωοδήκτου.

Χιτῶνα δὲ λαβὼν ἐκ δορᾶς λυκοπάδος,
Οἰός σε, πρόβατε, μηδαμῶς ἐπενδύσῃς.

Ποιεῖ

Ησιῆ γὰρ ἄνθρωπος, κνησμονιὴ τε καὶ φείκλῳ,
Παλμὸς ἀτερπεῖς ἐμβαλὼν τῇ καρδίᾳ.
Οἴνῳ δὲ κωφώθηκεν τις ἐγκρύψας λίθον,
Σῴζειν πονηρὰν ἐξελέσθαι τοῖς φίλοις.

Περὶ παρόνδου.

Ζῶόν τι καὶ πάρανδος ἐν Σκύθαις μέγα.
Ταύρῳ γὰρ αὖ τις ἐμφερὴ τὸν κέρνοι,
Τὸν ὄγκον ἀθρῶν τ' μελῶν, καὶ τ' ἀκόμον.
Κλέπτων ἢ τιὼ αἴσθησιν ὡς χαμαιλέων,
Εἰς χρῶμα ποικίλον ἰδίας τρίχας τρέπει.
Τὸν ἄσιτον γὰρ καὶ παλίμβολον βίον,
Καὶ τῶν πονηρῶν ζωγραφεῖ τὰς ἐμφάσεις.
Οἵπερ ὠφελκερδαίνουσι τὰς ἀπλουστέρας,
Πλανῶντες εἰκῇ, ταῖς τροπαῖς τῆς καρδίας.
Τάττε ἢ βασιλεῦ, τιὼ δορὶν θώρηξ φέρων,
Ὑπῆρξε παντὸς δ' τονώτερος βέλος.

Περὶ ζώων τινῶν καθ' ὕπνον βλεπόντων.

Ὦ πῶς καθεύδει, καὶ δοκεῖ πάλιν βλέπειν,
Ὄφις τε καὶ πῶξ, καὶ θυμοῦ πλήρης λέων;
Επιπέτα ἢ γὰρ ἡ χλαμὺς τ' ὀμμάτων
Ἄλλα τινος χιτῶνος ἀπαλωτέρα
Φρυαροῦσ' τος αὐτοῖς, ὡς διόπτρας, τὰς κόρας.

Περὶ πώκων.

Πόθεν τὸν αὐτὸν οἱ ταχεῖς πῶκες χρόνον,
Ἄλλας μὲν ὠδίνουσιν εἰς φῶς ἐκγόνας,
Ἄλλας δέ τε κατέχουσιν ὡς νωθεῖς ἔπι,
Πρὸς δαπέρειαν γόνιμον ὀργανωμένας;
Καὶ πρὶν σ' ἐπελθεῖν τιὼ γονιμὸν τ' ὑστέραν,

Ἄλλας

Quam dente strinxit: illa nam pruriginem,
Cordisque palpitationes excitat.
Quod si lapillum quem canis præmorderit,
Vino ingeras, mox concitabis prœlia.

xlix. De Tarando.

Est in Scythis Tarandus ingens bellua,
Proceritate quem boui dicas parem,
Si membra contempleris, & cursum notes.
Sed intuentes fallit vt Chamæleon,
In mille vertens se pilorum imagines,
Mutabilem vitæ statum, & variabilem,
Ac improborum denotat versutiam,
Qui nequiter pecunia emungunt probos,
Illusione versipellis pectoris.
Thorax paratus illius de tergore,
Haud spiculorum perforatur ictibus.

l. De Animalibus quibusdam, quæ per somni quietem oculis cernunt.

Quî fit, simul somnoque fungi, & cernere,
Serpens quod apparet, lepusque & impiger
Leo? chlamydem illi luminum circumtegit
Hanc namque tunica mollior, custodiens
Velut dioptras, quæ sub his sunt, pupulos.

li. De Leporibus.

At cur eodem cita cohors leporum tempore,
Alios quidem sub solis edunt lumina,
Alios vt immaturum onus vtero tenent,
Promant secundis nixibus quos viscere?
Et antequam concepta reddant semina,

Nouo

Nouo graueſcit aluus aucta pondere.

l i i. *De Chamæleonte.*

Chamæleon, o Rex, colorem mutat, &
Æquans lacertam propalam, pilis caret:
Et nunc videndus luteus, poſt viſitur
Clarus, deinde liuidus, mox giluus eſt
Summe, ruberque rurſus, & rurſus niger,
Maculiſque pictus capreæ inſtar cernitur,
Quandoque flauus vt leo videbitur.
Tot induens autem colorum imagines,
Referre neſcit candidum ſolummodo.
Lignum ore forte continens, ſic impetum
Eludit incumbentium ſibi anguium.
Verſans ſub illo namque ſeſe callide,
Eludit anguis inhiantis impetum:
Quod relliquam morſu licet pellem appetat,
Nil promouet, feſtuca ſi tegat caput,
Quod tegminis præſtet vicem pellis tenor:
Nempe improborum audaciam nobis notat,
Vitæ magiſter ille non incallidus.

l i i i. *De Lacerto.*

Si pallidum ſecans lacertum diuidas,
Vtrinque pars præſecta coaleſcit iterum.
Nec partium fugit oculos coniunctio,
Poſt mortuus quam pedibus ille arrepſerit.

l i v. *De Echino aquatili.*

Nec non Echinum, ſeparatis partibus,
Nutrit ſinus quem litoris, ſi abieceris,

Coire

Ἄλλους πάλιν κύσιν ἐξ ἄλλης πόρης.

Περὶ χαμαιλέοντος.

Χαμαιλέων, κρέπισε, τὸν χρῶτα τρέπῃ.
Σαῦρος γὰρ ὢν ἄντικρυς ὧδε ἐχθρὸς εἶχας,
Καὶ νῦν μὲν ὠχρὸς, νῦν δὲ φαιὸς γίγνεσθ',
Εἶτα πελιδνὸς, εἶτα κιρρὸς εἰς βαθὺς.
Καὶ νῦν ἐρυθρὸς, ἢ παραυτίκα μέλας,
Καὶ σικτὸς ἂν γένοιτο δορκάδος δίκην.
Καὶ ξανθὸς ἂν φαίνοιθ' ὅδε καθάπερ λέων.
Οὕτω δὴ τὰ σώματ' ἐστὶ τἄλλοις ἐμφερῆ,
Τὸ λευκὸν ἠγνόησεν ἡ φύσις μόνον.
Στέρρον δὲ τῷ σώματι ὥδ' ἀκατέχων ξύλον,
Ὄφεις λυπεῖ σφύζοντας αὐτὸν ἐσθίειν·
Καὶ γὰρ ἑαυτὸν ὄφεως ἀπεστέφων,
Μάτην ἀπειλοῦντας αὐτὰς δεικνύει.
Κἂν τις δυνηθεὶς τὴν τε φωλεὸν ἐνδάκοι,
Οὐ τῆτο δῆνον τῷ τὸ καίρος ἠρμένῳ·
Καὶ γὰρ στεγανὸν ἐνδιδύσκεται σκέπην,
Καὶ τῶν πονηρῶν ἐξελέγχεται θεάσεις,
Τῇ ζωῇ σοφισὴς ὢν μαθὴς ὢν αὐτόθεν.

Περὶ Σαύρας.

Σαῦρον τ' ὠχρὸν, εἰ τεμὼν μὴ ἀπάσῃς,
Ἁρμόζεται ζῶν τὰς τομὰς ἔτω πάλιν.
Εἰσὶν σαφῶς δὲ τῶν μερῶν αἱ σωθέσεις,
Τοῖς ποσὶν ὁ νεκρὸς ὅταν ἐφερπύσῃ.

Περὶ Ἐχίνου ἐνύδρου.

Καί τις δὴ ἐχῖνον σωτρίβεντα σκορπίσας,
Ὃν εἶδεν ἀκτῆς ἐμενῆς κάλπης τρέφειν,

Τάχ' αὖθ' ἴδοι, κράπτε, σωτε Ἡμένον
Καὶ ζῶντα τ' πρὶν δυστυχῶς πεθραυσμένον.
Ὅστ' εἰ πολὺς τὸ ῥεῖθρον ἐκμαίνει κλύδων,
Εἰς τὰς ἀκάνθας ἐμβεβλῆσθαι ἄρας λίθους,
Μήπως ὑπαχθεὶς ἐκκυλισθῇ τῇ ῥύμῃ,
Πρὸς τ' μυκηθμὸν καρτερεῖ τ' βρασμάτων.
Περὶ ἐχίνε χερσαίε καὶ λυγδεέε.
Ἐχῖνος ἐκ γῆς οἷος ἀκαὶ θαμὸν βρύων·
Καὶ τῆσι πασιεῖς ἐκκυλινδεῖται κρύφα·
Καὶ πὰς ἐκεῖθεν ἐμπαρεῖσας ἰσχάδας,
Εἰς τὰς ἑαυτὸ φωλεὰς θησαυρίσας,
Οὐκ ἔχε λιμὸ συμφορὰν ὀλεθρίε.
Συσέλλεται γὰ, καὶ τὸ πᾶν σῶμα σρέφῃ,
Καὶ τῶν ἀκανθῶν πὰς λαβὰς ἀπευθύνῃ,
Ἐγίσας τ' παρόντα θηρατὴν βλέπων.
Δοκεῖ γὰ νεκρὸς, τὴν πνοὴν ὑπαπίγων.
Εἴ που γε μιὴ θέλοι πις αὐτὸν λαμβάνειν,
Εὐθὺς ἐναρῶν τὴν δορὰν ἀμβρέχῃ.
Ἀνθίσασα χαλεπῆσι γὰ νόσων βίαις,
Ἂν ἀ μολυνθῇ τῇ βροχῇ τῆς αἰχμῆς.
Οὖρον γὰ λυγρὸς ἐκτεραχυνθὲν εἰς λίθον,
Στερρός πὶς ἐσιν ἐγκοπεὺς πρὸς τὰς λίθους·
Τῆς κύσεως γὰ τὰς βαρεῖς ἄλλως λίθους,
Εἰς πῦρ κομισθὲν καὶ πυθὲν, ἀμαυρίσει.
Τὰ γοῦν ἐχίνε τὴν ἀποδον κεκαυμένα,
Πίτυῃ νεωστὶ σωτεθεῖσαν εἰς χρίσιν,
Φύειν ἰατροὶ καὶ ψιλοῖς φασὶν τρίχας.
Οἴνῳ γὰ λευκῷ συγκεραθεῖσαν εἰς πόσιν,

Αλγοῦσι

Coire cernes, Rex, nouo spectaculo,
Membrisque truncatum prius vita frui.
Hic fluctibus tumente sæuis æquore,
Suis onus spinis lapillorum subit:
Neu forte prouoluatur vndæ incursi-
bus,
Se firmat ipse ponderis gestamine.

lv. De Erinaceo terrestri & lyncurio.

Quod spiculis horrere se scit hericius,
Per culta voluitur vireta clanculum,
Spinisque fixas auferens ficus, sui
Mox in cubilis congerit cauernulas,
Ne dira ieiunum premat pænuria.
Se totus autem contrahit ritu pilæ,
Sursumque acumen dirigit spinarum a-
trox,
Venantium agmen si propinquum sen-
tiat,
Et spiritu videtur arcto mortuus.
Quod si quis ipsum tollere ausit, protinus
Humectat vrinæ cutem respergine,
Quam scit malignis esse morbis reme-
dium,
Madore si non imbuatur lotii.
Cum lyncis vrina in lapillum induruit,
Cælum lapillis fit secandis commodum,
Grauesque vesicæ recocta calculos,
Et hausta rite poculentis, conterit.
At torrefacti cinerem echini, si pice
Ad vnctionem temperet quis liquida,
Medici ferunt, glabris pilos producere:
Quem temperatum si bibas albo mero,

Renum dolori pharmaco hoc medeberis:
Quod epar incensum simul refrigerat,
Et phlegmones sedat tumorem feruidum.

lvi. De Hippocampi ventre.

Ventrem Hippocampi si quis assum sumserit,
Rabiem, canum quam morsus affert, auferet:
Sed hunc caue coctum mero deglutias.
Namque illico comestus aluum succutit
Singultibus, tussique cum tremoribus,
Conuulsioneque cordis, atque corporis.
Quin & cerebrum infestat inflammatio,
Obliuioque, & clamor, & sopor grauis,
Hebesque visus, sed flagrans incendio,
Et narium liquore fluxus turgido,
Sitisque siccis æstuans in ossibus.
At fluxione permanente pauculum,
Corpus subinde sternuens disrumpitur.

lvii. De Mure araneo.

Mus quem vocant araneum (mirabile)
Quas plaustra duxerunt abhorret orbitis.
Torpore namque hæresci ipsis incidens,
Isticque non raro morans extinguitur.
At impetitis illius morsu, orbitis
Qui tollitur puluis, salutis auctor est.
Nam vulneris nullo leuat negotio,
Inspersus illi, protinus molestiam.

lviii. De Crocodilo.

Crocodilus ouorum parit aceruum: sed his

Post

Αλγοδόνι νεφροῖς ἀμφεθῆναι φάρμακον,
Ἥπαρ τε κάμνον ἐκ πυρὸς αἰὰν ψύχειν,
Καὶ φλεγμονῆς οἴδημα συστέλλειν ζέον.

Περὶ τοῦ ἱπποκάμπου χαιρός.

Λαβόντι ὁπόταν ἱππόκαμπου χαίτεραι,
Λύθαν κιόνων ἀπ' εἰς φθαρεῖσαν ἐξάγαι.
Οἴνῳ δὲ συζέσασαν ὧδε αὖ ἐσθίοις.
Κυκᾶται γὰρ ὑγρὸς ἡ τροφὴ τῶν χαιτέραι.
Καὶ γίνεται λύγξ, εἶτα βῆξ, εἶτα τρόμος,
Εἶτα παραγμὸς καὶ μελῶν ἐκ καρδίας·
Καὶ πρὸς τὸ ἐγκέφαλον ἔτ' ὀργῶσαι ζέσις,
Λήθη τε, κἠ μύκημα, κἠ βαρὺς κάρος,
Καὶ βλέμμα νωθρὸν, ἀλλὰ πῦρ ἀχεδὸν φέρον,
Ἀπ' ἐξ ὑγρῶν ῥινός τε παχυτέρων χύσις,
Καὶ δίψος ὡς φλὸξ ἐκπίεζον τὴν φύσιν.
Καὶ μετρίᾳ δὴ ἐν τοῖς δρόμοις καὶ χρόνῳ,
Πτερμῷ πναχθὲν πᾶν τὸ σῶμα ῥήγνυται.

Περὶ μυγαλῆς.

Ἡ μυγαλὴ δέδοικεν ἐκ τόπῳ φύσει
Γεμμὰς ἁμαξῶν ἐκ τροχῶν εἰργασμένας·
Ναρκᾷ γὰρ αὐτῆς ἐμπεσοῦσα, κἠ τρέμει,
Βραδύνεται δὴ αὐτὰ καὶ τελευτᾷ πολλάκις.
Καὶ τὰς ὑπ' αὐτῆς δυστυχῶς δεδηγμένας,
Ἐκεῖθεν ἀρθεὶς, ἐξιᾶται χοῦς μόνος·
Καὶ γὰρ τὸ λυπεῖν ἀμαρῶς ὑπεξάγαι,
Βραχὺς ἐπ' αὐτῆς τῆς τομῆς πεπασμένος.

Περὶ κροκοδείλου.

Ὧν ἦ σωρὸν ὁ κροκόδειλος μένει κύει,

Μετὰ δέ γε τὴν ἔκλειψιν δύο τὼ τόκων,
Ἔγκεντρος ἐξέρπει τις αὐτῶν σκορπίος,
Ὑφ' ἕλκυστρα τοὺς φθορὰν πεπληγμένους.

Περὶ δρακόντων Αἰθιοπικῶν, καὶ ἑτέρων διαφόρων θηρίων.

Δράκοντες Αἰθιόπων δέ τ', εἰ θηρῶν δέοι,
Χαίνοντες ἀθρήσειν εἰς τὸ ἄερα,
Καὶ τὼ πετηνῶν τὰς κρεμαστὰς ἀγέλας,
Ἰυγξὶ θερμῆς εἰσπνοῆς κηλουμένας,
Καὶ σπωμένας αὖωθεν εἰς γλῶν ἀθρόας,
Ἐκ τῶν γνάθων ἕλκουσιν εἰς τὸν λαιμέα.
Θῆρας δ' ἡ νυκτὸς ἐλλοχῶσι δυσμάχους,
Καὶ βοῦς πιαστὰς, καὶ κριοὺς ἐξ αὐλίων,
Ὠσὶ ἄμαχον ἰσχὺν δύο τυχοῦσιν αὐχένας.
Τῶν δόνακι τυφθεὶς ὁ θρασὺς ἅπας ὄφις,
Κεῖθ' οἷα θνητῶν· αὖ δὲ τύψης πολλάκις,
Ὀργάς τε κἀσθενοῦς, καὶ σφάλλει τὸ σῶμα,
Πρὸς αὐτὸν ὁρμᾶν τότ' ἠρεθισμένον.
Ὄφις δακὼν ἄνθρωπον, Αὐσονοκεράτην,
Αὖθις ἐλθεῖν τοὺς μυχοὺς οὐκ ἰσχύει,
Τῆς γῆς ἄρ' ἀγαθὸν εἰς φερέσπορον τὸν ἰκμάν.
Εἰ γὰρ αὐτὸν ὡς φονώτατον ἀχρότην,
Πικρῶς διαζῶν εἰς νομὰς ἐπαγθείους.
Ὑρὶξ δ' ἂν ἄνωθεν ἐκπέμπει τρίχας,
Ἃς ἡ φύσις γ' ἔθηξε καὶ πρὸς τὴν μάχην.
Φείξασθαι γὰρ τὸν ὦτα, βάλλει τοὺς πέλας,
Οἷον ἀπὸ νωτῶν εὐτυχῶν τις τοξότης.
Τῆς ἀσπίδος τὸ δῆγμα, δῆγμ' ἐστὶ θανάτου.

Μὴ,

Post fœtuum perfecta quam est exclusio,
Prorepit armatus sagitta scorpius:
A quo ictus ille concidit letaliter.

Lix. De Draconibus Æthiopicis, & aliis diuersi generis bestiis.

Dracones Æthiopum indigentes pabulo
Hiante captant ore flatus aeris,
Pennisque suspensos greges volantium,
Spirationis illecebris attrahunt,
Ducto superne copioso ad humum agmine,
Retrocito quos spiritu deglutiunt:
Noctuque bestias feras irretiunt,
Boues que mansuetos, gregisque principes,
Freti suarum virium valentia.
Serpens arundinis iacet percussu iners,
Ceu mortuus: quod si frequens plagam inferas,
Attollit iras, ore cœrulo emicans,
Hostemque linguis impetit vibrantibus.
Hominem feris qui sauciauit morsibus,
Cauos subire non potest serpens specus,
Quod terra fontis exigit pœnas, mala
Contaminatum cæde, sub Ioue frigido
Perferre cogens damna solitudinis.
Hystrix pilos sursum iacit, ceu spicula,
Natura quos acuit & ante prœlium.
Nam contrahens dorsum rigens, neruo velut
Intenso in hostes tela torquet cominus.
Morsu quod aspis dat, necem vulnus parit:

Ne ne, Galene, pharmacum mihi pares,
Pulsus refugit, vita iam iam deserit.
Tu profuturam pharmaci spondes opem:
Facesse, morsus est medela fortior.
Est albus, ô Hippocrates, serpens, caput,
Geritque cornibus superbus turgidum:
Qui, quem momordit, spiritum huic exterminat.
Quam morsibus paras opem letalibus?
Nulla (inquit) est: namque ad malum momentaneum,
Et quod semel cor occupauit influens,
Artis medentum nil facit solertia.
Sic ergo morbus sic tuorum dogmatum
Præscripta vincit traditorum inaniter?
Quid obstupescis hoc mali miraculo?
Seruator o cunctaris, & nectis moram?
Cum præsto sit serpentis aduersus malum,
Aut vinculum, aut ferrum, aut parare axungiam,
Aut pharmaci miscere calidi poculum.
At ipse vilem pulicis tentans opem,
(Pando medelam Pæoni non cognitam)
Illoque morsus vulneri impositio super,
Leuo dolorem, vimque morbi reprimo,
Mortisque diram exterminio formidinem.
Est, Imperator, Indiæ serpens, sua
Qui palmum adæquat longitudine, at color
Conchyliatus in profundo cernitur,
Et verticis structura tota candicat,
Ac si recens hunc lacte mulso tinxeris.

Haud

Μὴ, μὴ, Γαλλιὲ, μηδὲ φάρμακον χέῃς.
Ὁ σφυγμὸς σκιρτᾷ, ὁ ζωὴ ἐρρύη,
Καὶ σὺ ἢ τ' ἀπορεῖν ὡς ὀνῆσον εἰς φέρεις;
Ἔα, τὸ δῆγμα κρεῖττον ἐς δυσχίας.
Λύκος τις, Ἱππόκρατες, ἐς ἀκρεμὼν ὄφις,
Ἐπὶ κεφαλὴν ἢ γαστρὸς ἀνέρων φορᾷ·
Δακὼν ὅδ' ἀνδρα τῆς πνοῆς ἀπεξάγει.
Τί γνῶ ἐπ' αὐτῷ δυσφορωτέρα πέλας τόνου;
Οὐκ οἶδα, φησί· πᾶσι γὰρ ἄχρονον πάθος.
Ὅτε καθάπαξ ἔρρωσεν εἰς τὴν καρδίαν,
Ἢ τῶν ἰατρῶν σκέπη φαύλισμα κείσεται.
Ἀρ' ἡ νόσος παρῆλθε κ' τὰς σὰς ὄρας,
Τῶν ἀρ' ἀφορισμῶν εἰς κενὸν πεφασμένων;
Τί τᾶτ'; ναρκᾷς τὴν θεῖσκαν τρέμων.
Ὦ σώτερ ὀνείρ, καὶ τριβὴν ζητεῖς χρόνου;
Παρὸν κατ' αὐτὸ τ' νομῆς τῆς ἐν βάθει.
Ἢ δεσμὸν, ἢ σίδηρον, ἢ σὲ χρὴ φέρειν,
Ἢ φαρμάκου γε κύλικα θερμὴ τὴν κρᾶσιν.
Ἐγὼ δὲ λαβὼν δὴ τελῆ ψύλλαν μόνην·
Ἀπόκρυφον γὰρ σκαλύπτω νῦν λόγον·
Καὶ θεὶς ἐπ' αὐτῆς τ' λαβῆς τὸ δῆγματος,
Λύω τὸ λυποῦν, καὶ κατείργω τὴν νόσον,
Καὶ τῆς πελιδνῆς ἐξορίζω τ' φόβον.
Ἔστιν παραί τις, ὦ κρεῖττ', Ἰνδοῖς ὄφις,
Ὠι σπιθαμιαῖον μῆκος, ἡ δέ γε χρόα
Δοκεῖ φέρειν ἔξαλμα πορφύρας βαθύ.
Καὶ πᾶσι λύκης τὸ καρήατος ἡ πλάσις,
Οἷόνπερ ἀπλοῦν καὶ νεόλυτον χάλα.

Καὶ

Καὶ ζῶν μὲν αὐτὸς, ἐνδακεῖν σὺκ ἰσχύϊ·
Νωδὸς γὰρ ἐστι, καὶ ψιλὸν χοιῶ ἐαθίει·
Ἀλλὰς ὃ νυκτὸς, καὶ κρεμαθεὶς ἡμέρας,
Καθ' μικρὸν ἔτως τῷ πολιῷ τ' ἀποκείνων,
Ἰχῶρα τῶ σώματ' ἄπ' ὑγρὸν σκηπύει,
Καὶ πήγνυ' ὃ τορεῦσαν εἰς εἶδος μέλαν.
Ἄλλας ὃ νεκρὸς αὖθις ἐγχέει λιβάδας,
Αἳ δακρύων ἔχουσιν ἐρκάθου χρόαν.
Καὶ τῶνδε, βασιλεῦ, κ' φυγὼν δηπου μία,
Νεκρὸν παρόθυς τὸν πόντα δακνύϊ.
Ὁ μὲν γὰρ ἐγκέφαλ' ὁτ' σὺκ ἔχων βάσιν,
Ἐκ τῶν ἀγωγῶν τῆς ῥινὸς ἀμαρύσσει.
Τὸ σπύτονον ὃ τῆς φλοιᾶς, τῶν ὀμμάτων
Πυκναῖς τὸ λῆθην σκεδοπῶς ἀμαυρόφει,
Σπασμόν τε ποιεῖ, καὶ θερασύδειλον τρόμον,
Καὶ δακρύων ἄπλαυστον ἐκεῖθεν χύσιν.
Τὸ τοὐδρομον γοιῶ καὶ βαφῆς αὖθι μέλαν,
Ἀκμὰς ὀδωδῶν, καὶ χρονίζουσιν φλοίῳ,
Καὶ κνησμόν τε, ζ' βῆχα, καὶ θερμὸν καῦσον,
Καὶ καρδίας βρύχοντα παλμὸν εἰς φρένας.
Πατῶν δὲ ἰὸς χέρσυδρον σὺκέτι πέσει.
Κἂν ἄλλ' ὁ δ' ὗς τῷ παρελθόντος θίγοι,
Τοῖς δακτύλοις, κράτιστε, φλυκταίνας φύει.
Ὄφις δέ τις δύσθυμος ἐκ γῆς Ἀράβων,
Κτείνει φονεύσεις τ' φονεύτιμον ὀξέως·
Πλεῖ ἐν συεγμοῖς, κ' πόνης διεξόδοις,
Ὑφ' ὧν ἀμαρύσσει καὶ χιτὼν καὶ σαρκίον.
Νωδὸς γὰρ ἐστι, καὶ παθ' ἁτμ μετρίως.

Αλλ'

Haud ille viuus quempiam momorderit,
Edentulus, paſtuque viuens pulueris:
Sed nocte captum ſi quis hunc interdiu
Suſpendat, emiſſo ſubinde anhelitu,
Eructat ore ſanguinis ſimul ſerum,
Coagulum quod in nigrum tandem coit.
Defunctus idem guttulas ſtillat alias,
Quæ lacrymas præ ſe ferunt iuniperinas:
Quarum vnicam, o Rex, ſi quis hauſerit bibens,
Perenne potat ilicet ſilentium.
Tunc namque vis omnis cerebri languida,
Per narium cauos meatus diffluit:
Malique vis intenta, luminum quod eſt
Hinc relliquum, diuortiis peruerſum agit:
Cietque ſpaſmum, audaciamque cum metu,
Et abſque fletu lacrymarum flumina.
Quod autem initio profluit per ſe nigrum,
Auget dolores, & facit tabeſcere,
Tuſſimque calido cum caro, & prurigine,
Cordiſque palpitationem procreat.
Qui Cherſydrum conculcat, extemplo perit.
Quod ſi quis auſit admouere dexteram
Læſo, repente puſtulis expullulat.
Ignauus eſt ſerpens Arabibus, illico
Qui mortis auctorem viciſſim interficit
Vel ſibilis, vel ſpiritus afflatibus:
Quibus & amictus & caro diffunditur.
Nam dente caret, nec ictibus nimis nocet.

Eſt

Est flumen, Indus nomine, haud ignobile,
Purpureus in quo legitur, vt ferunt, lapis,
Serpentium fugans genus suffitibus:
Ceu rosmarinus, atque calamintha foliis;
Densæque viticis liquor salutifer.
Humore qui perfusus ignes concipit,
Idemque ventilatus æstum reprimit,
Fumique nidorem dat incensus grauem,
Grauidæque labefactat onus alui feminis,
Sanatque damna morsuum facillime.
In flumine Indo nascitur sepricubitus
Vermis, figuram præferens teredinis,
Qui dentibus binis, gerit quos vnicos,
Animalque, lignumque, lapidemque conterit.
Latetque flumine abditus: sed si bibat
Ripis camelus, torridusve sole bos,
Iumenta subrepens profundo corripit.
Hunc si quis ad solem in caput suspenderit,
Aduersus hostes colliget flammam humidam.
Incendii sator ille namque mortuus,
Ceu succinum, de naribus stillat adipem.
Cuius rigata guttulis ligna, illico
Ardent vt igni: quin & hic muros liquor
Perrumpit ictu fulminis potentius.
His & liquoris Indiæ rex ignibus,
Absumit vrbes arduas incendio,
Tributa prorsus quæ recusant pendere.
Districtus ictu si quis est phalangii,

Torpet,

Αλλ' εἰς τὸν Ινδὸν τ' πόταμὸν ἐκεῖ μέγαν,
Ἔστι τις, ὡς λέγουσι, πορφυρᾶς λίθος,
Ὃς σκιδνᾷ τὰς ὄφις αὖᾶ φύσει,
Ὡς λιβανωτὸς, ἡδὲ καλαμίνθη χλόη,
Καὶ πυκνόφυλλος ἄγνος ἐψεκασμένος.
Καὶ γίνεται πῦρ εἰς χεῖσαν ἰκμάδα.
Ῥιπίζεται δ', καὶ τὸ θερμὸν ἀμβλυνῶ,
Δέρμασι τε καπνὸν πυρπολέμενος βρύχ.
Καὶ πᾶς γυναικὶν ἀδρανὴ δρᾷ τε βρέφη,
Καὶ δεῖγμα δεινὸν ἄμαρᾶς αἰατέκτ.
Πλεῖ εἰς τ' Ινδὸν πίτυραν σκώληξ μόνος,
Ὃς ἐστιν ἐπταπήχυς εἰς ἤθους πάχος·
Ζῶον δὲ πᾶν, κ' ξύλου, ἀλλὰ καὶ λίθον,
Ὀδοῦσι δυσὶν, Αὐσονάρχα, σωτρίβει.
Καὶ κρύπτεται μὲν, εἰ δ' πᾶς ὄχθης πίνοι
Κάμηλος, ἢ βοῦς, ἐμφρυγεῖσα τῷ πηγῇ,
Ἥρπασε δὴ τὸ κτῆνος ὑπανερπύσας.
Τεῖνον δέ τις κύμβαχον ἐξάψας βρόχον,
Ὑγρᾷ κατ' ἐχθρῶν δύτυχῶν ἔγνω φλόγα.
Καὶ γὰρ ὁ νεκρὸς ἀνθρακοῦς ἢ πυρφόρος
Ηλεκτροειδὲς ἐκρινὸς λείβει σέαρ·
Οὗ κ' σαλαγμὸς ἐγχεθεὶς ὑπὸ ξύλων,
Ἔφλεξεν ὡς πῦρ, εἰς δ' τεῖχος ἐκ λίθων,
Ὀξὺς κεραυνὸς, καὶ νεφῶν πολὺ ὑρέθη.
Τάτῳ δ', βασιλεῦ, τῷ πυρὶ τῆς ἰκμάδος,
Ινδῶν βασιλέες πυρπολοῦσι τὰς πόλεις,
Αἰ μησὶ' ὅλως εἴκουσι δασμὰς εἰς φέρειν.
Δεδηγμένος δέ πού τις ἐκ φαλαγγίου,

Νάρκᾳ

Νάρκᾶ τε βασιλεῦ, καὶ κλονεῖται, καὶ τρέμει·
Καὶ ψύχει μὲν τ' μελῶν τὰς ἀκρίδας,
Συστέλλει δ' ἡ τῶν φλεβῶν ἡ θερμότης. 110
Ἐμοὶ δὲ χυμὸς, ἀλλὰ καὶ πᾶσα βρύχων·
Ἔστι δ' παθῶν ἰσχυρὰν ὠταλγίαν,
Ὀρθοῖ τὸν αὐλὸν τῆς ψυχείσης ἰκμάδος.
Τέτακε δ' πᾶς ἄδηκτος εἰ μόνον θίγοι,
Πάντων μεζόχων τ' παθῶν ἐστερρέει. 115
Ἔστιν δ' καὶ ῥαξ ἐκ γονῆς φαλαγγίων,
Ῥαγὶ σαφυλῆς ἐμφερὴς, καὶ μικρόπους·
Κτείνει δ' γοργῶς, Αὐσονάρχα, τὰς πέλας,
Πλήσασα τῷ σώματί γε χαρος ἐκ μέσης.

Περὶ ἀραχνῶν.

Εὐμήχανον δὲ τῶν ἀραχνῶν ἡ φύσις,
Καὶ παρθένας νικῶσα λεπτοδακτύλους·
Τὰς γὰρ ἀπαγεῖς αὖτ' ἰκμάδας τ' ἐγκάτων,
Ὡσπερ μίτους νήθουσι κερκίδος δίχα.
Κύκλους σταιρόντες δέ τ' ἀλληλενδέτους, 5
Τὰς αὐτιλήψεις ὀργανοῦσιν ἐντόμους.
Βρόχοισι παχυτέροις δ' τὰς κύκλους τισὶν
Εἰς ἀέρα κρεμοῦσιν, οὐκ οἶδα ὁπόθεν.
Ἀφίσασι γὰρ πᾶσαι τὸ μέσου βάσις,
Τῷδε φιλοτεχνήματί γε σωτηθμένη· 10
Καὶ κλέπτει μὲν ἡ λαβὴ τ' κλωσμάτων·
Ὑπαίθει δὲ γὰρ ἡ τοσαύτη λεπτότης·
Στηρίζεται δ' τῆς ὑφῆς ἡ πυκνότης,
Εἰς τὰς ἀραιὰς τὸ κενοὺ σφεικλάσης.
Μύαγρος δὲ, καὶ κώνωψι, καὶ κρυψιπέροις, 15

Ἐντετα-

Torpet, tremitque corporis succussibus,
Extrema membrorum occupante frigore,
Calorque venarum simul retunditur,
Et vomitiones excipit conuulsio,
Et acer aures occupat post hæc dolor,
Et inquietus inguen arrigit tumor.
Quod si quis illæsus manum det saucio,
Fit illius statim dolorum particeps.
Phalangiorum Rhax satus propagine,
Acino est similis vuæ, pedesque habet breues:
Occidit autem proximos celerrime,
Ore impetens, quod ventre sub medio est situm.

lx. De Araneis.

Araneis natura perquam industria est,
Vincens puellarum manus argutias.
Nam ventris humores superuacaneos
Ceu fila nent, textoris absque pectine.
Et implicantes orbium volumina,
Aduersa sublegunt iis subtegmina.
Sed liciis hinc densioribus plagas,
In aere appendunt, nec vnde conspicor,
Seiuncta cum sit omnis a medio basis,
Quæ fulciat mirabilem operis fabricam.
Et staminum fallit ligamen lumina,
Subtilitatis sub dio discrimine.
Firmatur autem densitas subtegminis,
Raras in ambientis oras aeris.
Muscis, culicibus, & id genus volantibus,

Intensa

Intensa nectens fraudulenter retia,
Quod incidit, ieiuna pascit hoc famem,
Vitamque degit haud quietis indigam.
Suspensa centro, cassibusque prouidens,
Ne fila rumpat, orbiumque dissuat
Nexus retortos flaminis vis irruens.
At viperarum more, matricida fit
Partu, doloris non ferens molestiam.

lxi. De Moribus Indicis.

O Imperator, si quis, Indus caunacas
Sermonis vsu patrii quos nuncupat,
Mucrone grauidam tentet aluum murium,
Mox palpitantem viscera intra repperit
Fœtum, hocque dissecto inuenit rursus alium,
Satum propinqui seminis ceu germine.

lxii. De Bobus retrouersus pascentibus.

Indum rogabam decolorem, ex Africa
Solis sita sub ignibus, qui venerat:
Dic eia, quî gramen retro tondent boues
Istic, apricis congregati in saltibus?
Quia (inquit) ante quæ pedes sunt, haud vident,
Quod latitudo cornuum incumbens super,
Antica non permittat ipsos cernere.

lxiii. De Vipera.

Circumplicatus compari mas vipera,
Postquam peregit nuptias suauissimas,
Dira peremtus cæde coniugis iacet.
Namque vxor iram clam tenens, amplexibus

In mu-

Ἐντεθαμένον θήρατρον ἀρεχνης φέρων,
Ἐκ τῦ παρεμπίπτοντος ἀπλῶς ἐσθίει.
Καὶ ζῆ κρεμαστὸν καὶ φιλήσυχον βίον,
Τὸ κέντρον οἰκῶν, καὶ σκοπῶν τὸ δίκτυον,
Μὴ νῆμα ῥαγῆ, ϗ τὰ κύκλῳ συμπέσῃ,
Πνοῆς παρολκαῖς ἐκλυθέντα σωτῆνος.
Ἐξ ὠδίνων ϗ γίγνε ϗ μητροκτόνος,
Τὰς τ' ἐχιδνῶν ἐκμιμέμενος τόκους.

Περὶ μυῶν Ἰνδικῶν.

Ἐκ τῶν μυῶν, κεράτισε, τ' καναθάνων,
Οὕτω γὰρ ἐκ φαρυγ Ἰνδὸς ἂν λέγοι,
Κύοσαν εἰ τέμοι τις εἰς τὼ γαστέρα,
Εὑρεῖν σκεπτὸν ζῶν καὶ σφαδάζον τὸ βρέφος.
Ῥαγῶ ϗ τῦτ, δείκνυσιν ἄλλο βρέφος
Ὡς ἐκ τῶ θαπτέρματος ὠργανωμένον.

Περὶ ὀπιθονόμων βοῶν.

Ἰνδόν τινα, βασιλεῦ, μελάγχροων ἠρόμην,
Ἐκ Λιβύης ἥκοντα τῆς παραλίας,
Πῶς τὼ πόαν κείρουσιν ἐξ ὀπιθίας,
Βόες παρ' ὑμῖν εἰς νομὰς ἠθροισμένοι;
Ἐπεί γε, φησὶν, ἐχ ὁρῶσι τὰ πρόσω.
Τὸ γὰρ πλάτος κεράτων ὕπερθ' ἐγκείμενον,
Τῆς ὄψεως τὼ δυνάμιν αὐτοῖς ἀμβλυνῷ.

Περὶ ἔχε.

Ἔχις ϗ θερμὸς πρὸς πλακοῖς τῇ συζύγῳ,
Καὶ τὸν τέως ἥδιστον ἄρ' ἀνύσας γάμον,
Κεῖται φονευθεὶς ὑπ' αὐτῆς ἐρασθείας.
Τάττε σὼ ὀργῇ λαμβανόντως ἐχομένης,

Σοβαρόν τ' ἐκείνου σκτερμόσης αὐχένα.
Πλὴν ἀλλ' ὁ μὲν πέθνηκεν, ἡ δὲ νηῦν κύει.
Μεθ' ἣν μικρόν τιν' αὖθ' τὰ βρέφη χρόνον,
Τὴν μητρικὴν ῥήξαντα νηδὺν ἐξέδυ.
Μὴ γοῦν τελμώρηκε τῷ φυτουργόρῳ;
Ἔχις δὲ καὶ μύραινα σων Δαζετίων·
Ὁ μὲν θεὸς αὐτὴν τῆς ὀπῆς ἐξερπύσας,
Ἡ δὲ θεὸς αὐτὸν σκ ῥοῆς ἀνηγμένη.
Καὶ πρὶν δ', Βασιλεῦ, σων θραμεῖν εἰς τ' γάμον,
Ἐμεῖ τὸν ἰὸν ὡς γλυκὺς ὁ νυμφίος,
Καὶ τὸ συζυγικοῦ πᾶς ἰὸν ζυγίαν αὖθις ἀν.
Παρακαλεῖ θεός γε λέκτρα τὴν ἐρωμένην·
Καὶ ἣ παρ' ἀμφοῖν σων τελεσθέντος γάμου,
Ὁ μὲν, τὸν ἰὸν αὖθις ἀνιμήσατο,
Ἡδεκτ' τῆς γῆς θᾶττον ἐρπύζας ἔδυ,
Ἡ δὲ θεὸς ὑγρὰς ἀπενήξατο τρίβους.

Περὶ τινων μεγάλων ἰχθύων.

Πρηστὶς, κελὸς, ζύγαινα, πάρδαλις, λέων,
Καὶ φύσει λοπὴ, κητῶν μέγιστος ὀρέθη.
Εἰσὶν δὲ νωθρὰ τῷ φέρειν ὄγκον βαρύν·
Καὶ φωτὸς ἰθύνοντος ἐσερημένα,
Ἡγουμένους ἔχουσιν ἰχθῦς τῶν τρίβων·
Ἅτε κατέπιν τέμνοντα τ' ῥοῦν τὸν μέγαν·
Παζάσε δ' ὑδτὶς περοῖς τῶν σωνόμων,
Ἡ δὲ θεὸς σωκύμα λοπὴ ἄρ' ἀντιτυπία.
Χαίνουσι, καὶ λάπουσι καθάπερ οἱ κυνες,
Ὡς ἂν τὸν ἐσμὸν σκροφῇ τῶν ἰχθύων,
Καὶ τὴν παρεμπίπτουσαν ἀφθόνως ὕλλαν.

Τάτων

In mutuis morsu viri caput occupat.
Illoque prægnans ipsa fit demortuo.
Sed paululum post fœtus adolescens
moræ,
Materna rumpit exiturus viscera,
Letum satoris ecquid vltus fortiter?
Muræna amore & vipera ardent mutuo,
Hæc ex latebris ad puellam prodiens,
At illa fluminis relinquens alueum.
Sed ante iungant quam vicissim gaudia,
Sponsus venenum vomitione reiicit,
Ac illicis canore sibili, vocat
Iugalis ad lecti cupitam munera.
Ambobus expletisque post libidine,
Virus resorbet vipera quod eiecerat,
Subitque terræ protinus cauernulas:
At humidas muræna tranat semitas.

lxiv. De quibusdam magnis Piscibus.

Prestis, aries, zygæna, pardalis, leo,
Interque cetos physalus grandissimus,
Cum mole vasti sunt inertes corporis:
Cursumque dirigente cassi lumine,
Pisces per æquor præuios habent sibi.
Qui fluctuum retro secantes impetum,
(Aduersa pinnis namque pars consortium
Pulsatur ingruentis vndæ cominus)
Hiant, canumque more lambunt, piscium
Vt glutiant examen, & quod affatim
Immane victus in barathrum proruit.

Horum vel vnus, vt Theophraſtus refert,
Surſum profundo ſi feratur gurgite,
Heu quanta ſurgit fluctuum vis eminus,
Tellurem aquarum montibus cooperiens.

lxv. De Delphine, cum inſertione de Leone.

Delphinus ille piſcis obuiam ruens
Nautis ſecundo hos prouehit ſpiramine,
Adremigansque ouat ratem præmittere.
Auramque nauibus ſecundam nunciat;
Cum deflui fluctus ſupina aſpergine,
Gratam ſuis ſpumam ciet tripudiis.
Nec ſiſtit vllo motionem tempore,
Nec cum ſoporis grata carpit munera.
Tunc namque ſublatus profundi gurgite,
Prono per æquor ore ſummum ſterni-
tur,
Ipſumque mole deptimente corporis,
Expergefactus ad ſolum appulſu, maris
Ad ſummitatem emergit imo tramite.
Leo ſeneſcens ſimiam ſi deuoret,
Non hac Galeni malit auxilium ſibi,
Ætate pollens & vigore, hoc pharmaco.
Delphinus ægrotans marinæ ſimiæ
Paſtu medetur ſanitati perditæ.
Et cum gemellos nixibus det femina
Delphis, propagatura ſtirpem ſangui-
nis,
Amore natos intimo complectitur.
Nam præit illis in periculi metu,
Dum quæ ſalutem pandat afflictis via.

Cumque

Τάτων ἢ καὶ ἓν, ὡς Θεόφραστος λέγει,
Εναρραγῆ πρὸς ὕψος ἐκ τῦ πυθμένος,
Παπαὶ κλύδων πρῶωθεν, ὡς ὄντος γνόφου,
Καὶ χέρσος ὑγρὰ, καὶ κινυμένης λόφος. 15

Περὶ Δελφῖνος, μὴ παρενθήκης πρὸς λέοντος.

Ιχθὺς ὁ δελφὶς, ἀλλ' αὖ ἴδοι ναυτίλος,
Σκιρτᾶ πρὸς αὐτὸς, καὶ ἀφυστῶν ἀσμένως,
Καὶ συμπαίζει, καὶ προπέμπει τὸ σκάφος.
Αὔραν ἢ τῷ πλῷ σωτικὴν προμηνύει,
Καὶ μετρίας δὲ κύματος ὑπόλιαν χύσιν, 5
Ἥδιστον ἀφρὸν ἐκδιδοὺς τῶν ἁλμάτων.
Ἔχων ἢ τὴν κίνησιν εἰς πάντα χρόνον,
Εἰ δή τι μικρὸν καὶ καθεύδει τὴν φύσιν,
Ὅσῃ δ' ὑγὺς ἀναδὺς ἐξ ἀδήλου πυθμένος,
Κᾆπαγ καθ' ὑγρῶν ἐκπαγεὶς ὅλῃ σώματι. 10
Καὶ τῦ βάρους αὖθις ὁρμῶντος κάτω,
Κραθεὶς ὑπ' αὐτῦ γε καθ' ἁπαξ τῦ δαπέδου,
Ανατρέχει πρὸς ὕψος ἐκ βάθους πάλιν.

Λέων μὲν αὖ πίθηκον εἰ χηρῶν φάγοι,
Πρὸ τῦ Γαλλικοῦ δεξιοῦται τὴν φύσιν. 15
Καὶ γὰρ ἀνηβᾷ καὶ σφέλαι τῷ φαρμάκῳ.

Καμὼν δὲ δελφὶς ἐξοπίζει τὴν νόσον,
Ὅταν φάγοι πίθηκον ἰχθὺν ἀφροῦντος.
Τοκὰς ἢ δοιοῖν ἁρπάζει φιλοτέκνως,
Ἡ δελφὶς ἡ θήλεια, τὰς ὠδῖνας χάριν, 20
Ἔδειξε τὴν φύσιν φιλόστοργον πάνυ.
Προέρχεται γὰρ ἐν μεγίστοις κινδύνοις,
Ἕως ἂν ἢ γε δυνάμεις αὐτὰς ἐξάγῃ.

Παρὸν βιοῶν δὲτ' ἐις νομὰς ἀκινδυνους,
Ἠδ' ὀθνεῖς αὐτὴρ ἐπὶ τῷ νηπίῳ,
Εἴ τις ἁλιεὺς ἦτοι τεμὸν ῥίψας βέλος,
Ἢ τρίχα πλεκτὴν, ἢ νενησμένον βρόχον,
Ἀνεῖλεν αὐτὸν γλυκιῶν τῆ πορθμίδι.
Τρέφει δ' ἡ καὶ χάλκεον λύκῳ τὸν τόκους,
Προθεῖσα μαζοὺς ὡς λέχω παιδοτρόφος.
Δελφὶς δὲ ληφθεὶς ἐντελὴς τῷ δικτύῳ,
Τέως μὲν ἡσύχασε πλὴν τύχην φέρων,
Καὶ τὰς παρεμπιπλουσας ἰχθῦς ἐφίων·
Ἐπεὶ δ' τῆς γῆς ἥψατο ψαύσας μόνον,
Τὸν κύρτον ὀθνεῖς ἐκτεμὼν ἀπηλλάγη.
Αὐλοῦ τυχὼν δ', ἢ σεσηθεὶς βραγχίων,
Ἔμεινε πάντας ἀλιεικώτερος γόους.
Πνοῆς γὰρ ὁλκὴν ἐνλαβεῖσαν τοῖς πόροις,
Παρακεκατῶν καθάπερ αὐλὸς τοξότης,
Τινάσσει μὲν, ὡς ἐκ πέρον βέλος·
Ὑπερᾴλεπται δ' πλοίμου παντὸς σκάφους.
Ἡδὲ φιλόμουσός ἐστιν ἡ τούτων φύσις,
Καὶ θέλγεται μὲν εἴ ποτ' ἐς ἀκοὴν λύρας,
Βδελύττεται δ' τὰς κενοὺς αὐθις κτύπους.
Προνήχεται δ' τ' κατ' αὐτὸς παγμάτων
Ὁ τῶν νέων ὅμιλος, αἱ δὲ μητέρες,
Ἐξῆς μετ' αὐτούς. παῖς δ' ἡλυτέραις πάρα
Ἰδοι τις αὖ φάλαγξα πυκνὴν ἀρρένων,
Φρερῶν, ὁπαδῶν, ἀραγῶν, ἐκτερμάχων.

Περὶ τρώκτου.

Τρώκτης δὲ χαλκῆο, βασιλεῦ, παλιντόμου

Σοφοῖς

Cumque ipsa possit aleam extra degere
Discriminis, cum filio capitur lubens,
Si forte iactu sauciantis fuscinæ
Piscator, aut reti, aut retortis funibus,
Comprendit ambos applicans nauem freto.
Nutritque fœtus lacte, præbens vbera
Lactantis infantem in modum puerperæ.
In retia actus fert quiescens paullulum
Delphinus aduersas procellas casuum,
Ac piscium incidentium esu pascitur:
Sed litus vbi se contigisse percipit,
Ruptis sagenæ vinculis elabitur.
At fistulam gerens, carensque branchiis,
Genus animantium omne vincit saltibus.
Poris represso namque flatu spiritus,
Vibrat per vndas corpus, vt sagittifer
Impellit incuruis sagittam cornibus,
Malosque saltu nauium superuolat.
Et Musicæ est natura amans, & dulcibus
Mulcetur inprimis lyræ concentibus,
Vanosque abhorret audiens vocis sonos.
Viam per vndas cum secant, his prænatat
Iuuenum manus, sequente matrum cominus
Turba, virumque feminas cernas prope
Turmam subire præsidum, satellitum,
Ducumque qui claudunt agmen nouissimum.

lxvi. De Trocta.

Hami, Imperator, Trocta se curuamine

Subducit, artis singulari machina,
Vnci in aciem sursum ruens ad lineam.
Quod si molestum æs expuens reiecerit,
Voti ecce compos arripit cursu fugam:
Sin fallat ausus, lineam morsu occupat,
Re comprobans nomen, quod habet a vulnere.
Sin funium nexus nequit præscindere,
Quos tortuosa colligant volumina,
Motu valens ad impetum conuertitur:
Pollere saltu namque fertur concito:
Aes donec adrasum, excidensque, liberet
Piscem prehensum, sectione lineæ.
Sui coacta multitudine agminis
Troctæ, ruunt in segregatum a proximis
Delphinem, eumque morsibus, ritu canum
Hinc inde adorti, dentibus conuellicant.
At ille discerptus repugnat acriter,
Secumque tollens helluones pendulos,
Currus suis est hostibus miserabilis.
Dirimente tandem prœlium sed tempore,
His se quietis gratia retro ferunt,
Delphinque conuiuis relictis, propriis
Quos pauit ipse carnibus famelicos,
Discedit haud lætus dolore vulnerum.

lxvii. De Scaris.

Quis incidentes in sagenæ vincula
Videns scaros, amoris œstro percitos,
Conspexerint si feminam captam mares,

Σοφαῖς ἑαυτὴ μηχαναῖς ἐπεξάγει·
Ἐπεί γ' αὐωθεῖ τὼ βολὼ πρὸς τὸν βρόχον.
Καὶ μὲν τ' λυπαῦ δ' χερῶς ἀποπίσω,
Ἰδοὺ νικητὴς, κ' δρομεὺς, καὶ γυνάδας.
Εἰ δ' οὖ, ἀφιστᾶ τοῖς ὁδοῦσι τὼ τρίχα·
Καὶ γὰ ἔχ' τὼ κλῆσιν ἐκ τ' τραυμάτων.
Εἰ δ' οὐκ ἐφικτὸν ἐκπεμεῖν τὸ σωδέον,
Τοῖς αὐθελιγμοῖς τῆς πλοκῆς ἐσφιγμένον,
Χωρεῖ πρὸς ὁρμὰς ἀκρατῶς πανικτρίας·
Φασὶ γὰ αὐτὸν ἀλλικὼ ἔχ' φύσιν·
Ἕως ὁ χαλκὸς εἰς κενὸν διεκπίσῃ,
Τομῇ τ' ἰχθυῶν δ' τελεῖ πρᾶξεζας.
Τρώκτας ἢ συχνοῖς δ' φυῶς ἠθροισμένοις,
Τρί πεζα δελφὶς ἐκφαγὼς τ' σωνόμων.
Εὐθὺς γὰ αὐτῷ συμπεσόντες ὡς κυῶες,
Ἐνῆψαν ἀπειξ εἰς τὸ σῶμα τὰς γνύς.
Ὁ δ' ἀπαραχθεὶς τῆς τομῆς ἀνερράγη,
Καὶ δίφρος οἰκτρὸς ἐξ ἀνάγκης δ' ρέθη,
Λησταὶς κρεμαστὺς τῆς τρεφῆς σωνεξάραις.
Τοῦ δὲ χρόνου λύσαντος ὀψὲ τὼ μάχλω,
Οἱ μὲν πάλιν γ' ὤχοντο ῥαισώνης χάειν·
Ὁ δὴρ φυγὼν δ' τὰς διώκλας ἀσμένως,
Οὓς αὐτὸς εἰσίασεν ἐκ τ' ὧν σωρκίων,
Πρὸς τὼ ἑαυτ' συμφορὴν ἀπηλλάγη.

Περὶ σκάρων.

Τίς δ' τ' ἀγεληδὸν συμπεσόντας τὰς σκάρας
Εἰς πλεκτὴν ἀμφίβληστρον ἐξ οἴστρᾳ βλέπων,
Θῆλυ ὅτ' ἴδωσ' ἀλᾶσαν ἄρρενες σκάρον,

Ἔξον παρελθεῖν ὁρμιᾶς μιᾶς δόλον,
Οὐχ εὗρε τῷ ζιῷ ἐγκρατῶς διδασκάλους;
Ἡδὺς ἔρως ὢν ἐκπυροῖ τὴν καρδίαν,
Εἰς πᾶς ἐν ἀκμῇ φλεγμονὰς τῷ σαρκίου.
Τὸ σωίνομον πλὴν αὖ ἄλοὺς ἴσως μάθοι,
Παρεγκρατῶς δυσιν εἰσρυέντες ἀθρόοι.
Καὶ πολλάκις γ' ἀφῆκαν αὐτοὶ τ' φίλον,
Ὁδοῦσι πυκνοῖς ἐκτραγόντες τὸν βρόχον,
Καθάπερ ἢ αὐτὰς ἰσορεῖ τὰς αἰθίας,
Ἀνὴρ ἰδὼν τὶς τὰς νομὰς τ' ἰχθύων.

Περὶ κεφάλου.

Ποῖος ἢ τὸν κέφαλον δὲ ἰχθὺν, αὐξάναξ,
Ἐναυονδον ὁρῶν εἰς τὸ σωίνομον ῥύος,
Ἐξ ὅπερ ἀδὴν ἀδὲ φαῦλον αὖ φάγῃ,
Εἰ μὴ σεσηπὸς καὶ πεκείμενον τύχοι,
Γαστρὸς πυρεᾶς ἐ κρατεῖν ἐκμανθάνει;
Σιτούμενος γὰρ τὴν λάβροχον πᾶαν,
Ἀρκοῦν ἔχει τὸ δεῖπνον ἐκ τ' εἰκότων.

Περὶ γλαύκου.

Ὁ γλαῦκος ἰχθὺς, ὡς πατὴρ παιδοτρόφος,
Ὅταν πεὶ τὴν νῆξιν ὀρῴωδοῦν ἴδοι,
Ῥοφεῖ γε χαλὸν ἐκ φυγῆς τὸ σκυμνίον,
Καὶ τ' δέους λήξαντος, αὖεμεῖ πάλιν.
Τὸ δὲ, πεσελθὸν τῆς πυρᾶς τῶν ἐγκάτων,
Ἐκ παγωγῆς ὑπεαγεῖ ζῶν ἀατόρου.

Περὶ κυνός.

Κύων ἢ τὸν σκύλακα παρεόντος δέους,
Ἐξ ἀιχμῆς ἀνεῖλεν εἰς τὴν γαστέρα.

Πάλιν

Cum præterire lineæ possint dolos,
Hos continentiæ magistros non habet?
Quorum libido blandiens cor ustulat
Ætatis in vigore, carnis æstibus.
Gregalium si forte quem captum vident,
Consortium denso genus adest agmine,
Nec raro amicum liberant ab hostibus
Admorsione queis tenetur funium.
Quod Anthias facere similiter, prodidit
Qui piscium instituta cognouit probe.

lxviii. De Capitone.

Nam quis, quis, o rex, piscium, Cephalum, in genus
Amoris intuens colentem fœdera,
Quorum nec abiectum quidem comederit,
Nisi putridum, vitæque cassum lumine,
Ventri imperare non didicerit prodigo?
Satur palustri graminis nam pabulo,
Haud lautius requirit illo prandium.

lxix. De Glauco.

Glaucus timore percitum quem viderit
Inter natandum, ceu parens natos alens,
Absorbet ore catulum hiante, dum fugit;
Metuque desinente rursus euomit.
Quem prodeuntem Solis in lucem, parit
Expers secundæ seminis productio.

lxx. De Cane.

Canis marinus, cum quis imminet metus,
Recipit in aluum per pudenda paruulum.

Qui

Qui deinde rursus editus, postquam exuit
Formidinem, genus ad propinquorum
natat.
Alit canes, galeumque, centrinemque, aqua
Fecunda ponti; alitque spelęum simul,
Quibus caput, caudæque medium, cernitur
Hamis acuti armatum vtrinque spiculi.
Quod si quis horum, in cassium incidat
plagas,
Vitale lumen cogitur relinquere.
At ceteri spe prędæ amicæ feruidi,
Dolum frequentes aduolant ad insciam.
Quos retibus piscator implicitos trahens,
Canum reportat diuites in cymba opes.

lxxi. De Melanuris.

Ferunt Melanuros, genus timidissi-
mum,
Cum temperatis vnda ponit fluctibus,
Vt rite declinent dolos venantium,
Vitamque lucrentur, profundo se abdere:
At cum tumescit æquor Euris concitum,
Legitque vela piscator madentia,
Labi per vndas ceu natantes subere,
Haud esculenta respuentes sordida.

lxxii. De Spongia.

Est æquoris fœtura mira, spongiam
Quam nauitarum filii, Rex, nuncupant:
Animæ haud quidem expers illa, sed nec san-
guinis:
Et rara cum sit, perforataque fistulis,
Petræ recondens sustinet se tegmine,
Ne fluctuum vis ingruens hanc auferat.

Quod

Πάλιν δέ τ' αὖτὸς ἀναπεχθεὶς ἐκμητρόθεν,
Ἐνῆξατ' ζῶν εἰς τὸ σωύνομον γῆνος.
Τρέφει κιώας, γαλεόν τε, κεντρίνην θ' ἅμα,
Ὁμοῦ ἢ καὶ πηλαῖον ἡ θάλαττά σοι.
Οἷς πλὴν τε κεφαλῆς, καὶ τ' ἦ κέρκου μέσον,
Ἐν ἑκατέραις ὥωλισεν αἰχμῆς ἡ Φύσις.
Ἀλλ' εἰς μὲν αὐτῶν ἐμπεσὼν τῷ δικτύῳ,
Πρὸς πλῆθος πλῆθει ἐκδιάζεται τρέχει.
Οἱ δὲ τροφῆς δοκοῦντες εὑρεῖν τὸ φίλον,
Χώρᾳσι κοινῇ πρὸς τ' ἄγνωστον ὄλον.
Ὃν ὁ σχασὴς δικτύου ἐξελκύσας,
Ὅλον κωπικὸν ὑπισυγκομίζει τῷ σκάφει.

Περὶ μελανούρων.

Φασὶν τὸ δειλὸν τῶν μελανούρων γῆνος,
Ὅταν μὲν ἡ θάλαττα σωφρόνως ἔχῃ,
Θηραλικοὺς μὲν εὐφυῶς φεῦγον δόλους,
Ὡς ψυχοκερδῆ τ' ὄντα βυθὸν διατρέχει.
Ὅταν δὲ χάμὼν εἰς τὸ ῥεῖθρον ἐμπέσῃ,
Καὶ πᾶς τις ἁλιεὺς δυσφερῆ πρὸς πλῆθος ζάλῃ,
Ὡς ἂρ ὑπὸ φελλοῦ τὰς ῥοὰς διατρέχει,
Καὶ πάντα δίπνειν τ' νομῆς πεφυγμένης.

Περὶ σκόμβρου.

Κύημά τι, κεράστης, τὸ πελάγους ξένον,
Ὃ σκόμβριον καλοῦσι παῖδες ναυτίλων.
Οὐκ ἄψυχον σῖ' σωῦ, ἐδῆ' ἅμοιρον αἵματος,
Μανὸν δὲ, καὶ ζῶν, καὶ πολύτρητον τέφας,
Ἐπηλυγασθὲν εἰς κάλινδήθραν λίθου,
Πρὸς τὰς ἀγωγὰς καρτερεῖ τῶν ῥευμάτων.

Εἴ που

Εἴ που ἢ πρεσπέσῃ τι τῶν ἐδωδίμων,
Ζῶον τι λεπτὸν ἄλλο παρεὸν ὡς φύλαξ,
Ταύτῃσι προσωθεῖ τὴν δυσείσθητον φύσιν.
Ἡ τὸ πρόσιον τοῦ ἡσυχῇ προσλαμβάνει·
Ηδὲ καθάπερ ξυμπατεῖ πυκνοῖς τοῖς πόροις,
Δειπνεῖ γὲ, βασιλεῦ, τὴν βορὰν παραυλίκα.
Οταν δέ τις τοτ' ἄνθρωπος ἐκτίμυειν θέλοι,
Τὸ ζῶν τὸ νεκρὸν ἢ Ποσειδῶν τ' ἔκος,
Οἶδεν πρὸ θυρῶν συμφορὰς ἀποκρύφους.
Τὸ μὲν γὰρ ὠθεῖ τῇ βολῇ σωφρόνως,
Καὶ τὰς πόρους ἔσφιγξε, καὶ κατεσκάλη,
Τῇ τῆς πλατυτῆς τετριγὸς πρεσιόσῃ.
Αλγεῖ ἢ πικρῶς ὁ σφαγεὺς τὴν καρδίαν,
Εως τὸ λυπεῖν τῆς λαβῆς ἀποστάσῃ.

Περὶ δράκοντ'.

Ιχθὺς μὲν ὑγρὸς τῆς θαλάσσης ὁ δράκων,
Τὴν δ' οὐκ κεφαλὴν τε, τὰς φολίδας τε, τὰς γλύφας,
Καὶ τὰς διαυγεῖς ἀσπαρὰς τῶν ὀμμάτων,
Ἐκεῖνος αὐτὸς ἐστὶ τῆς γῆς ὁ δράκων.
Οὗ καὶ τὸ κέντρον ἡ φύσις τῷ φαρμάκῳ
Ἀσπὸς πέλασον ἔδοξεν ἰχθυοπόνοις.

Περὶ φυσάλου.

Εἰς τὴν ἐρυθρὰν ἐστὶν ἰχθὺς ὁ μέγας,
Εγχωρίοις φύσαλος ὀνομασμένος,
Ανείδεος μὲν τῆς κεφαλῆς γε τὴν πλάσιν,
Ἔχων δέ πνα δὴ κόλπον εἰς τὴν γαστέρα,
Σμάραγδον αὖ ἔοικε τὴν χρόαν,
Ὡς ἀπὸ πυγμῆς ἀδρανοῦς πεπλασμένου.

Εντεῦθεν

Quod si esculenta rimulis forte incidant,
Animalculum quod his subest, custos velut,
Languentem in illa sensuum vim suscitat,
Vt per pororum quos habet foramina
Conferta passim, ceu per os sumat cibos;
Quibus fruens, ô Imperator, vescitur.
Petris eandem si pares auellere,
Propago Neptuni illa viuens mortua,
Occulta sentit imminere pericula.
Nam protinus se contrahens inuoluitur,
Constringit arctis & poros complexibus,
Quod imminet timore leti percita.
Multumque piscator laboris deuorat,
Donec reuellens implicatam liberet.

lxxiii. De Dracone.

Maris Draconem quem vocant, est humidus.
Squamas, caput, malas, & oculorum faces
Pellucidas huic oppido simillimus
Est ille, terræ qui incolit specus Draco.
Natura cuius spiculum haud innoxium
Fecit veneno, piscium occisoribus.

lxxiv. De Physalo.

Est piscis haud magnus rubro sub æquore,
Quem Physalum indigenæ vocant cognomine.
Haud capitis est in eo figuram cernere,
Quendam sed imo ventre sustinet sinum:
Quem quis videns, smaragdum forte duxerit.
Adeo ille non impressus alte visitur,

Sed

Sed oris est tamen atque luminum loco.
Se deuorantis ille rumpit viscera.
Si quis prehensum forte contrectauerit,
Inflatur humida intumescens phlegmone,
Quali tumore carneum monstrum solet
Inflari, aquas extra ad solum si ieceris.
Namque vuidos proiectus in campos maris,
Vita recepta mox aquis supernatat,
Ceu bulla, vel vesica, vel rarus globus.
Est & apud Indos piscis, haud longus, niger;
Viuus profundo delitet qui gurgite,
Ad vsque mortem: namque solum mortuus
Emergit enatans, velut pinus leuis.
Quem si quis vndis extrahat, nece illico
Procumbit ipse. quid venenis est opus?

lxxv. De Crocodilo & Trochilo aue.

Crocodilus vndas dum secat, scite natans,
Hiante vasta gutturis voragine,
Turbam cruentam colligit hirudinum.
Ad litus ergo prodiens e flumine,
Proiectus istic solis aspicit iubar,
Hiansque contra pandit ignes luminis,
Sinus genarum, o Imperator, concauos:
Cum parua quædam auis, Trochilus nomine,
Rostrum inserens illius in fauces probe,
Hinc sanguisugas strangulantes extrahit.
Feraque gratum sentiente hinc commodum,
Indemne præmii caput loco refert,

Nil

Εντεῦθεν ἀθρεῖ, καὶ πλατύνεται τὸ σῶμα.
Φαγὼν μὲν οὖν τις τέτον, δύθυς ἐρράγη·
Λαβὼν δὲ χέλυν, καὶ ψαύσας μόνον,
Τὸν ὄγκον ὑγρᾶς φλεγμονῆς ἐξετρύπα,
Καθάπερ αἰολοδείρης τὸ σιρκώδες τέρας,
Ῥιφὲν κατ' γῆς ὃς ἐχούσης ἰκμάδα·
Πλὴν τέτ' ἀπολυθὲν εἰς τὸ ῥεῖθρον, αὖθις ἄναξ,
Αὖθις τ' ἀναζῆ, κ' πρόσθερχεται πάλιν,
Ὡς πομφόλυξ, ἢ κύστις, ἢ σφαῖρα ξένη.
Ἐστὶν παρ' Ἰνδοῖς κ' βραχὺς ἰχθὺς μέλας,
Ὃς κρύπτεται ζῶν, εἰς τὸ τ' ῥεῖθρον βάθος,
Ἕως τελευτῆς. τηνικαῦτα γὰρ μόνον,
Ὁ νεκρὸς ἀνέπλευσεν καθὼς κοὐφη πίτυς.
Ὁ γοῦν τ' ἰχθὺν τῆς ροῆς ἐξαρπάσας,
Παραυτὰ ἀπέθνηκε. τί δεῖ φαρμάκων;
Περὶ κροκοδείλε κ' τροχίλε ὄρνιθος.
Ὁ δὴ κροκόδειλος νήχεται μὲν δύσκολως,
Ἀνεὶς δ' χανδὸν εἰς τὸ κῦμα τὸ στόμα,
Βδελλῶν φορητὸν ἐξ ἐκείνου συλλέγει.
Διαβὰς δ' ἐκεῖθεν εἰς τ' ὄχθον ἐκπόρου,
Πίπτει δ' κατ' γῆς κ' βλέπει τὸν ἥλιον,
Ἡδὲ χαίρουσα πρὸς τὸ φῶς κ' τὴν ζέσιν
Τοὺς τ' γνάθων, κρέατιστε, κολπώδεις τόπους.
Ὄρνις δέ τις τροχίλος ὀνομαζόμενος,
Τὸ ῥάμφος αὐτῆς δύφυῶς ἐπὶς φέρων,
Τὰς αἱμοποτίδας κ' θλιβούσας ἐξάγει,
Τέτε πρᾴως ἔχοντος εἰς τὸ συμφέρον·
Καὶ τὴν γε κεφαλὴν αὐτὶ μισθὸν λαμβάνει,

Μηδὲν κακὸν παθόσαν ἐκ τῶ ἠελίω.

Περὶ Ιχνεύμονος.

Ιχνεύμων ὃ πρὸς ἁλέων ἠπάγμένος,
Βοᾶ τὰ λαμπρὸν ὁ τροχίλος ἐνθάδε,
Ηδὲ Δρυνίς ἁ τὸν βεαδὼ πρὸς τὼ μάχλω,
Παίων κατ' αὐτῆς τ' ρινός, καὶ θαρρύνων,
Καὶ μηδὲ μικρὸν ἠρεμεῖν ἀπιτρέπων.
Ὁ ὃ πρὸς ὀργὴν ὡς τὸ πῦρ ἀπίζεων,
Αἱρεῖ τὸν ἐχθρὸν εὐχερῶς, καὶ συμπίνει.
Ὅλον γε μὲν ἕτοιμον ἰχνεύμων φέρων,
Χωρεῖ κατ' αὐτῆς εὐγλωῶς τῆς ἀσπίδος.
Πηλῶ γὰρ ὑγρῶ τὼ δορὰν καλαχέλυσας,
Τὸ δῆγμα θαρρεῖ κ' κρατεῖ πρὸς ἑρπύζας.
Ὕδωρ ὃ τῷ σώματί τε πολλάκις φέρων
Κροκόδειλος ἔτος πλάμος ὢν Νείλου τρέφει,
Εγχεῖ μεταξὺ λαθαίνοντος τῶν τρίβων,
Ολιθαίνω' ἀὴ ὡς τὰ κτείνει· ὁ ὃ τρέχει,
Καὶ ταῦτα δειπνεῖ συμπατῶν τῷ βορβόρω.
Καὶ τὰς ὕδωρ ἥκοντας ἀρύειν θέρος,
Τέχνη τε φυσικῆς ἐλλοχᾶ πανουργίας.
Εἰς φρυγανώδη γὰ καλύπτει σκέπω,
Καὶ λαθαίνων πρόσισι, καὶ ἀμβλέπει,
Ηδὲ κᾷ μικρὸν χάτνιῶν συλλαμβάνει.
Πειρώμ' δ' οὖν ὁ πορεὺς τῶν φιλάτων,
Τὰς δ' παχας μὲν, κ' θρασεῖς, καὶ δυσμάχους,
Εὐθὺς γ' ἀπ' ἀρχῆς εὐγλεῶς δήπου κρίνει·
Τὰς ὃ πρὸς ὁρμὰς θρασικὰς νωθεστέρας,
Ὡσμή γε φυσικοὺς, ἀλλ' ἰσόπλους ἐκτρίβει.

Οὗτος

A bellua nil regulus passus mali.

lxxvi. De Ichneumone.

Impressionem moliente Ichneumone
Aduersus hostem, regulus sonos ciet,
Somnoque crocodilum ad ineundum prœlium
Exuscitans, irritat ictu narium
Crebro, quiete nec sinit segnem frui.
At ille sæuis æstuans præcordiis,
Hostem expedite tollit, atque strangulat.
Instructus armis Indicus mus, aspidem
Inuadit, vltro conferens illi pedem.
Namque humido se proluens prius luto,
Audacter ictus spernit hostis irritos.
Quem Nilus vndis educat septemfluus
Crocodilus, oris haustu aquas inferciens,
Profundit eius semitas aspergine,
Vt incidens subuertat his lapsans pecus.
Quod ipse protritum luto, accurrens vorat.
Quin & sub æstum haurire qui parant aquam,
Irretit artis callida solertia.
Nam frondium sub tegmine hic reconditus,
Clam proripit se, prospicitque conuenas;
Quos appropinquans comprehendit mordicus.
Facto periclo procreator seminis,
Quotquot rapaces, impigros, & strenuos,
Ignobili non iudicat satu editos:
Quos contra inertes arguit socordia,
Discerpit vt suspectum & alienum genus.

Soluſque brutorum, gena quæ ſubtus eſt
Fixa, mouet ſubinde ſupremam, cibos
Cum deuoratos conficit molaribus.

lxxvii. De Merulis.

Amare turpem rumor eſt Merulas maris
Vitam, voluptatique prorſus deditam,
Ceu barbarorum amoribus turgens genus,
Et igne coniugum æmulo perurier,
Quas viſitant, cum tempus inſtans partuum
Doloris, aluo pignora eniti iubet.
Namque haud in vndis deſerunt ſtructos toros,
Quos excauator litoris, ſcit erutis
Formare petræ callidus cauernulis.
Quin & cibum qui ſuppetat puerperæ
Nido incubanti, conuehunt venatibus:
Ne quis relictis appropinquans cunulis,
Aut occulens ſe terreat natos recens,
Aut diſſipans permiſceat cubilia.

lxxviii. De Boue.

Quid? quod mare educat bouem, magnum ſatis,
Cœni tenacis in luto qui gignitur,
Sed piſcium neſcit ſequi prædas iners.
Piſcantium idcirco ſtruens turbæ dolos,
Dat ſeſe in altum mole vaſta corporis,
Inſtarque tecti ſe per vndas porrigens,
Quem prendit hoſpitem, recuruus deprimit.
Ille impedito ſtrangulatur ſpiritu,
Suique paſcit corporis cadauere

Hoſtem

Οὗτος γέ τοι, κρείττισε, τῶν ζώων μόνος,
Τῷ μὲν κάτω πήγνυσι, τῷ δ' ἄνω χύνει
Κινεῖ θαμινὰ, τῷ τροφῷ θλῶν τὰς μύλας.

Περὶ κοσύφων.

Τὰς κοσύφας δέ φασι τὰς θαλαττίας,
Ποθεῖν τὸν αἰχρὸν καὶ φιλήδονον βίον,
Καθάπερ ἀβρὰς τε καὶ σφεληγῶντας βαρβάρας,
Καὶ ζηλοτυπεῖν, κἢ ζητεῖν τὰς σωφρόνους,
Ἁλόχων θ' ὅπως ἂς ὅταν ὠδίνων χρόνος
Εἰς φῶς προελθεῖν ἐκβιάζῃ τὰς τόκους.
Τὰς γὰρ καθ' ὑγρῶν οὐκ ἐῶσι παιδοτρόφους,
Ἃς εἶδεν ἀκτῆς ἐγκοπεὺς Δημυλύφου,
Τοῖς ἐπιναγμοῖς ἐνδιδούσης τὸ λίθος.
Πλεῖν κ' ἀφθηρῶσιν ἐκ τῶν μετρίων
Τροφὰς νεαλεῖς ταῖς λεχοῖς ἀφ' ἑστίας·
Μή τις γ' ἐπελθὼν τὰς κενὰς διεξόδους,
Ἢ συσκιάσῃ, καὶ πλοήσῃ τὸ βρέφος,
Ἢ ἀφόρους τε καὶ ἁλίκτυα συγχέῃ.

Περὶ βοός.

Ἔχει δὲ καὶ θάλασσα βοῦν δή που μέγαν,
Ὃς πίπτει μὲν εἰς ἰλὺν πεφυρμένην,
Ἰχθῦς δ' ἐρεῶν εἰς τροφὴν οὐκ ἰσχύων,
Τὸν γοῦν φονεύει τὴν ἑλοχᾶ τῶν ἰχθύων.
Ἐνάλλεται γὰρ ταῖς ῥοαῖς αἰθερώσους,
Καὶ τὴν ἀμφίπυλον κεῖθ' ἑκτείνας στέγην
Κυρτῶν ἑαυτὸν, καὶ κατείργων τ' ξένον.
Ὃς ἄγχει μὲν τῆς πνοῆς πεφεγγμένης,
Ἑᾷ δὲ νεκρῶν ἐμφορεῖσθαι λίψαίνων

Τὸν βοῶ τὸν ἐχθρὸν, τ̀ μελάγχροον, τ̀ φάγον.

Περὶ Σαργοῦ.

Ὁ σαργὸς ἰχθύς ἐστιν εἰς οἶστρον ζέων·
Διψῶν τε φωτὸς, καὶ σιτούμενος πόας,
Οἰκεῖ πρὸς ἀκτὰς παγγενὴς ἠθροισμένος,
Ὅπου λάσιος ὑγρολάξυτος λίθου,
Τῶν ἡλιακῶν ἐμφορεῖται λαμπάδων.
Φιλεῖ δ' ὃ καὶ τὰς αἶγας ἀρρήτῳ σχέσει.
Καὶ γὰρ ὠδάθεῖ γλυκιῶν τῆς ἐκνόμους.

Περὶ πολύποδος.

Βορώτατον δ' ὃ καὶ πανοδρον τῷ φύσιν,
Καὶ θερμὸν εἰς κίνησιν ἀφροδισίων,
Τὸν πολύποδα βλέπων ἀεὶ θαλάσσιον,
Αὐτοκράτορ, πέφηνα τῆς ἀπωλείας.
Ὅταν γὰρ ἡ θάλαττα δεινόν τι βρύχῃ,
Καὶ πνεῦμα πυκνὸν τὸν βυθὸν διατρέχον
Τὸ ῥεῖθρον ὑψοῖ, καὶ κροβεῖ, καὶ συγχέῃ,
Θήρας ἄγων ἄγευστον ἐνταῦθα χρόνου.
Αὐτὸς ἑαυτὸν τοὺς πολυκάμους πλέκω θίσει.
Τροφῆς δ' ὅδε τυχὼν ὁ φθορεὺς ἀλλοτρίας,
Ὅταν τ' ἔχῃ τὸ ῥεῖθρον κατιὸν χύσιν,
Τόγε δαπανηθὲν εἰς ἀνάπλασιν φύει.
Καὶ τ̀ μὲν ἐχθρὸν, εὐχερῶς αὖ ἐκφύγοι,
Πρὸς ὄψιν αὐτῷ γλυκιῶν τὸ λανθάνον.
Δεδραγμένος γὰρ τῆς πεπιεσμένης ὕλης,
Ἡμιειμεν ὑπερεῖχε μορφὴν ἡ φύσις,
Ὡς δοκεῖν ἐκεῖνο τὸ ξύλον τυχὸν,
Ἢ τὸν παρόντα λίθον ὀφθῆναι μόνον.

Προκεί-

Hostem voracem atro colore præditum.

lxxix. De Sargo.

Amoris œstro Sargus ardens æstuat,
Sitiensque lucem, herbæque pastu victitans,
Litus colit stipante multitudine:
Qua rupium diuisa aquis distantia,
Solis repletur permeante lampade.
Sed & capras infanda amat libidine,
Ad quas propinquans aduolat præ gaudio.

lxxx. De Polypode.

Cunctis edacem & callidum præ piscibus,
Acrique amoris æstuantem incendio,
Qui Nerei frequentat vndas, Polypum,
Monstrum videns stupesco non explebile.
Nam fluctibus cum feruet æquor concitum,
Ventusque vesanus profundum permeans
Attollit vndas, perque turbat flamine:
Conchyliorum haud tunc vacans venatibus,
Fame prementeipsus sibi cirros edit.
At pabuli facta voraci copia,
Cum strata subsidunt procellis æquora,
Reformat instaurans, quod absumsit fames.
Haud ille difficulter hostem effugerit,
Aspectui quod fallat incautum offerens.
Prehensus escam corripit dum pendulam,
Mutat colorem lege sub loci suum:
Vtipse lignum referat, quod contigit;
Aut esse saxum, quo moratur subdolus.

Quin deminutis destitutus viribus,
Amoris œstro, ceu stupore percitus,
Iacet, moramque temporis post pauculi
Se præbet ipse deuorandum piscibus,
Quos visceri immergebat ante colligens.
Parit facillime, breuique plurimos,
Natatque vitam non agens durabilem.
Cum frigoris bacchatur inclementia,
Sudumque ridens eminus prospexerit,
Freto relicto, gentis & commercio,
Repens vt anguis exit in terræ solum.
Petraque tunc reperta in os prouoluitur,
Manens amica Cynthii sub lampade.
Gaudetque quamuis arborem conscendere;
Quod se tenenti fructibus facillimum est.
Idemque rutæ sternitur contactibus,
Iacetque motionis expers illico.

lxxxi. De Lupo.

Hiante fusus ore per lacum lupus
Capit squillas, nil moratus aculeos.
Gula sed istis intumescente ictibus
Extinctus, ingluuiæ luit pœnas nece.

lxxxii. De Murœna.

In rete cum piscator artibus doli
Murænulam forte egit, o rex Auso-
num,
Pertuso aquam se haurire nescit dolio.
Elapsa namque per foramen paruu-
lum,
Secum cohortem liberat sodalium.

Προκείμενον δ' οὖν τῷ παρεῖσθαι τὸν τόνον,
Ἐκ τῆς ωξὶ τ' οἴδρον κτενίζ τ' ἀποπληξίας,
Ἐκ τᾶτ' ἔπτα, καὶ βραχὺς τρίβη χρόνος,
Προῆλθ' ἑαυτὸν, ἐπὰ τ' καρκίνον,
Οὓς ἤθιε πρὶν ἐλλοχῶν καὶ συλλέγων.
Τίκτ' ἢ ῥᾶσα, κ' βραχεῖ πολεῖσα χρόνῳ,
Καὶ νήχε' ἢ ζῶν διαρθμηνον βίον.
Ὅτ' ἦ δε χειμὼν, ψυχεός τε δριμύτης,
Καὶ μειδιῶσαν ἔτος αἰθρίαν ἰδοι,
Ἀφεὶς τὸ ῥεῖθρον, κ' τὸ σωνόμον ἦθος,
Ἐξεισιν εἰς τὴν χέρσον ἕρπων ὡς ὄφις.
Καὶ πέτραν ὑρὼν, κ' παθεὶς ὑπὸ ῥόμα,
Ταῖς ἡλίου τότ' ἐγχρονίζει λαμπάσι.
Δένδρου τε παντὸς ἂν ὑπεβαίνειν θέλη,
Καὶ τᾶτ' τότῳ ῥᾶσον εἰς ἕρμα τεύξης.
Ἀψάμενον αὖ ἢ πηγαίου τὸ θηρίον,
Κινήσεως ἔρημον ὑθὺς ὑρέθη.

Περὶ λάβρακος.

Λάβραξ ἢ χανδὸν ἐκπεφάσας τὸ ῥόμα,
Καρδὸς αἰρεῖ, ὡς τὰ κέντρα μὴ βλέπων.
Τέτοις ἢ τᾶ Φάρυγ@ ἐξωθηθέτος,
Θνήσκει τροφῆς ὄλεθρον ὀξὺ δρέπασας.

Περὶ μυραίνης.

Ὅταν ἁλιεὺς δέτ' ἐκλινάξας τὸν δόλον,
Ὑποπάσῃ μύραιναν, Αὐσονοκράτορ,
Εἰς πῆθον ὅγ' ἀντλῶν ἀγνοεῖ κεκλασμένον.
Ἡ μὲν γὰ ἐνθένδ' εὐθὺς ἀπὸ μετρίου πόρε,
Διεξέδυ σώζουσα καὶ τὰς σωνόμους.

Ὁ δ' βλέπων ἔσηκε τὸν βρόχον μάτην.

Περὶ σηπίας.

Πανοδργος ἐστὶ τὴν φύσιν ἡ σηπία,
Τῶν ἁλιέων κλέπτουσι τὴν κακουργίαν.
Εἰς ῥεῖθρα γάρ τ' ἐμεῖ μέλαν τὸ σφαγμάτιον,
Καὶ λαμβάνει τὴν ὄψιν ἐνδυζανόφορον,
Καὶ τέρπεται θηρῶσα τὴν σωτηρίαν.
Ἀλλὰ σκόπ' μὴ ζῶσαν εἰς χεῖρας λάβοις.
Ἀλλ' ἢν δ' αὖ φθάνοι τις, ἐκ πείρας βλέπων
Ὀδόντας ὀξεῖς εἰς ἀπόκρυφον στόμα,
Καὶ δῆγμα πικρὸν ἐξιοῦ πεφηγμένον.

Περὶ τευγόνων.

Ἰοῦ δ' μεσαὶ καὶ φθορᾶς ὀξυδρόμου
Τῶν τευγόνων τὰ κέντρα τῶν θαλαττίων·
Οἷς ἢ τεθηλὸς ἐὰν ἀμυχθῇ δενδρίον,
Μαραίνεται, ζῆν οὐκέτι δύναμιν ἔχον.

Περὶ ἀλώπεκος.

Τὴν κερδαλῆν δέ φασι τὴν θαλαττίαν,
Τοῖς ἐγκάτοις ἄγκιστρον εἰς δεδεγμένην
Σοφῶς ἑαυτὴν τῶν ἄπ' ἐξ ἔνδον σρέφειν,
Ὡς ἰμαλισμὸν σηπεικῶν ὑφασμάτων·
Ὡς αὖ ὁ χαλκεὺς ἐμπαγεὶς διεκπίσῃ.

Περὶ ἰχλίδων ἢ λαγωοῦ.

Φύει μὲν ἡ θάλασσα τὰς ἰουλίδας,
Ἔστιν δὲ φαυλότατον τὸ σὴ ἰχθύων γένος,
Καὶ τὰς ἐν ἀκταῖς μᾶλλον οἰκοῦσιν λίθους.
Δειναὶ δ' λυπεῖν τὰς ἐν ὑδροθηρείαις,
Ὅταν κατ' αὐτὰν εἰσρυῶσιν ἀθρόαι.

Γεγευ-

At ille frustra stans sagenas aspicit.

lxxxiii. De Sepia.

Est versipellis Sepiæ & vafra indoles,
Piscantium qua callide eludit dolos.
Atrum cruorem nam vomens, pontum inficit,
Caliginemque induta visus eripit,
Partaque sic ouat salutis copia.
Sed tu caue viuam in manus vt sumseris,
Quin potius alius te prior, probauerit
In ore acumen dentium recondito,
Pestemque morsus tabidam venefici.

lxxxiv. De Pastinacis.

Madent veneni pestilentis vulnere,
Quę Pastinacis sunt marinis spicula.
Queis saucia germinans arbuscula
Marcescit, arefacta siccis frondibus.

lxxxv. De Vulpe.

Vulpeculam fert fama alumnam Nerei,
Hami receptis viscera intra nexibus,
Inuertere vomitione sese callida,
Ceu vestis inuerti solet holoserica,
Nimirum vt æris vncus infixi excidat.

lxxxvi. De Iulidibus & Lepore.

Fert Amphitrite Iulidas sub æquore,
Genus natantum, quod venenis affluit,
Amatque scrupos & latebras litorum,
Damnum inferens graue, in mari piscantibus,
Denso prementes impetunt quos agmine.

At piſcium quemcunque deguſtauerint,
Inſuauis vt ſit eſui, cauſam ferunt
Oris veneno, quo refertæ ipſum imbuunt.
Quod ſi quis hunc ignarus aluo inferciat,
Affert dolorum ſæua ventri tormina,
Ceu qui marinum neſcius leporem vorat.
Terreſtris ille non refert imaginem,
Haud cochleæ diſpar carenti tegmine.

lxxxvii. De Perſeo.

Quem Perſea vocant, is ſimilis eſt Anthiis,
Vel rectius lupos refert imagine.
Cuius caput ad aluum vſque rubram, cingulis
Eſt aureis videre diſtinctum palam.
Satum Diona iudicant hunc fabulę:
Natantium que quodlibet vincit genus
Mucrone dentium, ſimulque audacia.

lxxxviii. De Pinna.

Genus oſtreorum eſt Pinna, quæ plicis domum
Hiantibus recludit, in qua conditur,
Per aquaſque fuſa porrigit carunculam,
Quæ corpus ambit molle, caſſum lumine.
Quo Męna ſi decepta credula aduolet,
Conuictor eius atque cuſtos pinnoter,
Illam admonet morſu leui carunculæ.
Hæc monita pandit amplius ſinum, irruens
Hoc implicatur Mæna non ſat prouida.
Pinnæ quod humidum effluit de viſcere,
Qui fulgur æquet, fit lapillus lucidus;

Sed

Γεγευμέναι δέ τινος αἴσθ' ἰχθύος μόνον,
Ἄβρωτον ἀπέφηναν τότ' αὐτὸν σθένος.
Ἰᾶται γὰρ αὐτῆς ὠλῆρες ἐστὶν τὸ σῶμα,
Κἂν τις τ' ἰχθὺν ἀγνοῶν ἐπεσθίοι,
Στρόφους ὀδυνῶν ἐσιᾶ τὴν γαστέρα,
Ὡς κἀ λαγωὸν εἰ θαλάττιον φάγοι.
Πρὸς γὰρ τὸν ἐκ γῆς ὠὸν ἐναντίως ἔχει,
Καὶ γυμνὸς ἔτος ἐστὶ μικροῦ κοχλίας.

Περὶ Περσέως.

Ἰχθὺς ὁ περσεὺς ἐμφερὴς τῆς ἀνθίας,
Μᾶλλον δὲ τῆς λάβρακι τῆς βορωπίτης.
Ὃς ἐκ κεφαλῆς εἰς ἐρυθρὰν γαστέρα
Ζώναισι χρυσοῦς ἀντίκρυς ἀγλαϊσμένος,
Τιός τε μυθικῶς Ἀφροδίτης ἐκρίθη.
Πλωτῶν δ' ἠπείρων δυσμενῶν καλιχύτ,
Ὁδοῦσι μακροῖς κἠ τομοῖς πεφαγμένος.

Περὶ πίννης.

Τῶν ὀστρέων ἓν ἐστιν ἡ πίννη γένος,
Ἣ τοὺς φορήτας ὠδανεσμένη πλύχας
Κεῖται καθ' ὑγρῶν, κἠ ποθ' ἁλὸς σαρκίον,
Ἐκ τῶν ἑαυτῆς μαλθακῶν ἐντοθίων.
Ὅταν δὲ μωμὶς ποτὲ ἀπατηθεῖσα δράμοι,
Καρκῖνος ἄρ' αὐτῇ συμβιῶν ποτ' ἐγίσας,
Νύττει μετ' αἰδοῦς τοῖς λαβαῖς τὸ σαρκίον.
Ἡ δὲ τὸν ἐχθρὸν κέχηνεν, ἡ δὲ ποτ' ἐνέδρᾳ,
Καὶ τοῖς λαθοῦσι δισπύχοις ἁλίσκεται.
Ὑγρὸν ῥυὲν στομάχου δὲ τῆς πίννης ἄπο,
Εἰς ἀσπαπῆς ἔλαμψιν εὑρέθη λίθος.

Κινά-

Κινήμενος δὲ τῇ καθ' ἡρχθείσῃ ζέσῃ,
Εἰς μαρμάρυξιν ὀργανοσθμῳ μαρμάρῳ.
Πίννη ἢ ποιεῖ καὶ τειχῶν βλάσην ξένιον,
Ὡς ἐξ ἀερηχῶν συμφυῶν τ' ἐγκάτων.
Ἧς ἡ φεραυγὴς ἢ χλιδῶσα λεπτότης,
Ξανθοῖσι πλοκμοῖς ἐνδεθεῖσα παρθένων,
Σπαργῶντας αὐτῆς μαστροπεύει νυμφίους.
Ἐξοσρακωθὲν εἰς ὃ δ' ἐκμιλὲ τὸ σέμνος,
Ἐξοσρακίζειν οἷδε καρκίνου φύσις.
Οἱσρέμενος δὲ κινησμοναῖς ἀποκρύφοις,
Ἐκεῖνος ὀργᾷ πανσαχῇ τροφῆς χάριν.
Ογκούμενος δὲ ἢ πλησμονὴ τὴν γαστέρα,
Σοφῶς ὑποστᾷ τ' καλύπτρας τὰς δέσεις.
Τῷ θρύμματος γοῦν ἐκπεσόντος αὐλίκα,
Νοσῶν ὁ μυνὸς, ὑπαθὴς δὲ εὑρέθη,
Μένει τροφῆς ἄγευσος εἰς πλεῖον χρόνον.
Πηγνύμενος αὖ ἢ τῇ δορᾷ τῇ πρὸς φάτνῃ,
Τροφὴν ἔχει τὴν ψάμμον ἣν εὗρε κλίνην.
Ὅταν καλῶς δέ τ' ὀσρακωθῇ τὸ σέμνος,
Εἰς πάντα χωρεῖ τὴν τροφὴν παρεκλέγων.

Περὶ μυός.

Θαλάττιος μῦς πρὸς φυὲς φέρων δόρυ,
Καὶ δή τινας σώματος ἄπ' ἀκμὰς ὡς βέλη,
Χωρεῖ πρὸς ἰχθῦς, Αὐσοναρχα, δυσμάχους·
Καὶ τὰς σιγὴν δ' ὀνῆσις αὐτὸν ἀτρέμα,
Γοργῶς ἁλσπῶν ἐκ πλοκὰς τῶν δικτύων,
Καὶ μέμφεται μῦς τὰς αὐύδρους ἐν σκότῳ,
Οἳ ζῶσι πικρῶς, κἂν συλῶσι τὰς ψίχας·

οὓς

Sed vnionis induit tandem iubar,
Vis promouentis si caloris appetat.
Quin & pilorum pinna germen byssinum
Fert, stamine haud araneorum discrepans.
Cuius nitor, subtilitasque, cirrulis
Addit puellarum venustatis decus,
Lenocinandis perquam idoneum procis.
Natura cancrum marcidam deponere
Testam, magistra docuit haud incallida.
Oestro ciente nam penitæ pruriginis,
Mouetur vndiquaque, victus gratia:
Ingurgitatione que aluum turgidus,
Disrumpit arcta tegminis ligamina.
Sic inuolucris ergo decidentibus,
Nudus laborans (quippe morbo obnoxius)
Os abstinet gustu cibi diutine.
Mox integer recente pelle, vescitur
Præsenti arena, qua iacens lecto vsus est.
Sed glutinato rite rursus tegmine,
Prorepit ipsum pabuli quo fert amor.

lxxxix. De Mure.

Gerens adnatam mus marinus lanceam,
Et prodeuntium ore tela cuspidum,
Cum bellicosis miscet arma piscibus.
Nec persequentum nexiles horret plagas,
Dissuta morsu lina soluens acriter.
Terræque mures qui cauernis delitent
Irridet, ægre mica quos surrepta alit;

Quos stridulus felis, tabella, funium
Nexusque tollunt, atque lardi portio.

xc. De Mugile.

Mugil sereno blandiente sidere,
Egressus in litus relinquit æquora,
Sub erutique dormiens specu aggeris,
Cælo ruente, mox aquas rursus subit,
Campis furentis haud procellæ obnoxius,
Natale postquam se recepit in solum.

xci. De Apuis.

Est Apuis mater lutum, est lutum pater:
Petras cauatas incolunt quæ callide
Secum ferentis cuncta flaminis metu.
Nec pabulo quo nutriantur indigent,
Linctu refectæ mutuo consortium.

xcii. De Mullo.

Natator est Mullus, gulæque prodigus,
Rebusque gaudet admodum male olentibus,
Fruiturque laute sordibus cadauerum.
Quod indicat nomen, quotannis ter parit.

xciii. De Echeneide.

Oculis tuenti vilis est piscis, probe
Quem cognitum quis æstimet validissimum:
Fœtus abortum nam coercet mortuus,
Ventisque sistit impetus ferentibus
Nauis citatos, huic inhærens mordicus,
Nautasque dextro gratulantes flamine,
Lugere versas protinus cogit vices.

Οὓς ϗ̀ χαλῆ τρίζουσι, ϗ̀ πολὰξ, ὁ βρόχος,
Καὶ παγὶς ἐξέτριψε, ϗ̀ βραχὺ σέαρ.

Περὶ κεστρέως.

Κεστρεὺς ἡ λαμπρᾶς μεσόγειος αἰθρίας,
Ἔξεισιν εἰς τὸ χέρσον, ἐκλιπὼν χύσιν.
Επὶ χώματος δ' ἐφυπόων τότ' εἰς βάθος,
Ἂν ἐκβραχθῇ, ὡσεὶ τὸ ῥεῖθρον αὖ τρέχει.
Ελεύθερος ζῶν γηγενοῦς ἐπωφελὴς,
Φυγὰς γ' ἐπ' αὐτῷ εἰσρυεὶς τ' πατρίδα.

Περὶ ἀφυῶν.

Μήτηρ ὁ πηλὸς, ϗ̀ πατὴρ τῷσιν ἀφύαις,
Αἳ νοσεῖ χῶς οἰκοῦσι τὸν κοίλους λίθους.
Δεδοίκασιν γὰρ τὰς φορᾶς τῶν πνευμάτων.
Τούτων ἑκάστη ϗ̀ τροφῆς ὀλίγ' ἐτράφη,
Τῆς συγγενοῦς τὸ σῶμα λιχμησαμένη.

Περὶ τρίγλης.

Τρίγλη ἡ νηκτὸν ἐστι ϗ̀ λίχνον φύσει.
Καὶ γὰρ φιλεῖ τοῖς κακόσμοις ἐκτόπως,
Καὶ τοῖσι ῥυπαροῖς ἐντρυφᾷ θνησιδίοις.
Ἄπαξ ἡ, καὶ δὶς, ἀλλὰ ϗ̀ τρὶς αὖ κύοι.

Περὶ ναυκράτου.

Εστίν τις ἰχθὺς ὠτελὴς μὲν, εἰ βλέπεις·
Εἰ δ' ἡ κρίνοις, κρέπτος· εἰ δὲ λαμβάνοις,
Νεκρὸς Γαλλῶσ εἰς γονὰς ἀποστρόφους.
Τὸν μὲν γὰρ ἀάγωγον ἐξ αὔρας δρόμον,
Εἴρξαι πεφυκὼς εἰσδακὼν τὴν ὁλκάδα·
Καὶ τοὺς πέως ἄδοντας ἐκθυμηδίας,
Στυγνόν τ' πενθεῖν ἐκβιάζει ναυτίλους.

Κἂν μή τις αὐτόν γε καταδῦς ἁπτηον τέμῃ,
Ὀδοξατηθὲν ἀ δραμεῖται τὸ σκάφος.
Τῶτον τὸν ἰχθυῶ, Αὐσοναρχα, Ναυκρατῶν
οἱ ναυλοχοὶ καλοῦσιν ἐκ τῦ πράγματος.

Τέλος.

ΠΡΟΣ-

Quem ni quis vrinator ocius secet,
Cursum carina sustinens nil promouet.
Hunc, Imperator, Naucraten nautæ vocant,
Naues tenenti ex re indito cognomine.

FINIS.

AVCTARIVM
IOACHIMI CAMERARII.

1. *De Cicadis.*

MVSIS amicus, arbiterque carminum
Süauium si non cicadam carmine
Dicat, probrorum fugerit qui crimina?
Cicadę amica iungitur cicada, amans
Cognationem stirpis atque sanguinis.
Simulque ramis insidentes arborum,
Concinna pangunt cantuum modulamina
Vibrante pinna, quæ modorum est organon,
Cietque discordem soni concordiam.
At feminis stridٍent mares silentibus,
Cumque arua findit torrida sol lampade,
Suis & ipsi arbusta rumpunt questibus.
Sed tempore hiberno latent reconditæ,
Terræ recessibus sub abditis cauæ:
Queis prodeuntes rursus, æstas cum redit,
Glomerantur ad consueta cantus munia.
Roris liquentis guttulas cibos habent,
Nec germinum fructus, nec herbarum exedunt.
Et quis adeo repertus est nefarius,
Auem vt Pieridum comprehensam manderet,
Tam paruulam, quæ præter est vocem nihil?

Hirun-

ΠΡΟΣΘΗΚΗ

ΙΩΑΧ. ΤΟΥ ΚΑΜΕΡΑΡΙΑΔΟΥ.

Περὶ Τεττίγων.

Τέττιγ' ἀμνημόνευτον ἰὼ Μούσαις φίλον,
Λιγυρῶν θ' ἑταῖρος ἀσμάτων ὦθάκ τ' ἔχῃ,
Ὄνειδος ὅπως ὡς ἂν ἐκφύγοι κακόν;
Τέττιξ μὲν οὖν τέττιγα σὺν αγελάζεται,
Ἀκαπῶν ξυμαιμον ξυγγενῆ τε τῇ φύσει·
Δένδροις ἐφιζόμενοι ἠ λειμῶνι μέλος,
Κοινὰ θ' ἵεντες εὖ ξυναρμονὲς ὄπα.
Ὑμὰν δὲ λεπτὸς ἐστιν ᾠδῆς ὄργανον,
Δι' ἧς ἐκεῖνη φθέγγεται συμφωνία.
Σιγᾷ θ' ὁ θῆλυς, πᾶς θρόος σφ' ἐς ἀῤῥένων.
Καὶ τῷ μὲν ἡλίῳ φλέγοντι τὰς γύας,
Τότ' ὀξυμοδὲ ἐκεῖνοι ἠχηέσσαν.
Χρόνῳ δ' χάμωνος καλύπτοντ' ἐν χθονὶ,
Κοιλωμάτων που τῆσδ' ὑπόκρυφ' ἐν φωλεοῖς·
Τῷ σφ' αὐαδυόμενοι κεῖθ' ἀγείρονται θέρει
Εἰωθότ' αὖθι πρὸς νόμον τερπισμάτων.
Τροφὼ σφ' ἔχουσι τὰς δρόσου ῥανίδας μόνον,
Βλάπτοντες ἔρνους ἐδεν ἢ πόης φυτόν.
Καὶ τίς πόθ' οὕτω δύσερις τοσοῦτον αὐόσει,
Μουσῶν ὃς ὄρνιν συλλαβεῖν τε, καὶ φαγεῖν,
Ὧδ' ἐξίτηλον, ὅτα τ' ᾠδὲν ἢ βολὴ;

Ὅπερ ἀσεβὲς φῦλον πιεῖ χελιδόνων.

Περὶ μυρμήκων.

Τίς τὰς ὦ μυρμήκων ἱκανὸς ἄρ' ἐπφράσαι
Οἰκονομίας τε, καὶ ὡς ἀσκοῦσας βίᾳ;
Τίς δ' αὖ ὑπερβαίη γε τὴν φύσεως τόδε
Μικρὸν κάτοπτρον παμμεγίστων πραγμάτων;
Ἐν ᾧ γ' ἁπάσης ἔμφασις ἀρετῆς ἔνι,
Φιλότητος, ἠδὲ τῶν πόνων κοινωνίας,
Φρονήσεώς τε, καὶ δικαιοσύνης ἅμα,
Σωφροσύνης τ' ἐγκρατείας ἐξόχως φιλεργίας,
Καὶ δὴ σωτέρσεως, καὶ ὠφελείας, καὶ μένους,
Ὅσ φέρειλικῆς τ' ὀπὶ πᾶσιν αἰσθήσιος.
Σὺ δ' ἄρχε, καὶ φίλυπνε νωθείας ὕπο,
Παράδειγμα μόχθων χρησίμων τόπους ἔχε.

Περὶ μυῶν.

Ἔχει ὦ μύας θάρσος ἄφ' Ὁμήρου κλέος.
Ἦλθ' αὖ ποθ' ὑγροῖς ἐνθανοῦσι ῥεύμασιν,
Εἶθ' ἡλίου προκειμένη ξηρᾷ φλογὶ
Ἀνά τε πάλιν ζῇ, κἀρτέμης ἀπέπλωτο.

Περὶ ὀρνίθων ἀνθρωπολάλων.

Τὰς ψιττακοὺς μὲν ὡς λάλους θαυμάζομεν.
Τέρπει ὦ μᾶλλον ἡδυχροΐη τῶν πτερῶν·
Φωνὴ ὦ μηδὲν ἧττον ἐς ὁμήχανον,
Μιμητὸς ὢν λάλου τόνου ὦ πανδαμᾶτορ
Κορακῶν τε, κιττῶν τ', ἠδὲ ψαρῶν εὐμαθῶν.
Ὥστ' οὐκ ἔτ' Ἰνδῶν ὀρνιθολαλιαῖς χρέος,
Ἡμῶν ἐχόντων βροτολόγους ἐνδημίους.

Περὶ

Hirundinum genus quod audet impium.

II. De Formicis.

Quis est canendo, quam rei domesticæ
Curam gerat formica, vitæque vsuum?
Quis vero naturæ hæc silendo transeat,
Simulacra rerum maximarum paruula,
Virtutis in quibus omnis apparet nitor,
Dilectionis, & laboris mutui,
Prudentiæque, iuris & custodiæ,
Et continentiæ, nouæque industriæ,
Cum prouidentiæque vi, solertiæ,
Præque omnibus sensus odorum acerrimi?
At tu laboris hoc cape exemplum tibi,
Ignauia deses, veternoque obsite.

III. De Muscis.

Fidentiæ præconem Homerum musca habet.
Quæ si diem submersa fluctu clauserit,
Post solis exiccata quam flammis fuit,
Ad se redit, vitæque compos auolat.

IV. De Auibus hominum loquelas imitantibus.

Humanæ imaginem loquelæ in psittaco
Miramur, alarumque nos honor iuuat:
Sed non minus concinna vox est, flaminis
Canore blandum garrientis æmula,
Coruisque, piciscque, atque sturnis docilibus.
Quid Indicarum ergo loquelis est opus,
Aues loquentes cum patria tellus ferat?

v. De Alcyone.

Pontum accolit cui nomen est auis Alcyon,
Nidumque figit nauis instar concauum,
Vndas super quem construit tutissimum,
Non temporis ratione, sed situ loci,
Modoque structuræ, & figurę tegmine.
Hac incubante ouis, sereni sunt dies,
Notium licet tunc occupet Sol limitem.
Æquor quietum puppe sulcat nauita,
Dum quattuordecim dies sæuit gelu.
Quin & mariti perquam amans est femina,
Amoris erga quem flagrat cupidine,
Senemque nutrit, & fouet quo marcidum:
Suisque subiens ipsamet gestat humeris
Iam tum exoletum, iam grauemque, & debilem,
Irrupta iungit quam marito copula.

vi. De Anthia.

Est piscis Anthiæ vocatus nomine,
Quem Chrysophryn alii vocant, alii Ellopa,
Quidamque Callichthyn putant, aut Pompilum.
Homerus hunc dixisse Sacrum creditur
Piscem, quod autumare certum interpretes:
Quamuis & hos quædam intercst dissensio.
Securitatis sponsor hic est nauitis,
Quacunque vastum se per æquor obtulit.
Namque & feras abesse cunctas nunciat,
Nec imminere tunc periculum a mari.
Idemque genti fert opem domesticæ.

vii. De

Περὶ Ἀλκυόνος.

Ἡ δ' Ἀλκυὼν ὄρνις μὲν ἐστι γε παράλος,
Νεοττιὰν δ' οἷον νεναυπηγημένῳ
Ἐφ' ὕδασιν διέπλασ' ἀσφαλέσταθ',
Οὐδὴ χρόνῳ, τόπῳ ἢ χώρας, ἢ τρόπῳ
Στερεᾶς πλοκῆς τε, κάβυθίσου ὀχήματος.
Ὅτ' ἦδ' ἐπωάζῃ, γαλὼ εἰσ ἤματα,
Ὄντος περ ἠλίοιο νοτίαις ἐν ροπαῖς,
Θάλατ' ἀκύμων τ' εὐσταλῶς πλεῖται τότε,
Ἀκμῇ δὶς ἔτη ἐν ἡμέρῃσι χειμάτος.
Φίλανδρος αὐτὴ καὶ φιλόστοργος πάνυ·
Θήλεια δ' ἐστὶν ἄρρεν' αἰὲν σύζυγος·
Γηρωσομᾶς τε τόνδε καὶ γηρωτροφεῖ,
Αὐτῆς φέρασ' ἐπωμαδὸν τὸν σύγγαμον,
Ἐξωρεν ὄντ' ἤδη, βαρὺ τε κἀσθενῆ,
Πιρὶ ἀναπαύσεως σωσθῆναι γωὴ πάσῃ.

Περὶ Ἀνθίου.

Ἐστίν τις ἰχθὺς ὃν καλοῦσιν ἀνθίαν,
Χρύσοφρυν ἄλλοι, κἄτεροί τινες ἕλλοπα,
Ἕτεροι δὲ καλλίχθυν, τινὲς δὲ πομπίλον,
Ἰχθὺν δ' Ὅμηρος αὐτὸν εἰρηκ' ἱερόν,
Ὡς περ λέγουσι τῶν ἀφηγητῶν τινες·
Διαφωνία γὰρ κἀνθάδ' ἐρμηνευτέων.
Ὀφθεὶς δ' ἀρ' ἔτος ἀνθίας ἀσυλίας
Ἐς ἐγχυτὴς ἀνθηλάδη πανταχοῦ·
Δηλοῖ γὰρ ἰδὲν ἠελίου παρεῖν' ἐκεῖ,
Εἶναί τε κίνδυνον τότ' ἰδὲν ἐν ἁλί.
Ἀδεῶς βοηθεῖ τοῖς τε συμφύλοις ἀεί.

Περὶ

Περὶ βατράχων.

Βατράχων ἰδών πις ἐβδελύξατ' ἀμορφίαν.
Αἰχροὶ δέ γ' ἔτως ὄντες οἵσ' ἐρωλικοὶ
Εἰσι, γαμήλιά τέ πιν' ἄδουσ' ἄσματα,
Ολολυγόν' ἐκφωνοῦντες ἰὼ καλῶς ὄπα.
Εν νυκτὶ σ' ἐκτὸς συμπλέκεσθ' ὑγρῶν τόπων.
Προεγνώκασ' ἐπεὶ σ' ὑετὸν ἠπειγμένον,
Φωνῶ τε λαμπρῶ καὶ συχνὸν κεάξ,
Τότε δὴ παφλάζεσ' ὕδασ' ἐν λιμνώδεσι·
Δοκεῖ τε σημεῖον βεβαιότατον τόδε
Ὄμβρων γνησομένων παραυτίκ' ἀθρόων.

Περὶ σκιύρων.

Διὰ τί πηήκους, κερκοπηήκους, τίά τε
Ζῶ ἄλλα πλειρχαζόμεθα νήπιοι;
Γεγονότες ἐνθάσ' ἐρανῶ ἐπ' ἐξωλικῷ,
Αφορισμένοι ζώνῃ μακρῇ κεκαυμένῃ,
Εγχωρίων τ' ἂρ εὐπορούντων παγγίων,
Τὸ τ' σκιύρων σύμβιον ἔχοντες γῆρος,
Οἷς τ' λάσιον ἐποίησεν χρὼς τοὔνομα,
Γελωτοποιὸν, ἀλικὸν, θωπευλικὸν,
Οὐρᾷ πέρωτον, μανλικόν τε ζῷδιον,
Πρὸς τῶν ἀητῶν τὰς ὀπὰς κλείσαν πνοάς.

Περὶ ἐλεφάντων, καὶ λεόντων, καὶ δελφίνων.

Τίς δέτ' ἐλεφάντων ἱστορουμένων πέρι,
Μακρῇ διήγησιν ὀλίγοισι σωτεμὼν
Δώσαιτ' ἂν ἐκδέδαγ τίχων γνωρίσμασι;
Τό τ' εὐσεβὲς, τό τε σωφρὸν, τό τ' ἔννομον,

Πρὸς

VII. De Ranis.

Ranas videns, quis non abhorret inertiam?
Sed inuenustæ illæ quidem, morem tamen
Gerunt amori, nuptiali carmine,
Quam ololygona appellant, citantes feminas;
Quibus humida extra nocte miscentur loca.
At imminentes simul aquas præsagiunt,
Vocemque tollunt, & coaxant crebrius,
Tunc & tumultuantur in paludibus:
Atque imbrium hoc iam iam futurorum euidens
Signum putatur, comprobante id exitu.

VIII. De Sciuris.

Cur simios, hirtasque caudis simias,
Animantiaque id genus alia stulti exquirimus?
Nos qui sub axe degimus hic exotico,
Procul remoti torridæ a gyro plagę,
Popularibusque non carentes lusibus,
Cum suppetat nobis sciurorum genus,
Ab hispida cui nomen est cauda inditum,
Risum ciens, tripudians, & blandiens,
Caudaque pennatum, & futurorum sagax,
Aduersus Euri obdens procellas ostia.

IX. De Elephantis, & Leonibus, & Delphinis.

Quis vero quæ prostant de Elephantis prodita,
Narratione copiosa, versuum
Exponere indiciis queat breuissimis?
Legumque cultum, ac numinis, prudentiamque,

Animi-

Animique ſtudium erga magiſtros bene-
uoli?
Quis conſequatur eloquendo, plurimis
Quæ ſunt libris mandata de leonibus?
Atque hic quidem terreſtrium rex eſt, velut
Delphinus vndas incolentum fœtuum.
Sed regium hoc ambobus eſt, mortalium
Quod ſunt amantes, atque forti pectore,
Ad bene faciendum & promptiores, quam
male:
Atque in ſuperbos cum truces ſe præbeant,
In ſupplices ſeſe gerunt clementius,
Parcuntque cum res fert, & in pugnam
ruunt,
Quales dynaſtas eſſe non inconuenit.
Delphinas, vndis ne obruantur plurimos
Seruare narrant, applicatos litori.
Nec carne veſcitur hominis leo, niſi
Victu carentem adurgeat pænuria.
Atque his in Europa locatus terminus
Amnes duo ſunt: Neſtus vnus, qui labitur
Teias per Abderas, & alter Achelous,
Qui curſum agit per Acarnaniam fluens.
Hæc inter, illa fert leones, flumina,
Neque eorum alibi reperire genus eſt v-
ſpiam,
A ſolis ortu cardinem vſque ad vltimum.
Quod Thurius narrans ſacrauit poſteris.

x. *De Equis & Canibus.*

Quiſquis ſciendi amore flagras, aſpice
Genuſque equorum, cumque eo ſtirpem canum:
Nam digna ſcitu ſuggerunt tibi vtraque,

Siue

Πρὸς δεσπότας τ' ἀνουσότης ἀσυδλῶ φρενός.
Τίς δ' ἐκφράσαι τ' ἂν ὅσα λεόντων αὖ περὶ
Εὑρίσκε θωλείσας γεγραμμένα ἐν βίβλοις;
Βασιλεῦς μὲν οὖ ὅδ' ἐστὶ χερσαίων, καθὼς
Δελφὶς ἐνύδρων θρεμμάτων κέκλητ' ἄναξ.
Τὸ γὰρ βασιλεύτατον ἐστιν ἀμφοῖν, ὅτι τοι
Εἰσὶν φιλανθρωπότε, καὶ μεγαλόφρονες,
Ποιεῖν τε μᾶλλον δὲ θεὸ θυμὸ ἢ δρᾶν κακῶς.
Τοῖς μὲν ὑπερηφάνοισιν ὄντε πολέμιοι,
Τοῖσι δὲ ταπεινωθεῖσιν ὀπτεικέστεροι.
Φείδονθ' ὅπου τε χρὴ, μάχονταί τ' ἰὼ δέη,
Οἵας καθήκει τὰς δικαίας τυγχάνειν.
Δελφῖνας οὖ φάσ' ἐν ἁλί ποτ' ἀπολομένους
Σῶσαί τινας, χέρσον δὲ θεοκεκομισμένους.
Οὐδ' ἀρ' λέων γεύσαιτ' σαρκὸς ἀνέρος,
Εἰ μή γε λιμῶ πὼν τροφῆς ἑτέρας ἀπαύδ.
Οὖρος δὲ τούτοις ἔς ἐν Εὐρώπῃ, δύο
Ποταμ', ὁ μὲν εἰς Νέσσος, δ' Ἀβδήρων ῥέων,
Ἀχελῶος δ' ἕτερος αὖ δι' Ἀκαρνανίας.
Μεταξὺ γὰ τούτοιν λέοντες ῥαμάτοιν
Μόνοι τε γίνον' κατ' Εὐρώπης χθόνα,
Καὶ μηδέποθ' ἴδοι τις τόδ' ἀλλαχοῦ χθονός,
Οὔτ' οὖ θεὸς ἦῶ, ἔτ' ἰὼν θεὸς ἑσπέρω.
Ὡς ἰσόρησ' ὁ Θούριος λογογράφος.

Περὶ ἵππων καὶ κυνῶν.

Ὄρα φιλίσωρ ὅσσις ἐσ' ἵππων χθονός,
Καὶ σὺ νόει μοι τῆσδε φύλα τῶν κυνῶν·
Ἀμφὼ γὰρ εἰσὶν ἄξιοι θεωρίας,

Εἶτ'

Εἴτ' οὖν φυῆς τὸ χρηστὸν ἡδὺ ἐπαινετὸν,
Εἴτε διδαχῆς τῷ μαθὰν εἰσίδῃς.
Τῶν δ' ἄδεν ἐστὶ ζῶον ἀνδρικώτερον,
Μᾶλλον τ' ἄτρεσον ἄλλο, τάς τε δεσπότας
Καὶ τὰς σωθῆς ἀσπασάμενον κ' φιλοῦν,
Ὑπέρ τε τέκνων καὶ θανεῖν ἄτολμον ὄν.
Αλλ' ἔστι φῦλα τῶνδέ γ' ἀμφοῖν αἰόλα,
Διαφορότητι διαφέροντα τῶν τόπων,
Εν οἷς ἐγυμνήθη τ' ἕκαστος ἔθνεσιν
Ἵππος, κύων τ', ἐν οἷσιν ἐτράφη τ' ἤθεσιν·
Ὧν νῦν ἄκαιρόν ἐστι μακρολογεῖν πέρι.
Ἵππων δ' ἐνὶ πρώτοισι θεὸς σωτῆρίαν
Τό τ' ἔννομον ἐπαινοῦσιν ἀχραάντῳ φρενὸς,
Φυσικῶν τε θεσμῶν ἀκριβῶς φυλακικόν.
Οὔθ' ὕος ἄρα τῇ μητρὶ μίσγοιθ' ἑκών·
Οὔθ' ὑὸς μήτηρ ὀχεῖλαι ἂν φέροι.
Καὶ θεὸς τόδε πού, ὥς φασ', ὑπαχθείς τις δόλῳ,
Αχάμοι' ἐπεὶ φανερὸν ἦνεγε μύσος χάμα,
Αἰδοῖ τότ' οἰσηθέντε καὶ δυσθυμίᾳ,
Νυμφόλυμας' αἰνοῖς, ὥσπερ Οἰδίπους ποτὲ
Θηβῶν κατ' ἄρυ, σωθυαθέντ' ἀθλίως,
Αντ' ἔδραμον ῥήξαντε δέσμ' ἐπαύλια,
Εὐλησαν οἰμωγῇ τε πᾶν πεδίον πέρι ξ·
Τέλος σωαρράξαντε δ' ἀλλήλοιν ἅμα
Καὶ ταῖς πέτρῃσι τἀνόσια καρήατα,
Οὕτως ἀπ' ἄμφω δυσμόρῳ θανον μόρῳ.
Ἵππος δέ τ' ἀγχυῆς (κακοὶ γὰρ καί τινες
Εἰσὶν, ἀγαθῶν ἔτοί γε πλείους πανσαχοῦ)

Αὐτὸς

Siue indolis notes bonæ præstantiam,
Siue & capacis ingenI solertiam.
Nec animal est illis magis vel strenuum
Vllum, vel imperterritum, suosque heros
Et familiares quod perinde diligat,
Pro liberisque non obire necem horreat.
Atqui genus non est vtrisque vnum ac idem,
Sed pro locorum hæc ambo differunt statu,
Et vt apud est gentes, equorum vel canum
Quisque satus, & quibus educatus moribus:
Quæ copiose persequi, abs re nunc foret.
In prole equorum prædicatur maxime,
Intaminata quod colunt mente Venerem,
Verenda naturæ verentes vincula.
Nec matri amores natus vltro iunxerit,
Nec filium mater volens admiserit.
Quin & dolo quidam subactus, vt ferunt,
Post nuptiarum quam scelus factum est palam,
Oestro pudoris ac doloris conciti
Vterque, qualis Oedipus Cadmeidis
Per mœnia vrbis, improbo ex connubio
Fugere per villam, solutis vinculis,
Et eiulatibus replerunt pascua:
Tandemque mutuo sibi, atque rupibus
Illisa frangentes nefanda tempora,
Clausere vitæ fine tetro terminum.
Equus generosus, (namque sunt & futiles,
Et est malorum vbique maior copia)

Escam ministrat qui sibi complectitur,
Ac gaudet accedentis aspectu, & sonos
Amat loquentis, seque tangi percupit.
In prælioque ferre visus est equus
Opem misertus lapsum equitis grauem
sui.
Quod si quis est, quem fabulas prisca iuuat
Audire, in illis hic equum loquentem habet,
Aliumque rebus eiulantem tristibus,
Aliumque qui fluctus sit ingressus super,
Aliumque pennis qui polum con-
scenderit.
Hinnitibusque alium vetustas prodidit,
Sceptrum magistro comparasse regium.
Sed & fidelitatis erga heros canum
Exempla nobis suppetant cum plurima,
Hoc vnicum Ascræi sit instar omnium
Senis, peremti cuius atroci nece,
Suus homicidas prodidit palam canis.
Quin differendi præditum solertia
Canem ferunt, quod incidens in compita
Feram sequendo, examinatis singulis,
Insistit, illa qua præiuit, semitæ.
Sic colligens, Gressum nec hac, nec bellua
Istac tulit: peregit ergo illac iter;
Complexa sumptionibus ceu glutinat.
Verum hoc inane est: namque dux
vestigiis,
Vis est odora narium sagacium,
Argutiarum nil morans versutias.
Sed haud egentem, vita in hac tu du-
xeris,

Quem-

Αὐτὸ φιλεῖ τε τὴν κομιδήν, ἡδέως
Προσοὐτ' ἰδών τε, καὶ λαλοῦντος ἀκηκοὼς,
Καὶ ψηλαφήσαντ' ἀσμένως δεδεγμένος.
Ὤφθη δὲ θ' ἵππος εἰν ὁπλοις που σύμμαχος,
Ἀπό τε σωαλγήσας πεσὼν θ ἱππηλάτη.
Αἴων ἢ μύθων εἴτις δὴ παλαιφάτων
Χαίρει, λαλοῦντα θ ἵππον ἐν τάφοις ἔχει,
Καὶ δακρύοντ' ἐν συμφοραῖς ἄλλον κακαῖς,
Ὑπερφέρ' ἢ οἶδ' ἄλλον βεβηκότα πόντιον,
Ἄλλον δέτ' αὖ πέρωτον, ἢ ἐρανοβάτιν.
Χρεμέθοντα δ' ἄλλον φησὶν ἰσοελίη πινὶ
Ὅτι βασιλείας ξένος ποτ' ἐγένετο.
Κωικῆς ἢ πιῆς οἴνου θ' ὁμιλίας,
Προσεπιτρεχόντων παντοθ' ἄλλων μυελῶν,
Ἡμῖν ἐν Ασκραίῃ τό δ' ἐς ἐρκεῶν μόνον
Γέροντος ἵππου δεῖγμ', ἐσφαγὴς αὐηλεῶς
Οἰκεῖος αὐθέντας ἐμιαίνυσεν κύων.
Κυνα δέ τινες ποιοῦσι καὶ Δαλεκλικὸν,
Επεὶ διώκων θηρίον πολυχρόνιον
Ὁδῷ πελάσαν, συλλογισμῷ χρώμενον
Ατραπῷ τοιβαίνοντι τὸν ἐκεῖνο τοιήρχετο.
Οὐ τὸν δὲ χὰρ φησ', ἐδε τὸν δ' ὡρμήσατο,
Τὸν δ' ἄρα λοιπὸν, ὡς Δαζύχθην τλέκων,
Τοῖς λήμμασί τε τὸ συμπέρασμα τοιοφέρων.
Αλλ' ἐστὶν ὅδε φλύαρος. ἡ γὰρ ἴχνεσιν
Αἴσθησις ἡμῶν τοτ' αὐτὴ γίγνεται,
Χαίροντα λέγουσα τῆς ἐλευθερίας τροφῆς.
Ὅσ' ἐστὶ τῷδε γ' οὐκ ἀνόλβῳ ἐν βίῳ,

Ὠιδ' ἵππον αὖ τρέφειν χρὴ σοὶ κωμῳδεῖν,
Οἴκοι μένοντ' ἐλθόντα, καὶ τὰς πέλας
Εὐεργετοῦντ' ἐκ τῶν ἐόντων ἀφθόνως.

Περὶ ἀλεκτορίδων.

Τίς δ' οἰκοσίτων οὐκ ἂν ἀγάλλαις ὀρνίθων
Καὶ τέρπεται, καὶ χαίρῃ ὠφελούμενος;
Ὠοτοκίη τούτων γὰρ αὔξει τοὺς δόμους
Ὄψῳ τε χειρῶ. τὴν δ' ἂν τις μητέρος
Ἰδοῖς τε τὼ σφετέρας γονὰς ἀπαδέων πέρι,
Καὶ φροντίδ', ἀνδρίαν τε, καὶ τὸ λιμὸν ὑπερ
Τῶν δ' ἀπτίνων, ὧν πατ' ὀπίην τις φόβος,
Οὐδὲν τρεσαίνης, ἀδὲ δῃοίσης θανεῖν
Πρὸ τῶν ἑαυτῆς φιλτάτων γυναικάτων·
Φυσικὰ μὲν δὴ φαίνοιο σοργὰ ἐισορῶν,
Τὸ ζῳδιῶδ' δ' αὖ θωυμάσαις δικαρδίου.
Τί δ' ὧδε κλησιν νοῆς πρὸς τὰ τροφεύς;
Τί δὲ πέρυγων ἄπαλοσιν εἰς σκέπας; ἵνα
Γένοιτο θαλπωρὴ νεογνοῖς εὔθετος.
Ἅπαντα ταῦτ' εἰν ἀξιοθέατ' οἶδα,
Τῷ νοῦν ἔχοντι καὶ φρένας χρῶ βροτῶν.

Περὶ ψύλλης.

Τί δ' ἂν ὀνομάζων ψύλλαν ἤδη τις λέγοι,
Σκωληκίον ἄρ', ἢ ζῳΰφιον, ἢ θηρίον;
Ὅ ποιῶ γ' φαίημεν, τόδ' οὐκ ἔς' ἄλλο πλὴν
Δέρμ' αἱματῶν πλῆρες, ἐπώπων, ὀξύσμον,
Ἐν χρώμασιν λυπηρὸν ἀχρίῳ δάκος.
Λῆρον κατεπτόημ' ἂν μάχων, εἰ δὴ θέρεις,
Τί δρῶν τις ἂν δύναιτο κωλῦσαι τὸ μὴ

Ἀρχὴν

Quemcunque equo canique alendo videris,
Domique liberum exigentem æuum, suis
Et promerentem plurimos beneficiis.

XI. De Gallinis.

Quis non, domi quæ nutriuntur alitum
Greges amat, gaudetque lætus fructibus?
Nam partus ouorum larem cibo instruit
Cunctis parato. Matris at si attenderis
Curam suis pro fœtibus, cumque studio
Et fortitudinem, simulque audaciam
Hos protegendi, cum quis ingruit metus,
Nihil pauentis, nec feram horrentis necem
Carissimorum pro salute liberûm:
Amoris oblectaberis spectaculo,
Animantis & miraberis fidentiam.
Quid si, vt citet pullos ad escam, cogites,
Alasque pandat, tegmen his quæ præbeant,
Fomenta nuper editis idonea?
Quæ digna contemplatione sedula
Intelligentiæ reor mortalium.

XII. De Pulice.

Quid nominando quis vocarit pulicem,
Num vermiculum, animalculumne, vel feram?
Quodcunque dicamus, nihil quam pellis est
Cruore suffusa, atque suffulta pedibus,
Orisque acuti infesta morsiunculis.
Quod si licet, nugas magorum proferam,
Qua possit, edocens, quis artis machina,

Arcere pubem hanc quolibet diram loco.
Quod si cuculi quis audiens primum sonos,
Vestigium dextro quod occupat pede
Describat, ac deinde puluerem eximat,
Quocunque subrutum loco disperserit,
Illo creari pulices nullos ferunt.
Hoc est, vetus quod rettulit prouerbium,
Nil accipe, atque id contineto ipsum probe.

XIII. De Cerus.

Tu, cura venandi cui est, ceruos vide,
Genus alticrurum, perdecorum, aquas secans,
Oculisque magnis, cornibusque præditum,
Caudaque mutilum, celeripes, punctum notis,
Armisque spacioſum, valensque spiritu,
Facie egregium, preciique pelle non leuis,
Insigne maculis, atque longeuum, nitens,
Exilibus membris, fugax, & debile,
Imbelle, timidum, aduersus angues strenuum:
Sed pharmacum huius inest salubre cornibus,
Quod cor sua inteſtinaque medela iuuat,
Neque est quod anxie requirat quispiam
Cornu vnicornis plurimis incognitum,
Cum præstet eadem, pluraque his, quod suppetit.
Sic læua mens est, & rudis mortalibus,
Fatua que, carensque intelligentia, irrita
Vt persequatur spe petens absentia,
Proculque vestigans remota, raraque,
Popularium adeo copiam fastidiat.
Ceruum instituta singulare regibus

Sanxere

Ἀρχὴ γένεσθ' ἐν ᾧ περ οἱ ψύλλαι τόπῳ.
Κοκκυσμὸν εἰ πρῶτον γ' ἀκούων κόκκυγος,
Ὅδε τότ' ἁπιστὰς, δεξιοῦτ' ἴχνος ποδὸς
Κεῖθι ῥοιζράψας, εἶτα τ' χοῦ ἐξέλῃ.
Ὅπερ τεθῇ γὰρ φασ' ὅδε κατωρυγμένῃ,
Ἐκεῖ φύεσθαι ψύλλαν ἀδεμίαν ποτε.
Τοῦτ' ἐστὶ δ' οἷον ἡ παροιμία λέγει,
Λαβὲ σὺ μὲν μηδὲν, κράτει δ' ὅμως καλῶς.

Περὶ ἐλάφων.

Ἐλάφων θεώρει νῦν σύ μοι, κἀπιμήκεις,
Τροφηλόγυον, ἀρίστερεπῆ, πολυμήκορον,
Μεγαλωπὸν, εὐκέρων, μείζονον, ὠκύποδα,
Σπικτόν τε, πλατιώτατόν τε, κ' εὔπνουν ζῷον,
Ὄψει δ' ἀγητὸν, τῇ τε τιμῆρες δορᾷ,
Βάλιον, μακρόβιον, λεπτόκωλον, ἀγλαὸν,
Φυζηλὸν, ἀβληχρὸν, δύσαλκ', ἀκάρδιον,
Ὀφιοκτόνον δ' ὅμως ἐόντα καρτερόν.
Χρησὸν δ' ἐστὶ φάρμακον κέρασιν ἔνι,
Πρὸς πάντα κραδίης τ' ἐντέροις τε σύμφορα.
Χ' ἡμῖν μάταιον ὡς τὰ δ' ἰῷ ζητεῖν κέρας
Ἄγνωσον ἄλλο μονόκερω καλυμένῳ.
Ἡ ταῦρα γὰρ κεῖνο δοκεῖ, ἢ πολιὸν πολύ.
Ὧδε δ' ἀμαθὲς καὶ σκαιὸν ἐστὶν ἄρα βροτῶν
Μωρόν τε φῦλον, κἀνόητον, ὥστε δὴ
Τἀπόντα μαστεύειν ἀπρήκτοις ἐλπίσι,
Παπταίνοντ' ἀλλότρια τε πόρρω, κ' ξένα,
Ἀγαθῶν τ' ἀεὶ καταφρονητὰ ἁπιχωρίων.
Τὸν δ' ἔλαφον οἱ ἐξαίρετον ζῴων πάντ-

Τοῖς τὴ βασιλεῦσι, καὴ δωάσεως, οἱ νόμοι
Οἰκεῖον εἶναι κτιλῶς ἀποπεφηνότες,
Τὶω τῶνδε θήρλω δὴτ' ἀπεῖπον ἐυτόνως
Ἅπασιν ἄλλοις, τοῖσι πολλοῖσιν δ' ὅλως·
Ἀχρὶω τι τὼδ' ὑφαρπάσ' ἤδη ὠώ τινες
Τολμῶντες ἔπεσιν εἶτ' αὐηλεῆ δίκλω.

Περὶ χλιῶν καὴ ὑῶν.

Χῆνας δέ τις, τέτας σιλιφοὺς δὴ λέγω,
Τὰς ὗς θ' ὁρῶν στάλους, ἴσως οἰήσεται
Ἀλλ' ἀδὲν εἶναι τάσδε, πλὶω κρέας μόνον,
Ἔχον αἰθ' ἁλὸς ψυχῆς τι, πρὸς τὸ μεμένειν
Ἄφθαρτον, ἠδ' ἄσηπτον, εἴδαρ εὔτροφον·
Ἐνεσθ' ὅμως γε τοῖσδε νῷ τι καὴ φρενός.
Βλάψῃ σὰς γὰρ ἀδὲ σιωνόμους λύκος
Γρυμῷ σιωαθροισθέντας, ἠδὲ συρράπτας·
Τόσον πάρεστι θάρσος ὁμονοητικόν.
Καὴ δὴ τὸν ὗν, ζῶον ἐλέφας ἄτω μέγα
Ἡδ' ἄλκιμον, φοβεῖτ' ἀκηκοὼς μόνον
Γρυλλισμοῦ ἐγγύθ' ὄντος, ὅκου μὴ βλέπει.
Χλιῶν δέ τ' εἰσὶν οὐκ ἄλογα παπαῖσματα,
Σιωετὰ δ' ἐκείνοις, σχημάτων δηλωμένων
Τὶω τοῖσδε, πλὶω γνώμλω τι καὴ νοήμενον,
Ὥσπερ μετ' ἀλλήλων λαλοιώτων ἀκριβῶς,
Τῷ συγκαλεῖν, πρόσαγμά τι, καὴ κατ' ἴχνους
Ἰέν' ἀκολλθοιῶτας νομὰς πρὸς γνωρίμους,
Φόβημά θ' ἁμὰ ὡς ἄπ', εἰ δέη, σιωεῖσγμαι.

Περὶ μάχης δάκτυ καὴ συὸς ἀγρίου.

Ἀκήκοά πού δάκτυ τι καὴ συὸς ἀγρίου

Σιὼδεν-

Sanxere iumentum, propriumque principum,
Nec subditis illos agendi in retia
Fecere ius, edictione strenua:
Ausosque tendere his plagas, atrocibus
Iussere pœnarum modis tolli in crucem.

xiv. De Anseribus & Suibus.

Forte anseres, hos altiles inquam, videns;
Porcosque distentos sagina, duxerit
Nil esse, carnem præter, illos quippiam,
Quæ pro sale animam acceperit, putredine
Ne colliquescat, ferculum pascens probe,
Sed mentis illis haud ineat prorsus nihil.
Nam nec sues lupus aggredi compascuos
Ac congregatos audeat grunnitibus:
Concordiæ tantum potest consensio.
Quin & suem, tam grandis, elephas, bellua
Robustaque exhorrescit, hunc si audiuerit
Vel grunnientem cominus, nec viderit.
At anseres quæ gratitant, expertia
Haud sunt loquelæ, ipsique sese mutuo
Notis loquentes consonis intelligunt,
Ceu conferentes verba secum serio.
His conuocant sese, vt vel agmen porro agant,
Vel ordine ad consueta redeant pascua,
Ac tanquam in acie, cum est opus, fugam petant.

xv. De pugna vrsi & suis siluestris.

In saltibus condensa opacis arbore,

Certamen vrso, sicut audiui, fuit
Aduersus aprum, patuit ita quod cognitum,
Euentaque huius, & exitus victoriæ.
Nam sanguinis reperta sunt venantibus
Et signa fetarum per abdita nemorum
Incognita legentibus iter semita:
Dum dente stricto fulminat frendens aper,
Vrsusque sæuit brachiorum robore,
Atrocis in conflictibus certaminis.
Ac visus est vrsus priore iacens loco,
Quod concidisse in prœlio victum arguit:
Aprique post hunc amplius progressi, erat
Proiectum humi cadauer intuerier.
Sunt in feris, volantibusque, & piscibus.
Simulacra perturbationis obuia,
Nec non gulositatis, & libidinis.
Nam sicut illa pabulum captantia,
Escamque deuorantia obiectam, dolos
Haud deprehendunt ante quos abdit cibus:
Non secius qui frena laxant, perditi
Ac impotentes, cupiditatum motibus,
Capti voluptatum tenentur hamulis,
Ac implicati suauitatis funibus,
Vitam profundunt morte non præcognita.

FINIS.

Σιώδενδρον ὕλης βᾶσαν ἀν' ἐρήμυς μάχλω.
Οὕτω δέτ' ἐγνωρίσθη αὖτη γ' ἡ μάχη,
Κἀκ τῆς δε συμβολὴ, κ' τὸ τῆς νίκης τέλος.
Τᾶ δ' αἵματος γὸ πανταχῆ καὶ τῶν τειχῶν,
Κατ' ἴχνι' οἱ κωκυτὸν εὗρον ἑπόμενοι,
Κατ' ἀτραπιτὰς ἀγνῶτας ἐν ὕλῃ, πολὺ,
Τῇ τῶν ὀδόντων χρωμένᾳ σὺς ἁρπαγῇ,
Σπασαρῶν δέτ' ὀξὺ τῇ βίῃ βεαχιόνων,
Εν συμβολῇ τῆς ἰσχυρᾶς συρράξεως.
Ὥφθη πρόσθεν ὀξὺ δὲ πλῶμα κείμενον,
Τεκμήριον τᾶ ἠρὸς ἥτιον κρείττους,
Τᾶ δὴ συὸς πρόσω τῶν βεβηκότος,
Αὐτᾶ δ' ὅμως ἐν παῦσα κ' τεθνηκότος.
Εν θηρσὶ πᾶσι δ', ὄρνισίν τε, κ' ἰχθύσιν,
Εἰκὼν λις ἔς' ὀπιθυμίας, λίχνα πάθους.
Ὡς κεῖνα γὸ τῷ δελέατ' ἐγχασμώμενα,
Βόσιν τε καταπόντα τὴν προκειμένην,
Οὐ κατενόησαν τὸν κεκρυμμένον δόλον·
Οὕτω τε δεὶ' ἁλίσκε) κἀπόλλυται·
Ἄνθρωφ' ὁμοίως οἵτ' ἄσωτοι κἀκρατεῖς
Ἐνδόντες ὁρμαῖς ἡδίας ὀρέξεων,
Ἰσχοντ' ἐν ἀγκίστροις ἁλόντες ἡδονῶν,
Καὶ τέρψεων ἀμφιβεβολημένοι βρόχοις,
Ληφθέντες ἐφθάρησαν ἀπροὔπτῳ μόρῳ.

Τέλος.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.

1 περὶ ὠῶν
2 περὶ γόπῶν 6
3 περὶ τῆς μεγάλης τρυγόνος 9
4 περὶ ἐρωδιῶν 10
5 περὶ κόρακος 13
6 περὶ πελαργῶν 13
7 περὶ πιῶνος 14
8 περὶ πελεκάνων 14
9 περὶ κύκνου 17
10 περὶ μερόπων 17
11 περὶ πηρδίκων 18
12 περὶ ἀλεκτρυόνος 21
13 περὶ νήττης 26
14 περὶ χηνός 26
15 περὶ ἴβεως 29
16 περὶ σπελαμάνδρας 29
17 περὶ ἀηδόνος 30
18 περὶ χελιδόνος 30
19 περὶ φατταῶν 33
20 περὶ τρυγόνων 33
21 περὶ γλαυκός 34
22 περὶ κόκκυγος 34
23 περὶ κίγκλων καὶ πυρρογόνων 34
24 περὶ τετράγων 37
25 περὶ κίρκων 37
26 περὶ κιναμώμου 37
27 περὶ μελιοσῶν 38
28 περὶ ἀγρίων μελιοσῶν 38
29 περὶ τῆς μελίσσης πολίμια, καὶ ὅσα ἔστιν ἄλλων ζώων βλαπτικά 41
30 περὶ φρυγάνης 49
31 περὶ λέοντος 54
32 περὶ λιμάνης 54
33 περὶ νάρκης καὶ ἑτέρων πινῶν, περί τε τῶν λεόντων ἐν πολέμῳ 58
34 περὶ κυνὸς Ἰνδικοῦ 61

35 περὶ

INDEX CAPITVM PHILE
de proprietatibus animalium.

1 De Aquilis 7
2 De Vulturibus 8
3 De magna Struthione 11
4 De Ardeis 12
5 De Coruo 12
6 De Ciconiis 15
7 De Pauone 15
8 De Pelecanis 16
9 De Cygno 16
10 De Gruibus 19
11 De Perdicibus 20
12 De Gallinaceo 27
13 De Anate 27
14 De Anſere 28
15 De Ibi 28
16 De Salamandra 31
17 De Luſcinia 31
18 De Hirundine 32
19 De Palumbibus 32
20 De Turturibus 35
21 De Noctua 35
22 De Cuculo 35
23 De Cinclis & Pyrauſtis 36
24 De Cicadis 36
25 De Circis 36
26 De Cinamomo 39
27 De Apibus 39
28 De Apibus inertibus 40
29 Quæ Apibus ſint inimica, & quæ aliis nocentia ſint ani-
30 De Rubeta 55 [mantibus 48
31 De Leone 55
32 De Leæna 56
33 De Torpedine, & aliis quibusdã; itẽq; de Leonib. plura 59
34 De Cane Indico 60

35 De Mantichora 63
36 De Monocerote 64
37 De Onagro & illius cornu 67
38 De Cynocephalis 68
39 De Indicis quibusdam animalculis idoneis ad tinctură 71
40 De Onocentauro 71
41 De Lupis 72
42 De Vrsa 75
43 De Hyæna & terrestri & marina 75
44 De Thoe 76
45 De Ætnæo pisce 76
46 De Boue 76
47 De Capra 76
48 De pelle ouis a lupo laceratæ, & lapide quē canis morsu im-
49 De Tarando 79 [petiit 76
50 De animalib. q̄busdā, quæ per sōni quietē oculis cernūt 79
51 De Leporibus 79
52 De Chamæleonte 80
53 De Lacerto 80
54 De Echino aquatili 80
55 De Erinaceo terrestri, & Lyncurio 83
56 De Hippocampi ventre 84
57 De Mure araneo 84
58 De Crocodilo 84
59 De Draconib. Æthiopicis, & aliis diuersi generis bestiis 87
60 De Araneis 95
61 De Muribus Indicis 96
62 De Bobus retrouersus pascentibus 96
63 De Vipera 96
64 De quibusdam magnis piscibus 99
65 De Delphine, cum insertione de Leone 100
66 De Trocta 103
67 De Scaris 104
68 De Capitone 107
69 De Glauco 107
70 De Cane 107
71 De Melanuris 108
72 De Spongia 108
73 De Dracone 111
74 De Physalo 111

75 De

35 περὶ μυιοπηχώεως 62
36 περὶ μυγοκέρωτος 65
37 περὶ ὀνάγχου 66
38 περὶ κωνοκεφάλων 69
39 περὶ πινῶν ζωϋφίων Ινδικῶν ἐπιπεδίων περὶς βαφλῶ 70
40 περὶ ὀνοκενταύρου 70
41 περὶ λύκων 73
42 περὶ τῆς ἄρκτου 74
43 περὶ ὑαίνης χερσαίας τε καὶ θαλαττίας 74
44 περὶ θωός 77
45 περὶ αἰτυπάκος ἰχθύος 77
46 περὶ βοός 77
47 περὶ αἰγός 77
48 περὶ ὀρνέων οἰὸς λυκοπαράδος, καὶ λίθου κιωδηκίου 77
49 περὶ πυρρίδος 78
50 περὶ ζώων τινῶν καθ' ὕπνον βλεπόντων 78
51 περὶ ψιλοκῶν 78
52 περὶ χαμαιλέοντος 81
53 περὶ σαύρου 81
54 περὶ ἰχθύος σὺν ὕδρου 81
55 περὶ ἐχίνου χερσαίου 82
56 περὶ τῆς ἐπὶ τοκόμπου γαστρός 85
57 περὶ μυγαλῆς 85
58 περὶ κερκηδείλου 85
59 περὶ δρακόντων Αἰθιοπικῶν, καὶ ἑτέρων διαφόρων θηρίων 86
60 περὶ ἀσπαλιῶν 94
61 περὶ μυῶν Ινδικῶν 97
62 περὶ ὀπισθονόμων βαιῶν 97
63 περὶ ἴχνου 97
64 περὶ τῶν μεγάλων ἰχθύων 98
65 περὶ δελφῖνος, μὴ πυρετικῆς διαλείποντος 101
66 περὶ πτώκτου 102
67 περὶ σκάρου 105
68 περὶ κεφάλου 106
69 περὶ γλαυκίσκου 16
70 περὶ κιωνός 106
71 περὶ μελανούρου 109
72 περὶ σκόμβρου 109
73 περὶ δράκοντος 110
74 περὶ φυσαλίδος 110

75 περὶ κεφαλῆς 113
76 περὶ ἰχνεύμονος 114
77 περὶ κυνοτύφων 117
78 περὶ βοός 117
79 περὶ σαργῆ 118
80 περὶ πολύποδος 118
81 περὶ λάβρακος 121
82 περὶ μυραίνης 121
83 περὶ σηπίας 122
84 περὶ τευθήνων 122
85 περὶ ἀλώπεκος 122
86 περὶ ἰκλίδων καὶ λαγωοῦ 122
87 περὶ περσέως 125
88 περὶ πίννης 125
89 περὶ μυός 126
90 περὶ κιτρίνου 129
91 περὶ ἀφύων 129
92 περὶ τριγλῶν 129
93 περὶ κωκαλίου 129

ΠΙΝΑΞ ΤΗΣ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ.

1 περὶ πτίλου 133
2 περὶ μυρμήκων 134
3 περὶ μυῶν 134
4 περὶ ὀρνίθων αὐθρωπολάλων 134
5 περὶ ἀλκυόνος 137
6 περὶ κύπρου 137
7 περὶ βατράχων 138
8 περὶ σκιέρων 138
9 περὶ ἐλεφαύτων, καὶ λεόντων, καὶ δελφίνων 138
10 περὶ ἵππων καὶ κυνῶν 141
11 περὶ ἁλιεκτορίδων 146
12 περὶ ψύλλης 146
13 περὶ ἐλάφων 149
14 περὶ χηνῶν καὶ ὑῶν 150
15 περὶ μάχης ἄρκτου καὶ συὸς ἀγρίας 150

75 De Crocodilo & Trochilo aue 112
76 De Ichneumone 115
77 De Merulis 116
78 De Boue 116
79 De Sargo 119
80 De Polypode 119
81 De Lupo 120
82 De Muræna 120
83 De Sepia 123
84 De Paſtinacis 123
85 De Vulpe 123
86 De Iulidibus & Lepore 123
87 De Perſeo 124
88 De Pinna 124
89 De Mure 127
90 De Mugile 128
91 De Apuis 128
92 De Mullo 128
93 De Echeneide 128

INDEX CAPITVM AVctarij Ioachimi Camerarij.

1 De Cicadis 132
2 De Formicis 135
3 De Muſcis 135
4 De Auibus hominum loquelas imitantibus 135
5 De Alcyone 136
6 De Anthia 136
7 De Ranis 139
8 De Sciuris 139
9 De Elephantis & Leonibus & Delphinis 139
10 De Equis & Canibus 140
11 De Gallinis 147
12 De Pulice 147
13 De Ceruis 148
14 De Anſeribus & Suibus 151
15 De pugna Vrſi & Suis ſylueſtris 151

FINIS.